

SKARA KOMMUN

2018

ÅRSREDOVISNING

SKARA

SNABBFAKTA

Kommunen 2018

Folkmängd 18 829

Kommunal skattesats 21,10

Årets resultat (mnkr) -0,1

Investeringar (mnkr) 65,2

Soliditet (%) 39,3%

HUNDRALAPPEN

Hundra kronor i skatt till Skara kommun användes så här under 2018

-0,1 mnkr

Årets resultat
2018

BEFOLKNINGS- UTVECKLING

Innehåll

BILAGA

MÅLUPPFÖLJNING 2018
Nämnder, styrelser och bolag.

FRAMSIDESFOTO

Skara kommun är en part i många samarbeten, inte minst inom besöksnäringens utveckling. Varnhem och Hornborgasjön är viktiga besöksmål som bidrar till en ökad turistekonomisk omsättning i området och gynnar vårt näringsliv. Samtidigt bidrar det stora intresset för våra besöksmål till stoltheten över allt det fantastiska som finns att se och uppleva här, precis in på knuten.

Foto: Västergötlands museum

1	SKARA VISION 2025.....	6	5	RÄKENSKAPER	
2	ORGANISATION OCH POLITIK			Resultaträkning kassaflödesanalys	43
	Kommunstyrelsens ordförande har ordet	8		Balansräkning	46
	Organisationsschema	9		Borgen och övriga ansvarsförbindelser	48
	Mandatfördelning i fullmäktige	9		Soliditet.....	48
3	OMVÄRLD			Driftsredovisning	49
	Internationell ekonomi	12		Nämndernas prognossäkerhet	49
	Svensk ekonomi	13		Investeringar	50
	Regional ekonomi	14		Exploateringsredovisning	52
	Kommunsektorn	15		Framtida ekonomiska utmaningar.....	54
	Skara kommun	16		Noter (Tkr)	55
	Befolkning	17		Begreppsförklaringar	59
	Boende	17		Redovisningsprinciper	60
	Näringsliv	18		Tioårsöversikt	62
	Infrastruktur och kommunikationer	19		10 år i sammandrag	62
	Arbetsmarknad och integration	19	6	VERKSAMHET	
	Viktiga framtidsfrågor	20		Sammanställning verksamhetsområden	67
	Demografi	20		Kommunfullmäktige	67
	Digitalisering	21		Revisionen	68
4	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE			Valnämnden	68
	Väsentliga händelser under räkenskapsåret	24		Kommunstyrelsen	69
	Händelser efter räkenskapsårets utgång	24		Nämnden för Service och Teknik.....	72
	God ekonomisk hushållning	25		Barn- och utbildningsnämnden	75
	Personalredovisning	30		Omsorgsnämnden	79
	Målsättning.....	30		Kultur- och fritidsnämnden	84
	Kompetensförsörjning	30		Miljö- och byggnadsnämnden	86
	Lönepolitik	30		Centrumbostäder i Skara AB	87
	Ledarskap	31		Näringsrådhsuet Skara AB	89
	Rekrytering	31		Skara Energi AB	90
	Arbetsmiljö och hälsa	32			
	Arbetsmiljö- och hälsoenkät	32			
	Tillbud och arbetsskador	32			
	Sjukfrånvaro	32			
	Sjuklöneskostnad.....	32			
	Löner och arvoden	32			
	Pensioner	33			
	Personal	33			
	Anställda - tillsvidare och visstid	33			
	Sysselsättningsgrad – andel heltidsanställda ..	33			
	Ålder och pensionsavgångar	33			
	Könsfördelning	33			
	Tidsanvändning	33			
	Kvalitetsredovisning	34			
	Miljöredovisning	37			
	Folkhälsoredovisning	39			

SKARA VISION 2025

TILLSAMMANS SKAPAR VI DET GODA LIVET FÖR INVÅNARNA I SKARA KOMMUN

En välfärd med god kvalitet är självklar. Men vi vill mer än så. Vi vill skapa attraktionskraft! Både inom och utanför kommunen. I visionen har vi pekat ut utvecklingsområden där Skara har extra stor potential. Vi ska ha mod att prioritera och lägga kraft på det som behövs, nu och framåt:

- I SKARA ÄR VI STOLTA
- LIVSSTILEN SOM KONKURRENSKRAFT
- VI FRÄMJAR ENTREPRENÖRSKAPET
- SJÄLVKLART HÅLLBART

I SKARA ÄR VI STOLTA

År 2025 genomsyras Skara av en stolthet. Som invånare trivs vi med att leva och bo i Skara. Vi inser vad det är som gör Skara speciellt. I Skara kommuns organisation är vi stolta över vårt arbete och vi motiveras av ett tydligt och visionärt ledarskap. Vi vågar göra prioriteringar och val utifrån vår situation. Skara har hittat sin egen väg framåt. Tillsammans bidrar vi alla till att stärka varumärket Skara både i och utanför kommunen.

LIVSSTILEN SOM KONKURRENSKRAFT

I Skara är det lätt att få familje- och yrkeslivet att gå ihop. Det är nära till allt och man kan kombinera det goda livet på landet med stadens utbud. Här finns mötesplatser för kreativitet, gemenskap, fritid och företagande. Hos oss finns tid att njuta och plats för alla. Det äkta och det okonstlade finns ständigt närvarande i den vackra naturen, i våra levande kulturmiljöer och i den närproducerade maten. Bra kommunikationer och snabba uppkopplingar tar oss ut i världen och hem igen. Skara är en kreativ och livskraftig kommun mitt i Skaraborg som erbjuder en attraktiv livsstil i tiden.

VI FRÄMJAR ENTREPRENÖRSKAPET

I Skara är kreativitet och entreprenörskap givna inslag i vardagen – i alla åldrar. Barn och unga uppmuntras att prova nya saker och att utveckla sina förmågor och talanger. I Skara finns en mycket väl fungerande samverkan och dialog med näringslivet. Skolan har ett givande samarbete med högre utbildning och arbetsliv. Därför är möjligheten att starta eget företag ett lika självklart val som fortsatta studier och anställning efter studenten. Skara har blivit hela Sveriges förebild för grön innovation och landsbygdsnärings. Det driver på en spännande samverkan mellan landsbygdsentreprenörer som syns på många håll i kommunen.

SJÄLVKLART HÅLLBART

I Skara är det självklart att vi skyddar miljön och använder energi och naturresurser på ett effektivt vis. Våra hållbara vanor gör oss till ett föredöme som stärker normer och värderingar. Både på landsbygden och i staden finns goda möjligheter till att försörja sig. Skara kommun har en stabil ekonomi, och vi tar vara på lokala produkter och tjänster. Vi har en långsiktigt hållbar tillväxt. Folkhälsan är god. Det finns ett starkt socialt skyddsnät och ett aktivt civilsamhälle där föreningslivet spelar roll. Våra invånare mår bra och deltar i samhället – oavsett bakgrund och livsstil. Det får hela Skara att må bra.

TILLSAMMANS GÖR VI DET MÖJLIGT!

2

ORGANISATION OCH POLITIK

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	8
Organisationsschema	9
Mandatfördelning i fullmäktige	9

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

NYA LÖSNINGAR PÅ NYA OCH GAMLA UTMANINGAR

Gentemot budget redovisar Skara kommun 2018 ett resultat som är 20 miljoner lägre, trots att högkonjunktur rådde. Detta är bekymmersamt och bäddar för ett än större underskott 2019. Ett omfattande arbete kommer att krävas för att stärka sund hushållningspolitik i Skara.

Den högkonjunktur som rått i Sverige har bidragit till flera år av ökade intäkter för Skara. Paradoxalt nog har verksamheterna i Skara under dessa år av unikt stora intäkter, kopplade till migration och statsbidrag, hanterat stora effektiviseringskrav. Vi ser att 2018 års resultat åter uppvisar ett underskott i de stora nämnderna för omsorg och barn och utbildning, vilket var förväntat. Tack vare ett otroligt skickligt och konsekvent utvecklingsarbete i våra förvaltningar blev underskotten mindre än prognostiserat. Det är nu av avgörande vikt att arbetet med att utveckla våra organisationer och arbetsformer får fortsätta. Ett spännande arbete med att implementera ny teknik och utveckla nya samarbeten ger goda möjligheter till utvecklad kvalitet och effektivitet.

Kommunstyrelsen och nämnden för Service och teknik redovisar överskott i verksamheterna samt i hög utsträckning uppnådda mål, vilket visar att den nya politiska ledningens beslut att 2019 omprioritera resurser från dessa nämnder till omsorg och skola var korrekt. Nu krävs politiskt mod att fortsätta göra nödvändiga prioriteringar och fatta beslut som kan ge våra verksamheter långsiktig bärkraft.

Skara kommuns verksamheter redovisar hög måluppfyllelse. Fantastiska medarbetare ger med stort engagemang och varaktig kraft service av hög kvalitet till alla som lever och verkar i Skara. Deras insatser och strävan ska mötas upp med långsiktiga mål och motsvarande satsningar från den politiska ledningen. Så kan även de mål som idag inte uppnås uppfyllas. Att alla barn och ungdomar ska nå målen för sina utbildningar är det mål som 2018 väcker störst oro när det gäller avvikelser, varför modet att prioritera förutsättningarna i denna verksamhet är nödvändigt.

Demografiförändringar, ett näringsliv i utveckling, ett samhälle som står inför nya utmaningar och möjligheter

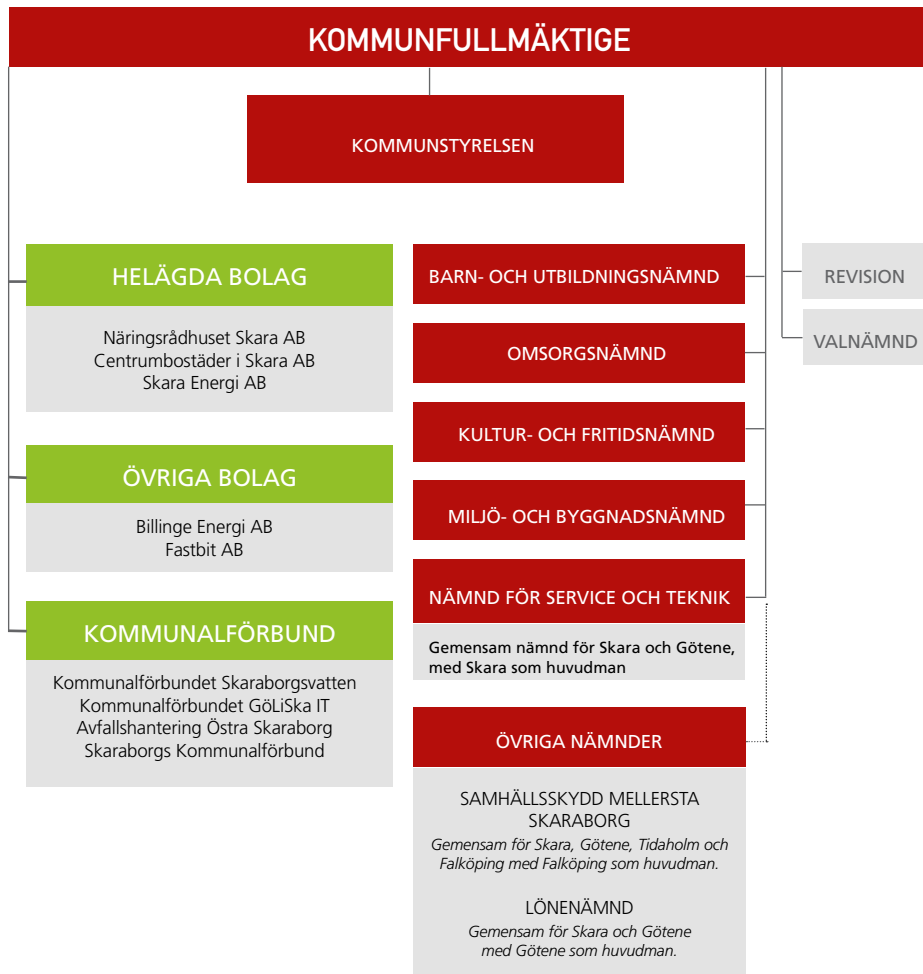
är Skaras morgondag. Tack vare unika resurser, företagande i framkant och enormt skickliga medarbetare är Skara rustat att ta sig an dagens och kommande utmaningar och bygga en stark framtid. Jag vill rikta ett varmt tack till alla som bidrar till vårt gemensamma Skara.

YLVA PETERSSON

Kommunstyrelsens ordförande

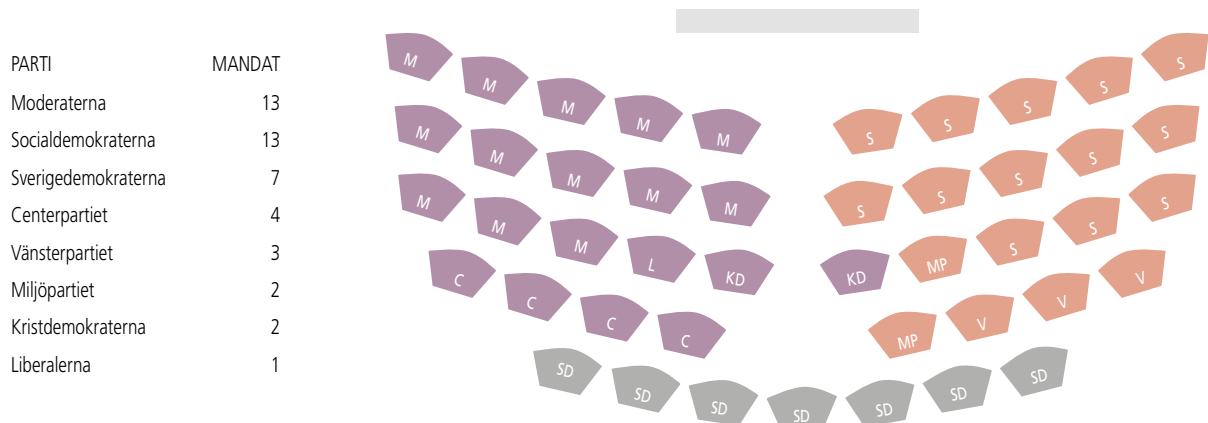
SKARA KOMMUNS POLITISKA ORGANISATION

Organisationsschema vid årsskiftet 2018/2019.

MANDATFÖRDELNING I FULLMÄKTIGE

Vid årsskiftet 2018/2019 består den politiska ledningen i Skara kommun av Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna. Tillsammans har partierna 20 av kommunfullmäktiges 45 mandat.

3

OMVÄRLD

Internationell ekonomi	12
Svensk ekonomi	13
Regional ekonomi	14
Kommunsektorn	15
Skara kommun	16
Befolkning	17
Boende	17
Näringsliv	18
Infrastruktur och kommunikationer	19
Arbetsmarknad och integration	19
Viktiga framtidsfrågor	20
Demografi	20
Digitalisering	21

OMVÄRLD

INTERNATIONELL EKONOMI

GLOBAL TILLVÄXT VÄXLAR NER

Som de flesta övriga bedömare räknar SKL med lägre global BNP-tillväxt under 2019. En inbromsning i några betydelsefulla ekonomier, som USA, Kina och Tyskland, är högst trolig 2019, vilket kommer att ge tydligt avtryck i global BNP och världshandeln. En sådan försvagning understöds i nuläget av ledande indikatorer för tillverkningsindustrin i flertalet regioner. Frågan i nuläget för världsekonomin är därmed snarast hur snabb och lång konjunkturedgången blir. På vissa håll beror den förestående inbromsningen i konjunktureren på att efterfrågetillväxten bromsas av utbudsrestriktioner. Exempelvis är det tydligt att resursutnyttjandet på arbetsmarknaden i USA är riktigt högt, i likhet med Sverige.

Scenariot för världsekonomin vilar enligt SKL på två centrala bedömningar. För det första antas en tydlig konjunkturedgång i USA ske inom loppet av de närmaste två åren. För det andra antar man att världsekonomin inte kommer att gå oskadd från en rad riskfaktorer som i nuläget framstår som tunga orosmoln. Var och en av dessa risker kan ge tydliga bakslag för världskonjunktureren.

Den ökade volatilitet som i nuläget syns på finansmarknaden, inte minst på aktiebörserna, är en indikation på dessa osäkerheter. Flera andra bedömare har på sistone fortsatt att revidera ner sina prognoser för global BNP, bland andra OECD och IMF. Motiven bakom de försämrade utsikterna handlar i hög grad om de riskfaktorer som beskrivs nedan. Sammantaget antar SKL att dessa faktorer fortsatt hämmar global tillväxt, då de medför osäkerhet, för investerings- och handelsbeslut, liksom på de finansiella marknaderna.

Geopolitiska och finansiella risker – osäkert globalt läge

Det finns i nuläget flera uppenbara osäkerheter och hot för den globala ekonomin, bland annat risker för höjda USA-tullar och handelskonflikten mellan USA och Kina, spänningar i Europa – den italienska budgeten samt Brexit, vidare att lågräntepolitiken permanentats på flera håll samt skuldsituationen i några av tillväxtekonomierna.

KONSEKVENSERNA AV HANDELSKONFLIKTEN

Under 2018 har USA antagit en mer protektionistisk hållning genom att införa tullar på stål och aluminium, omförhandlat frihandelsavtal med grannländer (NAFTA) och därefter infört tullar på en rad kinesiska varor. Kina har svarat med tullar på amerikanska varor i motsvarande grad. Effekterna av de höjda tullarna har börjat synas i handelsströmmar under hösten. Även europeiska varor, bland annat bilar, är föremål för tullar som ännu inte har effektuerats. I november slöts en 90 dagars ”vapenvila” mellan Kina och USA, men tullarna består och det

är oklart vad nästa steg blir. All form av protektionism kommer att påverka i stort sett alla länder negativt genom de så kallade globala värdekedjorna. Det innebär att ökade tullar och tariffer kommer att ge högre produktionskostnader för i stort sett samtliga varor som produceras.

UTMANINGAR I EU

Förutom Brexit finns fler utmaningar i Europa, framförallt inom eurozonen. Under hösten har Italiens regering velat tänja på regelverket inom tillväxt- och stabilitetspakten som reglerar euroländernas finanspolitik. Den italienska regeringen vill öka sitt budgetunderskott från drygt 1 procent till cirka 2,5 procent. Detta ligger inom ramen för pakten, men Italiens statsskuld är samtidigt 130 procent av BNP; jämfört med regelverkets ”högst 60 procent”. Förhandlingar pågår och EU-kommissionen diskuterar sanktioner mot Italien. SKL ser en fortsatt konflikt som något som skulle kunna återuppväcka krisen för eurozonen. Synen är att merparten av de strukturella problemen i eurozonen kvarstår och att monetära lättnader inte kan avhjälpa problemens verkliga orsaker, som består i att områdets konkurrenskraft är genomsnittligt låg och påtagligt ojämn. Det finns därtill ett stort ömsesidigt beroende mellan stater och de nationella bankerna och risken för spridningseffekter är uppenbar om den italienska krisen tilltar.

BREXIT – STORBRIANNIENS UTTRÄDE UR EU

Frågan inbegriper i nuläget en politisk strid, där premiärminister May tidigare har klarat sig i en misstroendeomröstning. Huvudalternativen kan beskrivas som ”Brexit med avtal” respektive ”Brexit utan avtal”, där det senare bedöms få långt större negativa effekter. Det senare skulle ge stora effekter för näringslivet i såväl Storbritannien som EU. Storbritannien är ett av de länder inom EU som Sverige har störst handelsutbyte med, varför många svenska företag riskerar att drabbas.

MONETÄRA STIMULANSER SOM PERMANENTATS

Sedan finanskrisen utbröt för tio år sedan har global ekonomisk politik och finansmarknaderna i hög grad präglats av oerhört expansiva åtgärder från flera centralbanker. På flera håll tycks dessa stimulanser ha permanentats. Detta är i sig olyckligt för den globala ekonomins motståndskraft; den penningpolitiska ammunitionen är på vissa håll redan rätt uttömd. Om den normala stabiliseringspolitiska åtgärden vid en konjunkturedgång är ”att sänka räntan”, kan nulägets lågräntepolitik komma att ifrågasättas, speciellt i de fall där finanspolitiken är bakbunden av svaga budgetar och höga skulder.

SKULDSITUATIONEN HOS NÅGRA AV TILLVÄXTEKONOMIERNA

Flera tillväxtländer närmar sig ett läge som liknar ”Asienkrisen” 1997. I takt med att den amerikanska dollarn har förstärkts under 2018 och inledningen av 2019 har valutorna i framförallt Argentina och Turkiet försvagats, med 50 respektive 40 procent under 2018, men även länder som Brasiliens och Indiens valutor som har tappat i storleksordningen 15–20 procent mot US-dollar. Detta har medfört att ländernas skulder i US-dollar har blivit dramatiskt dyrare under året. En del av dessa skulder består av lån som länderna fick av USA i samband med finanskrisen 2008. Det har bland annat visat sig i att Argentina, för att undvika en statsbankrutt, har varit tvunget att ansöka om nödlån från Internationella valutafonden, (IMF). Även den turkiska liran har tappat kraftigt mot euron. Många företag och privatpersoner har lån i euro hos europeiska banker, vilket utgör en risk för kreditförluster för bank-systemet. Några av dessa skeenden är tydligt landspecifika. Inte desto mindre kan valuta- och skulddynamiken, om den globala konjunkturen viker, ge en betydande negativ impuls för världsekonomin.

SVENSK EKONOMI

DEN SVENSKA KONJUNKTURAVMATTNINGEN ÄR HÄR

Att den svenska konjunkturen nu har passerat toppen framstår som ett faktum. I korten ligger därmed konjunkturavmattning. Detta innebär att BNP en tid kommer att öka svagare än den trendmässiga tillväxten. SKL skriver nu ner prognosen för global BNP-tillväxt, vilket innebär en svagare ökning av svensk export kommande år. På hemmaplan tycks byggboomen vara över och man räknar med att bostadsbyggandet minskar under hela 2019. Detta är två huvudförklaringar till svag svensk BNP-tillväxt 2019 och 2020. Den starka utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden kommer därmed att brytas, med minskande sysselsättning och stigande arbetslöshet som följd. Avkylningen av arbetsmarknaden ligger dock en bit bort.

I prognos från SKL visar sig den svagare arbetsmarknads-konjunkturen mer tydligt först år 2020. En svag utveckling av antalet arbetade timmar medför en dämpning av den kommunala skatteunderlagstillväxten kommande år.

Åren av hög tillväxt, vilka tog Sverige in i högkonjunkturen, ligger bakom oss. Att toppen på konjunkturen är förbi indikerar att en avmattning i tillväxten följer – det är den normala konjunkturdynamiken. Detta förlopp har också synts i tidigare prognoser. Inte minst utgör den strama arbetsmarknaden en tydlig restriktion för fortsatt hög tillväxt i produktionen.

Det är viktigt att betona att konjunkturläget i Sverige ännu är starkt och att avståndet till lågkonjunktur är ganska långt. Bedömningen är alltså inte att förväntade nedgången 2019 tar Sverige in i en lågkonjunktur; resursutnyttjandet vid ingången av 2020 ligger fortfarande högre än normalt. Först under 2020 har SKL antagit att samhällsekonomin når ett balanserat resursutnyttjande. I beräkningar från SKL antas därmed att någon lågkonjunktur inte inträffar 2019–2022; utan att rådande högkonjunktur följs av ”normalkonjunktur”.

HÖGRE RÄNTELÄGE I SVERIGE RUNT HÖRNET

Situationen för Riksbanken är idag helt annorlunda än den vi hade för några år sedan. Inflationssiffror i Sverige har sedan en tid kommit upp på nivåer i linje med målet om 2,0 procent och har de senaste 24 månaderna i genomsnitt varit just 2,0 procent. En annan viktig omständighet är de åtstramningar som några andra centralbanker lanserat. Inte minst har den amerikanska centralbanken Federal Reserve (FED) hunnit långt i sin räntehöjningscykel; styr - räntan i USA har sedan 2015 höjts från 0,25 till 2,25 procent till idag. Att centralbankerna i Norge och Storbritannien i år också höjt sina respektive styrräntor är viktiga steg för ett högre ränteläge hos viktiga handelspartners till Sverige. Detta mildrar de ”negativa effekterna” – på kronkursen, utrikeshandeln och importpriserna – av de räntehöjningar som vi bedömer att Riksbanken kommer att leverera.

Den gradvis allt högre styrräntan kommer att bidra till ett högre ränteläge i Sverige, såväl för korta som långa

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BNP*	2,1	2,2	1,0	1,4	1,8	1,8
Realt skatteunderlag	1,1	1,5	0,8	0,1	0,9	1,1
Timlön	2,2	2,5	3,0	3,3	3,4	3,5
Sysselsättning, timmar*	2,1	2,0	0,5	-0,5	0,4	0,4
Öppen arbetslöshet, nivå	6,7	6,3	6,5	6,8	6,8	6,8
Konsumentprisindex	1,8	2,0	2,6	3,0	2,9	2,8

* Kalenderkorrigerad utveckling

(Källa: Sveriges kommuner och landsting, Ekonomirapporten dec. 2018)

marknadsräntor. SKL antar därtill en viss generell ökning av globala obligationsräntor, som följd av penningpolitiska åtstramningar i omvärlden eller förväntningar därom, vilket inverkar även på svenska räntor. Det stigande svenska ränteläget kommer att ge en gradvis men tydlig förstärkning av den nu så svaga svenska kronan. Denna utveckling kommer att påverka svensk export negativt framöver. Men bedömningen är att den svagare efterfrågetillväxten för exportmarknaden blir långt mer tongivande.

BYGGBOOMEN FÖRBI – BOSTADSBYGGANDET SJUNKER

Hand i hand med den svaga exportprognosen syns även en svacka för näringslivets investeringar, vilket inte är ovanligt när tillverkningsindustrin träffas av vikande exportefterfrågan. Med anledning av den svaga tillväxten såväl för export som inhemsk efterfrågan 2019–2020 räknas också med nedväxling i importtillväxten.

Den enskilt största faktorn bakom den lägre BNP-tillväxten nästa år är en förväntad nedgång i bostadsbyggandet, vilken antyds av bygglovsstatistiken. SKL bedömer att fallet fortgår under hela 2019 men att nedgången blir relativt måttlig jämfört med de fall som inleddes 2008 och 2011. I början av 2020 antas att nedgången för bostadsinvesteringarna stannar av på en nivå 10 procent under första kvartalet 2018, vilket med nuvarande statistik utgör den tidigare volymtoppen. Därefter, år 2020–2022, antas vi en viss ökning. På helårsbasis antas att bostadsinvesteringarna 2019–2022 överträffar samtliga år under 2000-talet – förutom toppåren 2017 och 2018.

Att den stora ökningen för bostadsinvesteringar ligger bakom oss, och att byggaktiviteten förutsätts att sjunka 2019, har stor betydelse för tillväxtförloppet för svensk BNP.

Motståndskraften vilar nu på inhemsk konsumtion. I kontrast till den tydliga avmattning SKL förutser för export och investeringar blir utvecklingen för konsumtionen i hushålls- och offentlig sektor mer stabil. Man räknar med en volymtillväxt för de offentliga konsumtionsutgifterna kommande år något över 2018 års ökning. Uppgången för den offentliga konsumtionen blir en motkraft till försvagningen av export och investeringar och utgör, liksom vid tidigare konjunkturedgångar, en stabilisator för den svenska ekonomin. Det stigande ränteläget som SKL antar åren framöver blir också betydelsefullt. Marknadsräntor för krediter till hushåll och företag kommer således att stiga. Man räknar med en betydande räntepågång. Samtidigt dröjer det länge innan marknadsräntor kan beskrivas som ”höga”, utifrån ett historiskt perspektiv. Hushållens ränteutgifter kommer att stiga avsevärt, och successivt ta en allt större andel av inkomsterna i anspråk. Bedömningen är att hushållen i hög grad kommer att jämna ut sin konsumtion över tiden, genom ett lägre sparande. Därmed antas en rätt stor nedgång för hushållens sparkvot, som i nuläget är riktigt hög.

SKATTEUNDERLAGSPROGNOSEN Blickar framåt från en konjunkturtopp

2018 ser ut att ha varit det åttonde året i rad som den reala skatteunderlagstillväxten är högre än genomsnittet för förra konjunkturcykeln (2000–2007). När man blickar framåt visar 2019 betydligt mindre ökning av skatteunderlaget än vi vant oss vid. Orsaken är att den förestående konjunkturavmattningen innebär att sysselsättningstillväxten försvagas, något som endast till en mindre del motverkas av ökad skillnad mellan löneökningstakten på arbetsmarknaden respektive prisökningarna på sektorns kostnader.

För perioden efter 2019 bygger beräkningarna på att ekonomin når konjunkturrell balans. Av det följer en minskning av arbetade timmar 2020, som leder till skatteunderlagets svagaste reala utveckling på länge. Därefter växer skatteunderlaget på nytt, främst tack vare att sysselsättningen åter stiger och att skillnaden mellan löneökningstakten på arbetsmarknaden respektive prisökningarna på sektorns kostnader blir större.

REGIONAL EKONOMI

Västra Götalands konjunkturbarometer visar att näringslivet i länet befinner sig i ett läge starkare än normalt. Stämningläget har försämrats något inom nästan samtliga branscher, men överlag råder det fortfarande en hög aktivitet bland företagen. Det märks inte minst på sysselsättningen som har ökat i länet det senaste halvåret. Byggandet i länet ökar inte längre lika snabbt som tidigare men inbromsningen sker från en hög nivå och byggföretagen är trots allt mycket positiva i nuläget. Precis som i våras råder det högkonjunktur inom branschen och det gäller även för partihandeln och tjänstesektorn. För industrin försvagades läget för andra mätningen i rad och konjunkturindex landade under hösten 2018 under gränsen för högkonjunktur. Någon större nedgång är det däremot inte tal om och sett i ett historiskt perspektiv är industrikonjunkturer fortfarande mycket stark.

Konjunkturindex för Västra Götaland som kan variera mellan -100 och +100, ligger hösten 2018 på +35. Det är en nedgång från vårens mätning som noterade ett konjunkturindex på +45 och indikerar att regionen lämnat högkonjunkturer men att läget fortsatt är starkt. De konjunkturförstärkningar som företagen räknade med i våras har alltså uteblivit. Fortfarande råder högkonjunktur inom byggbranschen, partihandeln och företagstjänsterna där IT-tjänsterna agerar draglok. Inom industrin har högkonjunkturer fått ge vika för ett något svagare läge som ändå kan beskrivas som starkt. Även sällanköps handeln samt transport och logistik befinner sig i ett läge starkare än normalt. Den enda bransch som släpar efter något i höstens barometer är bilhandeln som redan i våras bromsade in rejält. I höstens mätning har stämningläget försvagats ytterligare och konjunkturindex ligger för

närvarande på den lägsta nivån sedan 2014 och under det historiska genomsnittet. I likhet med vårens undersökning är det relativt små skillnader i konjunkturläget mellan delregionerna. Samtliga noterar nedgångar från i våras och delregionerna har klivit ur högkonjunkturen och befinner sig istället strax under gränsen till detta. Sjuhärad, som delade förstaplatsen med Göteborgsregionen i våras, har försvarat sin topplacering med ett konjunkturindex på +37. I Göteborgsregionen landar konjunkturindex på +34 medan Fyrbodal och Skaraborg ligger ett par enheter högre. Prognoserna för kommande halvår är överlag försiktigt positiva.

Sysselsättningen har det senaste halvåret fortsatt att öka i Västra Götaland och sysselsättningsökningen har nu pågått sedan andra halvan av 2014. Inom framförallt byggbranschen och företagstjänster har nyrekryteringarna ökat markant under senare delen av 2018, trots att arbetskraftsbristen fortfarande är ett stort problem i synnerhet för företagen inom företagstjänster. Även inom partihandeln har sysselsättningen ökat kraftigt medan nyanställningarna inte har varit lika starka i övriga branscher. Prognoserna pekar på att sysselsättningen fortsätter att öka våren 2019. Det gäller i likhet med tidigare mätningar särskilt företagstjänster men även partihandeln och byggbranschen ser ett fortsatt stort rekryteringsbehov.

SKARABORG

Läget är fortsatt gynnsamt för Skaraborgs näringsliv. Inom industrin har efterfrågan och produktion ökat sedan i våras och framöver förväntas en svag förbättring. Läget för byggbranschen har dämpats det senaste halvåret, men branschen befinner sig fortfarande i högkonjunktur. För sällanköpshandeln har däremot konjunkturen stärkts sedan i våras.

GLÖDHET TRANSPORTMEDELSINDUSTRI

Industrikonjunkturen i Skaraborg är fortsatt väldigt god. Konjunkturindex har visserligen tappat några enheter sedan i våras, men landar ändå på +39 i höstens undersökning, vilket är på gränsen till högkonjunktur. Konjunkturen fortsätter att vara klart mest gynnsam för transportmedelsindustrin. Läget för livsmedelsindustrin har dämpats något sedan i våras, men är fortsatt starkt. För maskinindustrin är också stämningensläget starkare än normalt, men även där har konjunkturindex sjunkit sedan i våras. För industrin som helhet har orderingsgången och produktionen ökat det senaste året.

För flera av industribranscherna var tillväxten störst under första halvåret i år, ökningen har sedan fortsatt efter sommaren, men i en långsammare takt. Industriföretagen är relativt nöjda med storleken på orderstocken. Lönsamheten är hygglig för industrin som helhet och ligger kvar på samma nivå som våren 2018. Även kapacitetsutnyttjandet är i princip oförändrat, vartannat företag producerar för fullt medan andra hälften inte gör det. Industriföretagen tror på en svag förstärkning av konjunkturen till våren.

Störst är optimismen inom livsmedelsindustrin, men även maskinindustrin anar ett starkare läge framöver. Transportindustrin bedömer att den goda konjunkturen består till våren.

HÖGKONJUNKTUR FÖR BYGGBRANSCHEN

Byggbranschen har gått på högvarv de senaste åren, men det senaste halvåret 2018 har läget börjat mattas av. Konjunkturindex har backat 24 enheter och uppgick under hösten 2018 till +41. Trots nedgången befinner sig alltså branschen inom ramen för högkonjunktur. Det märks ändå genomgående på företagens svar att toppen är nådd för den här gången; antalet antagna anbud som såväl byggandet har minskat det senaste halvåret. Nyttjandet av personalen och övriga produktionsresurser är också mindre än i våras, även om det fortfarande ligger på en bra nivå. Företagen ser framför sig att byggkonjunkturen kommer att försvagas något ytterligare till våren 2019. Värdet av antagna anbud såväl som byggandet förväntas minska. Företagen har dock inga planer på att minska antalet anställda, utan personalstyrkan förmodas istället öka svagt.

STÄRKT LÄGE FÖR SÄLLANKÖPSHANDELN

Läget för sällanköpshandeln i Skaraborg har stärkts något det senaste halvåret. Konjunkturindex har förbättrats från -7 till +19, vilket indikerar att läget nu är något starkare än normalt. Trots den mer optimistiska konjunkturbedömningen har försäljningsvolymen inte ökat det senaste halvåret utan ligger kvar på samma nivå som i våras. Däremot har handlarna lyckats bli av med de stora varulager de drogs med för ett halvår sedan. Ett annat positivt tecken är att lönsamheten har förbättrats något, även om den fortfarande är relativt svag. Handlarna anar en viss dämpning av konjunkturen till våren 2019. De räknar med att försäljningsvolymerna kommer att minska kommande halvår och även att lönsamheten kommer att försämrans en del.

(Källa: Konjunkturbarometer för Västra Götaland, hösten 2018)

KOMMUNSEKTORN

SÄMRE RESULTAT 2018 OCH 2019

Kommunerna redovisade ett resultat på 24 miljarder kronor 2017. Resultatet motsvarar 4,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. I dessa siffror ingår ovanligt stora rea- och exploateringsvinster på nästan 13 miljarder, netto. Justerat för dessa höga vinster uppgick resultatet till 2,0 procent av skatter och generella statsbidrag, som kan sägas utgöra en tumregel för god ekonomisk hushållning för sektorn som helhet. För åren 2018 och 2019 räknar SKL med sjunkande resultat. Men fallet dämpas 2019 av en mycket återhållsam kostnadsutveckling. Trots ett starkt demografiskt tryck och ökande investeringsnivåer verkar kommunerna sammantaget att klara situationen utan att höja skatten. Medelskattesatsen kommer troligen vara

oförändrad 2019, med ett tiotal som höjer och något färre som sänker skattesatsen.

Efter några mycket starka år blir det ekonomiska läget alltmer ansträngt. 2019 bromsar skatteunderlaget in och verksamheterna utsätts för ett fortsatt högt demografiskt tryck. Kommunerna får också ett allt större ansvar och fler uppgifter utan att detta alltid kompenseras av staten. Kommunerna räknar dock med att klara 2019 med effektiviseringar och utan att medelskattesatsen ökar. Från 2020 och åren därpå ser det kärvare ut. Starkt demografiskt tryck och fortsatt långsam skatteunderlagsutveckling innebär att det utan höjda statsbidrag krävs åtgärder motsvarande 31 miljarder kronor till år 2022, för att klara ett resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag.

KOMMUNERNAS EKONOMI – FRÅN STARK TILL SVAG

Kommunerna har fått känna på det demografiska trycket, hittills främst från barn och unga men ännu inte så mycket från den åldrande befolkningen. Detta syns bland annat genom omfattande investeringar i förskolor, skolor, vånanläggningar med mera. Den stora grupp människor som föddes strax efter andra världskriget är nu 73 år eller yngre och det är först om några år som de kommer att ha mer omfattande behov av äldreomsorg.

Kommunernas ekonomi har under de senaste åren varit mycket stark. Skälet är den snabba ökningen av skatteintäkter, och att kommunerna haft stora intäkter från rea- och exploateringsvinster, positivt finansnetto och omfattande ersättningar från staten för flyktingmottagandet. I takt med att dessa intäkter minskar kommer även kommunernas ekonomi att försämrans. Sedan 2010 har kostnaderna ökat med i snitt 4,5 procent per år i löpande priser, vilket ger en ökningstakt på 1,8 procent per år i fasta priser.

De ekonomiska utmaningarna börjar successivt visa sig i många kommuner, inte minst inom individ- och familjeomsorgen, där bland annat effekterna av bostadsbristen och statens minskade ersättningar för ensamkommande har lett till att det senaste årets snabba kostnadsutveckling slår igenom i budgetunderskott. Det finns även exempel på statliga reformer under 2019 där staten valt att tolka finansieringsprincipen på ett tveksamt sätt. Det ger ökade kostnader för reformerna utan medföljande finansiering. Inom skolområdet satsar staten på ett bidrag för likvärdighet som successivt beräknas öka till 6 miljarder kronor. För att erhålla bidraget får skolornas kostnader inte minska. Risker finns att effektiviseringarna måste bli desto större inom andra verksamheter, om kommunerna inte kan göra prioriteringar utifrån lokala förutsättningar för sin skolverksamhet. Kommande år ligger det demografiska trycket kvar på en hög nivå. Om kostnaderna ökar i takt med demografin till 2022 skulle kommunerna behöva genomföra åtgärder så som nya arbetssätt och arbetsmetoder, motsvarande 31 miljarder, utan höjda statsbidrag.

HUR KAN UTMANINGARNA MÖTAS?

SKL räknar med att det behövs effektiviseringar eller ökade resurser på 43 miljarder kronor för att klara välfärden på dagens nivå fram till år 2022, med oförändrad personaltäthet. Statsbidragen är nominellt sett oförändrade om inga nya beslut fattas, och det finns ingen koppling vare sig till pris- och löneökningar eller till ökade välfärdskostnader som en följd av den demografiska utvecklingen. De senaste åren har statsbidragen dessutom i allt högre grad kommit att domineras av att vara kopplade till specifika krav och åtgärder som ska genomföras för att få medlen, vilket gör att de inte ger den effekt eller den effektivisering av verksamheten som skulle behövas med tanke på förutsättningarna.

I Ekonomirapporten från SKL i december 2018 behandlar SKL särskilt tre frågor som man ser har stor betydelse för de långsiktiga möjligheterna att hantera välfärdens utmaningar:

- Samsyn och samverkan mellan stat och kommunsektor: det behövs bättre förutsättningar för välfärdens utveckling och finansiering, att dialogen och samsynen mellan staten och kommuner, landsting och regioner stärks och långsiktigheten i agerandet ökar.
- Ökad användning av ny teknik: en viktig lösning i pusslet för att klara den framtida utmaningen är självklart också att förändra arbetssätt och arbetsmetoder genom att bland annat bättre utnyttja ny teknik och digitalisering.
- Längre arbetsliv: de närmaste årens demografiska utmaningar kommer att ställa högre krav på ett längre arbetsliv för att klara att finansiera och bemanna välfärden när andelen invånare som arbetar annars skulle minska.

SKARA KOMMUN

De finansiella profiler som årligen upprättas av kommunforskning i väst visar att Skara kommuns finansiella läge och utveckling gentemot de andra ingående kommunerna i Halland och Västra Götalands län som är med i jämförelsen är bra.

Sammanfattningsvis kan konstateras att från 2015 till 2017 har Skara haft ett genomsnittligt resultat som överstiger 3,3 procent av verksamhetens bruttokostnader vilket ger placering i gruppen med ett starkt resultat. Genomsnittet för de deltagande kommunerna är för den korta perioden 2,8 procent.

Skara har i ett längre tidsperspektiv från år 2000 till och med 2018 haft en resultatnivå som överstiger det resultatmål man haft i kommunen med 60 miljoner kronor vilket motsvarar ca 2,3 procent av skatter och bidrag vilket presenteras i måluppfyllelse under ekonomiperspektivet.

Skara placerar sig i gruppen varken stark eller svag finansiell ställning som definieras av de kommunerna med en soliditet mellan 0 och 20. Skaras soliditet, uttryckt som långsiktig ekonomisk styrka, efter pensionsförpliktelser uppgår till 15 procent. Om interna lån inom koncernen

räknas bort ökar kommunens soliditet till 20 procent vilket är mer korrekt mått att jämföra med övriga kommuners genomsnittliga soliditetsvärde. På kommunkoncernnivå har Skara kommun en bättre soliditetsnivå, 24 procent än genomsnittlig soliditetsnivå för ingående kommuner i ovan län som uppgår till 18 procent.

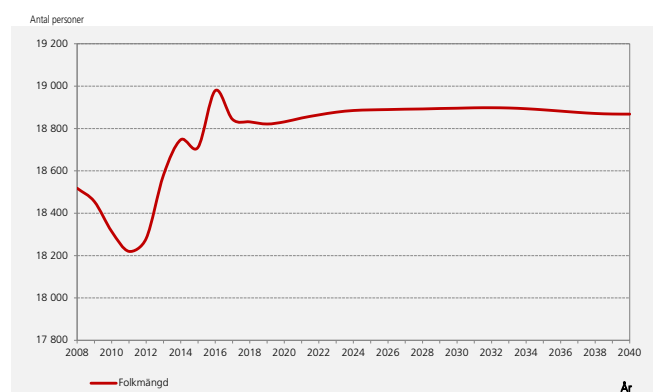
Skara har ett nyckeltal som har förändrats mycket de sista åren och det är självfinansiering av investeringar som har gått från ett starkt värde (för Skara var detta genom att investeringsnivåer tidigare varit låga) till ett svagt värde. Resultatet har som redogjorts för ovan över tid varit på en bra nivå så det svaga värdet på nyckeltalet kommer av att investeringarna 2015-2018 varit höga i form av byggnation av främst Viktoriaskolan och Vilanhallen. Investeringstakten är planerad och kalkylerad och Skara har ett relativt bra utgångsläge när investeringsnivåerna åter blir mer normala då fastighetsbeståndet bedöms vara i ett bra skick utan stora underhållsunderskott.

BEFOLKNING

Skaras befolkning har ökat med 249 personer sedan 2013 (18 580), dock har en minskning skett med 150 personer de två senaste åren. Skaras invånarantal har, sett över den senaste tioårsperioden ökat med 311 personer. Invånarantalet minskade med 14 personer under 2018 och uppgick den 31 december 2018 till 18 829. Befolkningsminskningen det senaste året bror på ett negativt flyttnetto. Under 2018 uppgick inflyttningsnettot till minus 31 personer. De senaste tre årens genomsnittliga inflyttningsnetto ligger på plus 58 personer. Födelsenettet visar ett trendbrott 2012 och har sedan dess varit positivt med undantag för åren 2013 och 2015. År 2018 uppgick födelsenettet till plus 13 personer.

Under 2018 flyttade 1 194 personer till kommunen. De senaste tre årens genomsnittliga inflyttning har legat på över 1 300 personer per år. Inflyttning från utlandet har ökat de senaste åren och uppgick till 156 personer under 2018. De flesta av inflyttarna kommer från Västra Götaland. Utflyttningen uppgick 2018 till 1 225 personer. Utflyttningssiffran är något lägre än föregående år (1 318).

BEFOLKNINGSPROGNOS SKARA KOMMUN

Födelsetalen är för andra året i rad runt 200, där genomsnittet för de senaste fem åren nu ligger på över 205 födda barn. Under 2018 föddes 196 barn vilket är det femte högsta födelsetalet senaste tioårsperioden.

Antalet avlidna per år är förhållandevis konstant och ligger mellan 183 och 206 personer. Genomsnittet för de senaste fem åren ligger på 194 avlidna. Under 2018 avled 183 personer vilket är det lägsta antalet avlidna de senaste tio åren.

Medellivslängden i kommunen har ökat de senaste åren. Andelen personer över 65 år av den totala befolkningen har också ökat.

Under de senaste tio åren har en förändring av könsfördelningen inom kommunen skett. Under 2008 var fördelningen 9 090 män och 9 428 kvinnor. Under 2015 var första året sedan början av 1990 männen blev fler än kvinnorna. Under 2018 var det 19 fler män än kvinnor folkbokförda i kommunen.

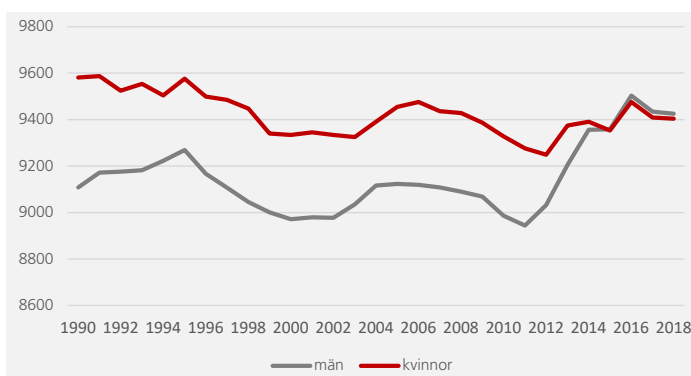
BOENDE

Bostadsförsörjningsprogrammet ligger som grund för uppfyllandet av kommunens bostadsförsörjningsansvar. Under 2018 har kommunen haft sex planuppdrag där tillskapandet av nya bostadsområden som huvudsakligt syfte, varav planerna för stationsområdet etapp 1 och Vattentornsparken antagits. Den fortsatt höga efterfrågan på småhusomter innebär att det nu finns få tomter tillgängliga för nybyggnation i Skara tätort och även i Varnhem har efterfrågan ökat med brist på tillgängliga tomter som följd.

En strategi, förutom tillskapandet av nya områden för småhusbebyggelse, för att öka tillgången på småhus är att erbjuda nyproducerade lägenheter i flerbostadshus för dem som söker ett mindre krävande boende. För att möjliggöra detta planerades förberedande markarbeten för bostadsprojekt i kvarteret Munin och på Stationsområdet, vilka fått förskjutas till 2019 på grund av den starka konjunkturen med påföljande kapacitetsbrist i entreprenadbranschen.

Även om målbilden i föregående bostadsförsörjningsprogram överträffats har Skara ett flertal oexploaterade

FOLKMÄNGD I SKARA EFTER KÖN

lägen för mindre flerbostadshus/radhus och under året har kommunen samarbetat och tecknat markanvisningsavtal med aktörer inom bostadsbranschen för att få till stånd nyproduktion i större volymer.

Kommunen har påbörjat ett arbete med att ta fram informationsfoldrar om respektive stadsdel; ett sätt att bygga stolthet för de som redan bor i kommunen – men också ett sätt att sälja in våra stadsdelar till den som funderar på att flytta hit. En större folder på temat Leva och bo har också arbetats fram för att kunna delas ut till potentiella invånare under några år framåt.

NÄRINGS- LIV

Med mer än 2 200 företag inom olika branscher har Skara en omfattande och mångsidig företagsamhet. Mat, transporter och logistik, handel, musik och besöksnäring är viktiga branscher för Skara. Ingen annan ort i Skaraborg är mer kostnadseffektiv än Skara om du vill nå företag och människor i regionen. Inom en halvtimme når du 225 000 invånare, inom 40 mil når du 80 procent av hela Sveriges befolkning och dessutom våra nordiska storstäder Oslo och Köpenhamn.

Skara kommuns vision är att skapa det goda livet för invånarna i Skara kommun. Det är sällan en rak linje från nuläge till vision men detta år har kommunen tillsammans med näringslivet tagit flera viktiga steg mot ett förbättrat näringslivsklimat.

2018 har varit ett händelserikt år rent tillväxtmässigt. Företagen vittnar om god orderingång och flera nya etableringar har tillsammans med de befintliga företagens positiva utveckling skapat många nya arbetstillfällen. Det är särskilt inom volym- och detaljhandeln man har sett en ökad etablering bland annat kopplat till satsningen på handelsområdet vid Coop. Under 2018 startade 112 företag i Skara varav 48 st. var AB och 64 st. var enskild firma. Katedralskolan fick vara med om ett riktigt prisregn på årets UF-mässa (Ung Företagsamhet), bl.a. Årets UF skola och Årets UF företag.

I Skara finns flera värdefulla nätverk och ett näringslivsråd. Näringslivsrådet arbetar för att skapa de bästa förutsättningarna för nya företag att etablera sig och för att befintliga skall kunna utvecklas och växa.

I den ranking som Svenskt Näringsliv gjorde av näringslivsklimatet 2018 placerade sig Skara på plats 163 vilket är en förbättring med 25 platser jämfört med året innan. I den mätning som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) gör av hur kommunens myndighetsutövning fungerar får Skara sämre betyg för markupplåtelse men bättre inom livsmedelstillsyn än tidigare år.

Skara kommun har nu flera informationskanaler, såsom nyhetsbrev, Facebook och Instagram. Ökad effektivitet, bättre förståelse och ökad dialog är prioriterade förbättringsområden i arbetet med att stärka servicen till näringslivet.

Besöksnäring i Skara är en av Skaraborgs mest uppskattade och besökta kommuner. Med reseanledningar som Skara Sommarland, Hornborgasjön, Varnhem och Domkyrkan lockar Skara kommun flera olika målgrupper från olika länder. Populära evenemang som Tranfestival, Matmarknader, Sommarkvällar och Travvecka bidrar både till stoltare kommuninvånare och fler besökare. Prioriterade samarbeten är fortsatt utveckling av Västgötaturen, Visit Hornborgasjön (Skara, Skövde, Falköping) och besöksmålsutvecklingen i Varnhem.

Satsningen på hästnäringen och utvecklingen av ett regionalt hästcentrum vid Axevalla och Skälltorp stöds av Skara kommun. I stötningen ingår ekonomiskt bidrag till föreningen Skara Hästland och en stor del av finansieringen för uppbyggnaden av en ny ridanläggning vid Skälltorp. Den nya anläggningen stärker inte bara satsningen mot det regionala hästcentrat utan ger även nya förutsättningar för de föreningsaktiva att bredda och förbättra sin verksamhet inte minst utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Satsningen förväntas även genererat etableringar som skapat bland annat fler arbetstillfällen, evenemang, fler utbildningar och elever till Skara och kommer även vidare att stärka och lyfta hästnäringen i området.

Skara kommun främjar landsbygdsföretagande och entreprenörskap. I Landsbygdsstrategin uttalas att Skara kommun ska stärka sin position som centrum för utbildnings- och utvecklingsinsatser inom de gröna näringarna.

I och med utbyggnaden av VA på landsbygden har fiberanslutning möjliggjorts till ett stort antal hushåll och man räknar med att klara det nationella målet 2025, att 98 procent ska ha tillgång till 1000 Mbit/s, 99,9 procent ska ha tillgång till 100 Mbit/s och 100 procent ska ha tillgång till 30 Mbit/s

Det har varit en god ekonomisk utveckling under 2010-talet med hög tillväxt av nya jobb. Västsveriges ekonomi drabbades hårt av finanskrisen 2008/2009. Återhämtningen de närmaste åren var dock snabb och de senaste fem åren har präglats av en stark ekonomisk tillväxt.

Procentuellt är det företagstjänster, information och kommunikation som växer snabbast. Det som präglar utvecklingen är arbetskraftsbrist och en relativt hög strukturell arbetslöshet.

Den högkonjunktur Sverige haft de senaste åren förväntas nu vända nedåt igen under 2019. En bidragande orsak till vändningen är att bostadsinvesteringarna väntas falla tillbaka. Bostadsbyggandet har under senare år gett stora bidrag till konjunkturuppgången. Men även i bolag relaterade till personbilsindustrin och elektronikbranschen har det redan kommit en del negativa signaler. Även lokalt här i Skara råder en liten försiktigare stämning bland företagen när det gäller kommande satsningar och investeringar. Dock är det största tillväxthindret fortfarande bristen på kompetent arbetskraft, den är påtaglig i alla branscher.

INFRASTRUKTUR OCH KOMMUNIKATIONER

Ur ett regionalt perspektiv är Skaraborg den delregion som har bäst förutsättningar för att utveckla en flerkärnig orsstruktur, som länkas ihop med flera likvärdiga infrastrukturella stråk, vilket Strukturbild Skaraborg tagit fasta på. Lokaliseringsmönstret vittnar förvisso om att Skövde idag har en särställning i orsstrukturen, men det starka arbets- och studiependlingsstråket mellan Karlsborg, Skövde, Skara, Lidköping och vidare till Trollhättan samt det faktum att E20 passerar förbi Mariestad och Skara skapar förutsättningar till en mer balanserad regional utveckling. Detta förstärks ytterligare då E20 nu etappvis byggs ut.

I den regionala transportinfrastrukturplanen för 2018 – 2029 finns flera objekt och åtgärdsvalsstudier med på stråk 5 mellan Lidköping och Skövde. Dessa satsningar är viktiga för områdets fortsatta regionala och lokala utveckling. Höjd standard och restidsförkortning innebär att fler kan arbets- och studiependla, vilket i sin tur bidrar till möjligheten att Skaraborgs två arbetsmarknadsregioner sammanfogas till en. Skulle de två arbetsmarknadsregionerna slås samman idag skulle de tillsammans vara Sveriges femte största arbetsmarknadsregion. Satsningar på kollektivtrafik och cykel är viktiga för att ytterligare främja utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Västtrafiks nya zonindelning för biljetter kommer börja gälla inom två år och för Skaraborgs del innebär det att det blir betydligt billigare att resa över kommungränserna. Något som också kommer bidra till ett ökat kollektivt resande på stråk 5.

Skara kommun står inför stora infrastruktursatsningar som E20 etapp Vilan – Ledsjö med planerad byggstart för att mötteseparera sträckan till slutet av 2019. Etapp Vilan – Munkatorp har Skara kommun, Skaraborgs kommunalförbund och Trafikverket i en utredning fastställt att det går att bygga 2+2 väg på sträckan. För väg 49 och etapp Axvall – Varnhem har ett nytt förslag gällande den norra påfartsrampen vid trafikplats Varnhem arbetats fram. Vägplanen kommer att gå ut på samråd under 2019. Framtagande av åtgärdsvalsstudien för väg 49, etapp Varnhem – Skövde pågår och beräknas vara klar under 2019. Vidare kommer även en åtgärdsvalsstudie för Brogårdsvägen och väg 184 mellan Skara och Lidköping påbörjas.

Tillsammans med Västtrafik tittar man på hållbara lösningar för stadstrafiken. Det har bidragit till att Skaras stora bostadsområden, handelsområden och vårdinrättningar har fått bättre kollektivtrafikförbindelser i och med tidtabellskiftet som skedde i december. Med en ny linje och flera nya hållplatser blir det enklare för resenärerna att nå fler målpunkter i Skara, något som skaraborna har efterfrågat. De fysiska åtgärder som gjorts under 2018 inför förändringen är att det byggts tre nya hållplatser samt en vändplan för buss på Skaraberg. Det har också byggts en cykelparkering i anslutning till hållplatsen vid vändplanen. Vidare har Skara kommun beviljats statlig medfinansiering på 50 procent för ombyggnationen av Skara busstation under 2019.

Det är fortsatt fokus på cykelåtgärder kopplat till cykelstrategin, både rent fysiska åtgärder samt beteendepåverkade åtgärder. Kommunen deltar i projekt ”Hållbart resande väst”, där kommuninvånare erbjuds deltaga. Fysiska åtgärder som planerats är gång- och cykelvägen mellan Axvall och Varnhem och fortsättningen på Jarlagatan förbi stationsområdet och planeras vara färdigställd under 2019.

ARBETSMARKNAD OCH INTEGRATION

Under 2018 har arbetsmarknadsfrågorna i Skara haft en stor roll där arbetsmarknadspolitiska åtgärder kopplats till det lokala kompetensförsörjningsbehovet. Antalet arbetslösa personer har minskat under första halvan av 2018 men under sista månaderna november och december skedde en ökning. Långtidsarbetslösheten för ungdomarna har minskat kraftigt under 2018. Arbetslösheten i Skara ligger fortsatt högre än i riket och i Västra Götalandsregionen. I december 2018 uppgick arbetslösheten i Skara till 8,1 procent vilket är en minskning med 0,1 procent jämfört med 2017. Arbetslösheten i riket december 2018 var 7,0 procent och i Västra Götalandsregionen 6,2 procent. Ungdomsarbetslösheten för 18-24 åringar i december 2018 låg på 11,1 procent vilket är en minskning med 0,9 procent jämfört med december 2017. Ungdomsarbetslöshet för riket december 2018 var 8,7 procent och 7,1 procent för Västra Götalandsregionen.

Enligt Arbetsförmedlingens prognos för 2020 stiger sysselsättningen i Sverige med ytterligare 46 000 personer. Jobben blir även fler i samtliga län 2019. Det ger en sysselsättningsgrad på höga 79,5 procent. Sysselsättningsgraden fortsätter också att stiga bland både inrikes och utrikes födda. Under 2019-2020 väntas omkring åtta av tio nya jobb gå till utrikes födda, där huvuddelen av den lediga arbetskraften finns. Utrikes födda är därmed fortsatt avgörande för jobbtillväxten i landet. Detta är särskilt tydligt utanför storstadsregionerna. Det sker samtidigt en viss ökning av arbetslösheten till 2020. Den statliga arbetsmarknadsutredningen under 2019 ska tydliggöra hur statens respektive kommunens åtagande gällande arbetsmarknadsfrågor ska ske.

Fram tills november 2018 har 79 nyanlända valt att själva bosätta sig i kommunen. Migrationsverket har inte anvisat nyanlända med uppehållstillstånd till Skara under 2018. Skara har under 2018 haft 2 anvisade ensamkommande barn. Under 2018 har kommunens hem för vård och boende, HVB-hem, för ensamkommande avvecklats. Parallellt med avvecklingen av HVB har den kompletterande boendeformen stödboende utvecklats. Skara har totalt haft ansvar för 34 stycken ensamkommande barn under 2018. Alla ensamkommande bor inte i Skara på stödboende utan det är blandade insatser såsom familjehem, externt stödboende eller HVB. Av dessa 34 ensamkommande är 31 pojkar och 3 flickor.

2019 anvisas inga nyanlända med uppehållstillstånd till Skara kommun från Migrationsverket. Samtidigt förväntas anhöriginvandringen öka och Migrationsverkets prognos

uppskattar att omkring 100 personer kommer själv bosätta sig i Skara kommun under 2019. Skaras fastställda andel anvisningar av ensamkommande 2019 motsvarar uppskattningsvis 2-4 unga. Under 2019 presenteras den statliga mottagandeutredningen med förslag på ett nytt samlat asylmottagande.

VIKTIGA FRAMTIDSFRÅGOR

Urbanisering, globalisering och digitalisering är trender som påverkar samhällsutvecklingen i stor utsträckning i vår nutid. Dessa påverkar också Skara kommun eftersom effekterna syns både internationellt, nationellt och lokalt. Sysselsättning, utbildningsnivå, kompetensförsörjning, investeringsbehov, digital infrastruktur och demografi är områden som i stor utsträckning påverkar förutsättningarna för ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart samhälle. Kommunens anpassnings- och utvecklingsförmåga till dessa faktorer har stor betydelse för möjligheten till tillväxt och hållbar utveckling i framtiden.

Urbaniseringen har pågått under lång tid i Sverige med stor tillväxt i storstäderna, medan mindre städer och kommuner stagnerat. Den ökade migrationen till Sverige har något bromsat urbaniseringen och mindre städer och kommuner har de senaste åren ökat i invånarantal. När inflödet av nyanlända minskar ökar också tillgång på bostäder, utbildningsmöjligheter och utbud på arbetsmarknad. Detta bidrar till att urbaniseringen till större tätorter fortsätter och mindre orter åter stagnerar eller minskar. Den nationella utvecklingen avspeglas i Skaras befolkningsutveckling, som ökade mellan år 2014-2016 med 399 personer. Under 2017 och 2018 skedde en minskning med 150 personer. Skara kommun har länge varit en landsbygdskommun, men beskrivs i årets kommunindelning från Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) som pendlingskommun nära mindre tätort. Detta betyder att pendlingsförutsättningarna till Skara och dess attraktivitet som bostadsort får högre

prioritet. Tillgång till bostäder för alla och upplevd trivsel och trygghet bland kommuninvånarna är viktiga utgångspunkter för att människor ska vilja bo och leva i Skara kommun.

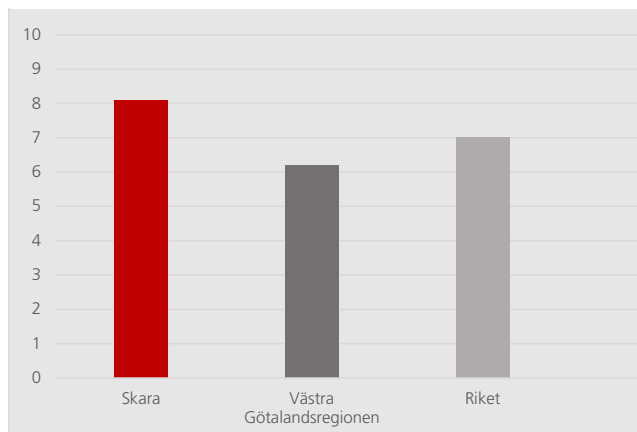
Arbete för en hållbar utveckling är påbörjat och ständigt pågående. Det finns många viktiga kopplingar mellan ett välfungerande kvalitets- och förbättringsarbete och möjligheterna att utveckla verksamheter på ett hållbart sätt. Genom att integrera dessa två områden mer med varandra kan många viktiga synergieffekter därför uppnås. Kvalitetsarbete blir en viktig pusselbit i att möta framtida utmaningar. Genom att jobba systematiskt med förbättringsarbete och effektivisering säkerställs att rätt åtgärder sätts in på rätt ställe. På så sätt höjs inte bara kvaliteten utan spar även tid och pengar. Det krävs mod och uthållighet för att kunna leverera välfärd på en god kvalitetsnivå.

DEMOGRAFI

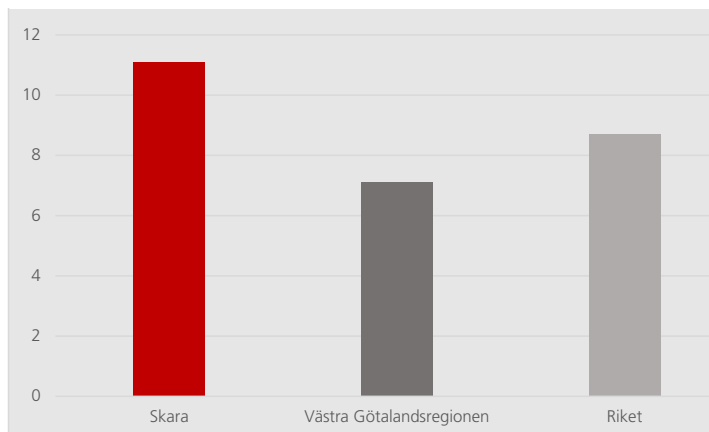
Den största demografiska trenden i västvärlden är att fler i befolkningen blir allt äldre, samtidigt som det föds färre barn än tidigare. Detta förväntas sätta allt större press på välfärdssystem och samhällsekonomi under kommande år.

Den demografiska utvecklingen i Sverige innebär en åldrande befolkning där utmaningen är att få medarbetare med rätt kompetens i en föränderlig värld med nya arbetsätt, samtidigt som skatteintäkterna minskar genom att färre arbetar. Till följd av demografiska, socioekonomiska och hälsomässiga förändringar bedömer Socialstyrelsen att personalvolymen inom offentlig sektor kommer behöva öka med 50 procent mellan år 2010-2050. År 2030 uppskattas Skara kommun sakna 323 personer inom vård och omsorg, varför integration på arbetsmarknaden är avgörande.

ARBETSLÖSHETEN I PROCENT I NOVEMBER 2018

UNGDOMSARBETSLÖSHETEN I PROCENT I NOVEMBER 2018

DIGITALISERING

Automatiserade processer (RPA) och artificiell intelligens (AI) kommer att bli allt vanligare i framtiden. Tekniken används främst för att effektivisera processerna mellan olika IT-system och ge medborgare utökad service utanför kontorstid. Det blir vanligare att IT-systemen driftas som molntjänster dels för att kunna använda mobila enheter ute på fältet. Stora IT-upphandlingar inom skola, omsorg och ekonomi kommer att påbörjas. Upphandlingar som är mycket komplexa och kommer att pågå under flera år. Kommunerna står inför utmaningar som att erbjuda e-tjänster med säker bankID inloggning.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

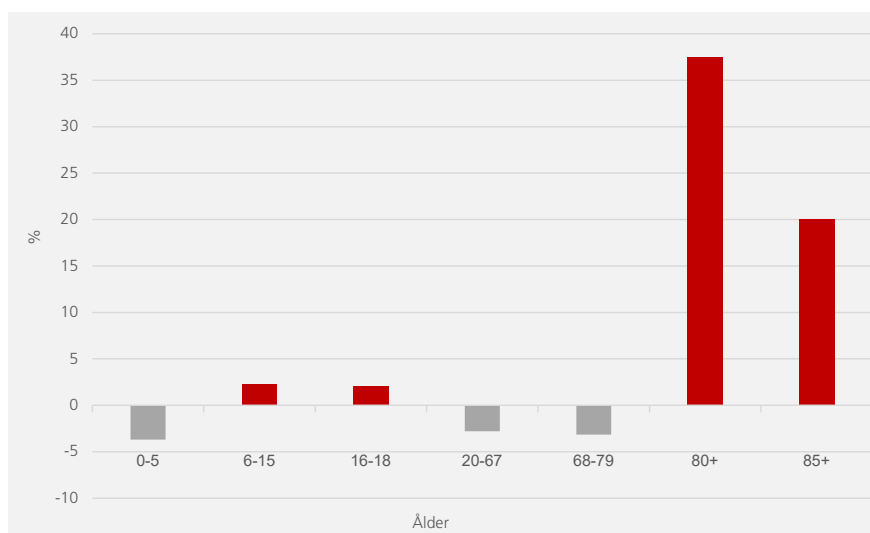
Stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommuner behöver rekrytera många nya medarbetare de kommande åren. Det är framförallt inom bristyrken som sjuksköterskor, ingenjörer, chefer, lärare, forskollärare och undersköterskor. Pensionsavgångarna innebär att värdefull kompetens och arbetslivserfarenhet kan gå förlorad. Samtidigt kommer en yngre generation medarbetare som tillför nya perspektiv och kompetenser till arbetsplatserna – kompetenser som kommer vara viktiga för att driva digitalisering, verksamhetsutveckling och innovation.

Att attrahera kompetens och talang till den kommunala sektorn kommer sannolikt att vara en stor utmaning för många arbetsgivare. Den generation som nu gör entré i arbetslivet har vuxit upp med en hög grad av valfrihet och kommer sannolikt att byta arbetsgivare betydligt oftare än tidigare generationer. Det gör att välfärdens arbetsgivare konkurrerar både med lokala arbetsgivare i andra sektorer och med lockelsen i att flytta till andra städer eller utom-

lands.

Kommunerna och den offentliga sektorn i allmänhet har en konkurrensfördel: erbjudande om meningsfullt arbete. Flera medarbetarundersökningar, bland annat Svenskt Kvalitetsindex, visar att kommuner har högt engagerade och motiverade medarbetare. Anställda i kommuner anser i högre grad än i privat sektor att deras arbete är viktigt och meningsfullt. Det är också här som medarbetarna tydligast ser betydelsen av vad de gör och i störst utsträckning ser fram emot att gå till jobbet. Trots det förknippas inte alltid välfärdens arbetsgivare med hög status. Värdet av anställningstrygghet ökar också, liksom behovet av livskvalitet genom balans mellan arbete och fritid.

PROCENTUELL FÖRÄNDRING AV ANTALET PERSONER I OLIKA ÅLDERGRUPPER 2018 -2027

4

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Väsentliga händelser under räkenskapsåret	24
Händelser efter räkenskapsårets utgång	24
God ekonomisk hushållning	25
Personalredovisning	30
Målsättning.....	30
Kompetensförsörjning	30
Lönepolitik	30
Ledarskap	31
Rekrytering	31
Arbetsmiljö och hälsa	32
Arbetsmiljö- och hälsoenkät	32
Tillbud och arbetsskador	32
Sjukfrånvaro	32
Sjuklöneskostnad.....	32
Löner och arvoden	32
Pensioner	33
Personal	33
Anställda - tillsvidare och visstid	33
Syssestäningsgrad – andel	
heltidsanställda	33
Ålder och pensionsavgångar	33
Könsfördelning	33
Tidsanvändning	33
Kvalitetsredovisning	34
Miljöredovisning	37
Folkhälsoredovisning	39

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

2018 års val innebar en förändrad politisk sammansättning av ledningen i Skara kommun där M, C, KD och L ingår. Skara kommun har förändrat sin bolagsstruktur under året och avyttrat moderbolaget Skara kommun förvaltnings AB. Skara kommun har förvärvat Skara Energi AB och Centrubostäder i Skara AB från moderbolaget och Centrubostäder har förvärvat Näringsrådhuset i Skara AB. Det tidigare dotterbolaget Music Development Factory AB har avyttrats.

Ombyggnationen av den tidigare Djäkneskolan till ett stadshus påbörjades och förväntas vara klar under hösten 2019. Skara kommun har beslutat att bygga om stationsområdet och att uppföra centrala lägenheter i området.

HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Skara kommun har förändrat sin bolagsstruktur. Inför 2019 har Näringsrådhuset Skara AB fusionerats in i Centrubostäder i Skara AB. Därmed har Skara kommun två helägda bolag i Skara Energi AB och Centrubostäder i Skara AB.

Skara kommun har mottagit ett krav om 7,0 mnkr i februari 2019 avseende att motpart lidit skada av Skara kommuns hantering av serveringstillstånd. Skara kommun anser inte att det funnits brister i kommunens hantering som avses i stämningsansökan.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet.

EKONOMI

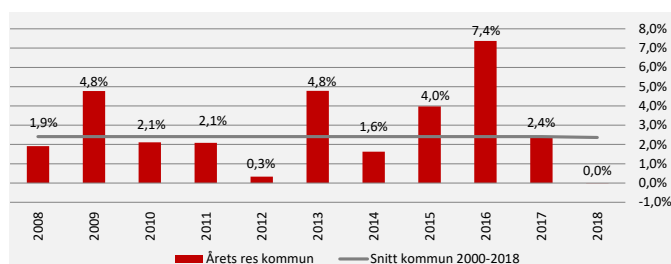
God ekonomi är en förutsättning för att kommunen ska kunna utvecklas och tillgodose kommuninvånarnas behov av service och trygghet. Ett beslutsfattande som präglas av långsiktighet och ansvarstagande är därför av stor betydelse i arbetet med att skapa möjligheter för god ekonomisk hushållning och upprätthållande av servicen i kommunens olika verksamheter över tid.

Skara kommun har definierat om vad god ekonomisk hushållning innebär för kommunen och arbetat fram ekonomiska mål därefter. God ekonomisk hushållning för Skara kommun innebär att varje generation ska bära sina egna kostnader för den service som konsumeras och att så stor nytta som möjligt skapas för kommuninvånarna. Detta förutsätter en god kvalitativ måluppfyllelse inom ramen för tillgängliga resurser. De ekonomiska målen som är kopplade till detta är ett amorteringsmål utifrån hur stor skuldsättning som kommunen har samt att resultatet ska inflationsskydd kommunens tillgångar. Beroende på hur stora tillgångar kommunen har så kommer målsättningen för resultatet att variera över tiden. Generellt kan dock sägas att det över tid bör vara i paritet med 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. De ekonomiska förutsättningarna och konjunkturer varierar över tiden vilket ställer större krav på att kommunerna kan upprätthålla en bra resultatnivå i goda tider för att kunna använda vid en svagare ekonomisk utveckling.

Målen antas i kommunens budget och gäller åtminstone för mandatperioden. De strategiska målen under perspektiven Medborgare, Medarbetare, Verksamhet och Ekonomi adresseras till nämnder och bolag för nedbrytning i nämnds/bolagsmål. De strategiska målen under perspektiven Miljö, Folkhälsa, Tillväxt/Utveckling är gemensamma för kommunen och kommunfullmäktiges mål bryts direkt ner i indikatorer. Nämnds-/ bolagsmålen är med andra ord nedbrytningar av de kommunövergripande strategiska målen till ett för nämnden/bolaget tydligare och mer verksamhetsspecifikt mål. (med bäring på de övergripande strategiska målen). Dessa fastställs av respektive nämnd/bolag och antas i respektive verksamhetsplan.

Indikatorer kopplas alltid till mål. Alla indikatorer i kommunens målstyrning är underlag för utvärdering av om kommunen når målen eller inte. Indikatorerna ger signaler (indikationer) och agerar underlag på om kommunen är på rätt väg mot målen. För varje indikator anges ett kvantitativt målvärde. När indikatorn når värdet anses mätningen vara positivt bidragande för måluppfyllelsen av kopplat mål. Vid delårsrapport och årsbokslut sker uppföljning. Indikatorers utfall ska då ge svar på uppfyllnaden av nämnds-/bolagsmålen. Dessa ger i sin tur svar på hur uppfyllnaden ser ut av kommunfullmäktiges strategiska mål. Kommunfullmäktiges strategiska mål ger slutligen en utvärdering av hur kommunens (rörelse) nuläge mot visionen ser ut via avrapportering mot de sju målperspektiven.

ÅRETS RESULTAT / SKATTER OCH BIDRAG

TECKENFÖRKLARING

● UTMÄRKT ◆ BRA ■ HAR BRISTER

MEDBORGARE ●

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

● Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunfullmäktiges strategiska mål för perspektivet Medborgare har sammantaget för kommunens verksamheter bedöms ha uppnåtts till utmärkt nivå för 2018. För att ytterligare stärka måluppfyllelsen kan främst insatser riktas mot kommuninvånarens möjlighet till inflytande, upplevd trygghet, samt skapa ändamålsenligt och attraktivt boende i kommunen.

MÅLMODELL

Kommunens målstyrning utgår från sju strategiska perspektiv som lever över tid: Medborgare, Verksamhet, Medarbetare, Miljö, Folkhälsa, Tillväxt & Utveckling samt Ekonomi. Perspektiven kompletterar varandra och syftar till att kommunen får en balanserad målstyrning. Kopplat till perspektiven beslutar kommunfullmäktige om kommunövergripande strategiska mål med bäring på visionen och som anger strategisk inriktning för varje perspektiv.

VERKSAMHET ●

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

- Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.
- Alla barn och elever ska utvecklas utifrån sina förutsättningar och nå sina kunskapsmål.
- Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse.
- Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg vid behov.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunfullmäktiges fyra strategiska mål för perspektivet Verksamhet har sammantaget för kommunens verksamheter bedömts ha uppnåtts till utmärkt nivå för 2018. Genom en ökad personal kontinuitet i hemvården, utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom Barn- och utbildningsförvaltningen samt en utökad samverkan intern som externt förväntas måluppfyllnaden öka.

MEDARBETARE ●

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

- Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande
- I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap
- Medarbetare ska ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunfullmäktiges strategiska mål för perspektivet Medarbetare har sammantaget för kommunens verksamheter bedömts ha uppnåtts till utmärkt nivå för 2018. Genom en ökad dialog om kommunens uppsatta mål ges förutsättningar att utveckla verksamhet som förstärker måluppfyllnaden. Det fortsatta arbetet med ett Hållbart yrkesliv förväntas ge effekten att sjukskrivningarna att minska och därmed ökad måluppfyllnad.

MILJÖ ●

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

- Minska energianvändning och minska utsläpp av växthusgaser.
- Ökad miljöanpassning av byggnader och anläggningar för att skapa hälsosamma livsmiljöer i hela kommunen.
- Aktivt arbeta för att bruka och skydda natur-, vatten- och kulturmiljöer långsiktigt.
- Välja varor, livsmedel, kemikalier och byggmaterial med låg negativ miljöpåverkan.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunfullmäktiges fyra strategiska mål för perspektivet Miljö har sammantaget för kommunens verksamheter bedömts ha uppnåtts till utmärkt nivå för 2018. Kostnadseffektiva och relevanta insatser för att minska de höga halterna av kväve och fosfor i delar av kommunens vattendrag ger förutsättningar för en öka måluppfyllelse. Även prioriterade inköp av ekologiska livsmedel som idag motsvarar cirka 20 procent av alla livsmedlen kommunen köper bidrar till en förstärkt måluppfyllnad.

FOLKHÄLSA ●

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

- Skapa förutsättningar för goda uppväxtvillkor för barn och unga.
- Stärka den upplevda tryggheten och sociala tilliten i samhället.
- Skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesliv.
- Utveckla det rörliga friluftslivet för både Skarabor och besökare

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunfullmäktiges fyra strategiska mål för perspektivet Folkhälsa har sammantaget för kommunens verksamheter bedömts ha uppnåtts till utmärkt nivå för 2018. För en förstärkt måluppfyllnad genomförs åtgärder för att stärka den upplevda tryggheten genom trygghetsvandringar, trygghetsmätningar och i fysiska planeringen. Genom att prioritera åtgärder som skapar förutsättningar för ett hållbart yrkesliv skapas förutsättningar för en ökad måluppfyllnad.

TILLVÄXT OCH UTVECKLING ●

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

- Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap.
- Ökad samverkan mellan utbildning och arbetslivet.
- Göra Skara till en förebild för hållbar landsbygdsutveckling och för samspelet mellan stad och land.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunfullmäktiges tre strategiska mål för perspektivet Tillväxt och utveckling har sammantaget för kommunens verksamheter bedömts ha uppnåtts till utmärkt nivå för 2018. En förstärkt måluppfyllnad kan ske genom samverkan mellan utbildning och arbetsliv för att gemensamt minska gapet mellan tillgång och efterfrågan av relevant kompetens.

EKONOMI ◆

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

- Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.
- Amortering av lån ska över tid ske utifrån storleken på de externa lån som kommunen har.
- Resultatet ska över tid inflationssäkra kommunens tillgångar.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunfullmäktiges tre strategiska mål för perspektivet Ekonomi har sammantaget för kommunens verksamheter bedömts ha uppnåtts till bra nivå för 2018. Kortsiktigt kan målet förbättras genom att investeringsnivåer justeras till lägre nivåer men sett över en längre tidsperiod så behöver investeringsnivåer harmoniseras till den välfärdskonsumtion som medborgarna kvalitetsmässigt efterfrågar. En ökad kostnadskontroll inom nämnderna skapar också förutsättningar för en ekonomi i balans vilket stärker måluppfyllnaden.

MÅLUPPFYLLELSE

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

PERSPEKTIV / MÅL

KOMMUN-
STYRELSEN NÄMNDEN
FÖR SERVICE
OCH TEKNIK BARN- OCH
UTBILDNINGS-
NÄMNDEN OMSORGS-
NÄMNDEN KULTUR-
OCH FRITIDS-
NÄMNDEN MILJÖ- OCH
BYGGNADS-
NÄMNDEN CENTRUM-
BOSTÄDER
I SKARA AB SKARA
ENERGI AB

MEDBORGARE

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.

● ● ◆ ◆ ● ◆ ● ●

VERKSAMHET

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet.

● ● ◆ ◆ ● ● ● ●

Alla barn och elever ska utvecklas utifrån sina förutsättningar och nå sina kunskapsmål

◆

Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg vid behov

◆

Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse

●

MEDARBETARE

Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.

● ● ● ● ●

I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Medarbetare ska ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.

● ● ● ◆ ●

EKONOMI

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.

● ● ◆ ■ ● ● ● ●

Amortering av lån ska över tid ske utifrån storleken på de externa lån som kommunen har.

◆

Resultatet ska över tid inflationssäkra kommunens tillgångar.

●

MILJÖ

Minska energianvändning och minska utsläpp av växthusgaser.

●

Ökad miljöanpassning av byggnader och anläggningar för att skapa hälsosamma livsmiljöer i hela kommunen.

●

Aktivt arbeta för att bruka och skydda natur-, vatten- och kulturmiljöer långsiktigt

◆

Välja varor, livsmedel, kemikalier och byggmaterial med låg negativ miljöpåverkan.

●

FOLKHÄLSA

Skapa förutsättningar för goda uppväxtvillkor för barn och unga

●

Stärka den upplevda tryggheten och sociala tilliten i samhället.

◆

Skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesliv.

◆

Utveckla det rörliga friluftslivet för både Skarabor och besökare.

●

TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap

●

Ökad samverkan mellan utbildning och arbetslivet

◆

Göra Skara till en förebild för hållbar landsbygdsutveckling och för samspelet mellan stad och land

●

NÄMNDSMÅL

MEDBORGARE

KOMMUNSTYRELSEN

- Kommunstyrelsen ska skapa förutsättningar för goda livsvillkor för alla kommuninvånare.
- Skara kommuns invånare ska trivas och vara stolta över sin kommun.
- Skara kommun ska präglas av öppenhet och möjlighet till dialog.

NÄMNDEN FÖR SERVICE & TEKNIK

- Medborgarnas behov i fokus.
- ◆ En tillgänglig offentlig miljö med ändamålsenliga och rena lokaler.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

- Samverkan leder till ökad måluppfyllelse för elever
- ◆ Digitala resurser används i lärande/utbildningen
- ◆ Elever har rätt till utbildning som präglas av trygghet

OMSORGSNÄMNDEN

- ◆ Omsorgsnämnden ska medverka till gemenskap, integration och delaktighet
- ◆ Omsorgsnämnden ska bidra till att skapa goda och trygga levnadsförhållanden
- Omsorgsnämnden ska nå samhällets mest utsatta så tidigt som möjligt.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

- ◆ Erbjuder verksamhet av hög kvalitet till invånare i Skara kommun.
- Har en väl utvecklad tillgänglighet till egna anläggningar
- Alla invånare och grupper har möjlighet att utöva och uppleva kultur- och fritidsaktiviteter.

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

- ◆ Sikta mot topp 10 i landet när det gäller NKI insikt, myndighetsutövning till företag för bygg och miljö.
- ◆ Öka tillgängligheten genom digitalisering.

CENTRUMBOSTÄDER I SKARA AB

- ◆ Erbjuder bra service till boende
- Erbjuder eftertraktat boende.

SKARA ENERGI AB

- Skara kommun klarar det statliga bredbandsmålet och Skara Energi är den dominerande aktören.

VERKSAMHET

KOMMUNSTYRELSEN

- Kommunstyrelsen tillhandahåller väl utvecklade och verksamhetsanpassade stödsystem.
- Effektivitet och kvalitet i bemötande och information.
- ◆ Samverkan för ökad effektivitet och kvalitet i verksamheten.
- Effektivitet och kvalitet i kommunens styr och ledningsprocesser.

NÄMNDEN FÖR SERVICE & TEKNIK

- Effektivt nyttjande av befintliga resurser för hållbar utveckling.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

- ◆ Ledarskapet utvecklar verksamheten.
- ◆ Verksamheten präglas av aktuell forskning.
- ◆ Elever har rätt till inflytande över sin verksamhet

OMSORGSNÄMNDEN

- ◆ Omsorgsnämnden ska arbeta för att individen ska bibehålla, utveckla och återvinna sina förmågor
- Omsorgsnämndens verksamheter ska vara rättssäkra
- ◆ Omsorgsnämndens verksamheter skall ständigt utvecklas och förbättras med brukaren i fokus.
- ◆ Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg när man blir äldre.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

- Utveckla samarbetet med andra förvaltningar, verksamheter och bolag inom Skara kommun för att uppnå högre effektivitet och kvalitet
- Effektivt utnyttjande av kultur- och fritidsverksamhetens anläggningar för att uppnå utökad verksamhet
- Driva och stimulera till verksamhetsutveckling inom den ideella sektorn i Skara.
- Erbjuder miljöer och verksamhet där det sociala samspelet präglas av trygghet
- Regionala, nationella och internationella samarbeten initieras och utvecklas.
- Alla invånare erbjuds möjlighet att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse.
- Erbjuder verksamhet där fysisk aktivitet, rekreation och socialt deltagande prioriteras.

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

- Rättssäker myndighetsutövning.
- Ökad extern och intern samverkan för att effektivisera handläggning av relevanta tillsynsfrågor.

CENTRUMBOSTÄDER I SKARA AB

- Nyproduktion
- ◆ Förvärva fastigheter
- Service
- Delaktighet
- Låg vakansgrad
- Produkten

SKARA ENERGI AB

- Skara Energi ska bidra till en hållbar utveckling av Skara.

MEDARBETARE

KOMMUNSTYRELSEN

- Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.
- ◆ I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.
- Medarbetare skall ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.

NÄMNDEN FÖR SERVICE & TEKNIK

- Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.
- ◆ I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.
- Medarbetare ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

- Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.
- ◆ I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.
- Medarbetare skall ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.

OMSORGSNÄMNDEN

- Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.
- ◆ I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.
- ◆ Medarbetare ska ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

- Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.
- ◆ I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.
- ◆ Medarbetare ska ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

CENTRUMBOSTÄDER I SKARA AB

- Motiverade medarbetare.
- Utbildning
- ◆ Ledarskap

SKARA ENERGI AB

- Medarbetarna trivs och är stolta över att jobba på Skara Energi!

EKONOMI

KOMMUNSTYRELSEN

- Ekonomi i balans

NÄMNDEN FÖR SERVICE & TEKNIK

- Ekonomi i balans

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

- ◆ Ekonomi i balans

OMSORGSNÄMNDEN

- Ekonomi i balans

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

- Ekonomi i balans

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

- Ekonomi i balans

CENTRUMBOSTÄDER I SKARA AB

- Affärsmässighet
- Stabila finanser

SKARA ENERGI AB

- Kassaflöde som tillåter nödvändiga investeringar.

MILJÖ

Målen bryts inte ner.

KOMMUNSTYRELSEN

- Minska energianvändning och minska utsläpp av växthusgaser.
- Ökad miljöanpassning av byggnader och anläggningar för att skapa hälsosamma livsmiljöer i hela kommunen.
- ◆ Aktivt arbeta för att bruka och skydda natur-, vatten- och kulturmiljöer långsiktigt
- Välja varor, livsmedel, kemikalier och byggmaterial med låg negativ miljöpåverkan.

FOLKHÄLSA

Målen bryts inte ner.

KOMMUNSTYRELSEN

- Skapa förutsättningar för goda uppväxtvillkor för barn och unga.
- ◆ Stärka den upplevda tryggheten och sociala tilliten i samhället.
- ◆ Skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesliv.
- Utveckla det rörliga friluftslivet för både Skarabor och besökare.

TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Målen bryts inte ner.

KOMMUNSTYRELSEN

- Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap.
- ◆ Ökad samverkan mellan utbildning och arbetslivet.
- Göra Skara till en förebild för hållbar landsbygdsutveckling och för samspelet mellan stad och land.

PERSONALREDOVISNING

Kommunens personalpolitiska vision är att Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som möjliggör verksamhetens utveckling och säkerställer en god service av hög kvalitet till våra medborgare. Vägledande i det arbetet är våra värdeord mod & initiativ, engagemang & service och tillsammans & framåt.

MÅLSÄTTNING

Skara kommun står inför samma utmaning som andra kommuner, att behålla och attrahera medarbetare i ett läge med kommande generationsväxling. Detta innebär att vi som kommun måste bli ännu bättre på att marknadsföra framtidens jobb, öka intresset för samt göra arbete inom välfärdssektorn attraktivt.

Inför framtagandet av nuvarande personalstrategi gjordes undersökningar bland vår personal, högskolestudenter och elever på Omvårdnadsutbildningen som visade på att de viktigaste faktorerna för att söka sig till en arbetsgivare och för att stanna kvar är ett bra arbetsklimat. Undersökningen visade också att en viktig faktor för trivsel var ledarskapet. Personalstrategi 2014-2018 har därför fokuserat på bemötande, ledarskap och hälsa.

Genom en genomtänkt personalstrategi ges goda förutsättningar för att medarbetare och ledare tillsammans ska kunna utveckla verksamheten och säkerställa en god kvalitet gentemot medborgarna.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

I kommunen uppgick personalomsättningen till 11,9 procent under 2018 (räknat på tillsvidareanställda). Under perioden 2019-2028 uppskattas cirka 370 medarbetare gå i pension (räknat på avgångsålder 67 år). Det motsvarar ca 22,7 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna. Förutom pensionsavgångar kommer ytterligare ett antal medarbetare att sluta i Skara kommun för att byta arbete. Befolkningsprognosen för Skara visar att behovet av välfärdstjänster kommer att öka med anledning av att den äldre befolkningen ökar. Samtidigt minskar befolkningen inom det arbetsföra åldersspannet.

Genom att arbeta med strategisk kompetensförsörjning ska det säkerställas att det finns rätt kompetens för att uppnå verksamhetens mål. Det innebär att arbeta långsiktigt, strukturerat och målmedvetet med insatser som syftar till att Skara kommun som arbetsgivare kan; attrahera och rekrytera nya medarbetare, utveckla och behålla befintliga medarbetare samt avveckla medarbetare vid exempelvis pensionering eller vid förändring av verksamheten.

Med anledning av detta har en plan för strategisk kompetensförsörjning tagits fram som kommer att implementeras i kommunens verksamheter från 2019.

I planen ligger att varje verksamhet ska analysera behovet av kompetens och upprätta en kompetens-

försörjningsplan med planerade aktiviteter. Det kan till exempel handla om vart vi ska synas för att attrahera nya medarbetare, att arbeta med arbetsmiljöfrågor för att behålla våra medarbetare, att erbjuda kompetensutveckling och karriärvägar för att utveckla befintliga medarbetare eller att avveckla på ett sätt som ger arbetsgivaren värdefull information för att kunna förbättra verksamheten.

Under året har en mässplan tagits fram. Mässplanen visar vilka utbildningar som finns på olika lärosäten och på mässor som är möjliga att delta i för att få möjlighet att möta potentiella framtida medarbetare.

Ytterligare arbete som pågår för att säkerställa kompetensförsörjningen är Heltidsresan där kommunen tagit fram en handlingsplan för 2017-2021. Målet är att tillsvidareanställning på heltid är det normala vid nyanställning, att redan anställda medarbetare ska erbjudas heltidsarbete och för de medarbetare som har en heltidsanställning men som av olika skäl jobbar deltid, ska heltidsarbete eftersträvas. När fler arbetar heltid ökar antalet arbetade timmar, trots att antalet anställda är oförändrat. Under 2017 har projektet varit inriktat på att se hur arbetsmiljö, arbetstider bemanning och organisation påverkas när heltid införs som norm.

LÖNEPOLITIK

Skara kommuns medarbetare har som sin primära uppgift att skapa förutsättningar för medborgarna att vara nöjda med att leva och bo i Skara. I detta viktiga arbete är lönen ett styrmedel som ska stimulera till goda arbetsinsatser, engagemang och utveckling.

Från och med 2018 har nya lönepolitiska riktlinjer börjat gälla. Till riktlinjen hör även nya mallar för mål-/medarbetarsamtal samt resultat-/lönesamtal. Enligt den kommunövergripande tidplanen skulle mål-/medarbetarsamtal genomföras med den nya mallen som stöd från 2018 och lönesättning enligt modellen från 2019. Det kan konstateras att förvaltningarna har kommit olika långt i införandet.

Löneöversynen 2018 genomfördes enligt modellen dialog chef-medarbetare med samtliga förbund förutom Kommunal där parterna har en lokal förhandlingsordning och med Lärarnas Riksförbund som hade traditionell förhandling. Personalutskottet fattade beslut om att följande yrken skulle prioriteras i löneöversynen 2018, kockar, bibliotekarier, arbetsterapeuter, fritidspedagoger, sjuk-

sköterskor, förskollärare, biståndsbedömare, lärare tidiga åldrar, enhetschefer inom omsorgen samt ingenjörer. Löneökningarna för 2018 innebar en total höjning med 3,0 procent.

LEDARSKAP

I Skara kommun ses ledarskapet som en viktig strategisk framgångsfaktor. Ledarskapsprogrammet ska vara en minsta gemensam nämnare för chefer och ska säkerställa den kunskap som krävs för att chefen ska kunna leda sina medarbetare till att utveckla och förbättra verksamheten i riktning mot visionen och de övergripande målen.

Målet är att alla chefer ska vara certifierade. Certifiering uppnås när chefen genomgått Utvecklande ledare samt kommunens 10 certifieringskurser. Under året har 8 av 10 certifieringskurser genomförts. I snitt har 13 chefer gått de olika kurserna. Totalt inom kommunen är 15 chefer certifierade.

Utvecklande Ledare genomförs alltid under hösten. Under året har det uppstått behov av att Utvecklande ledare genomförs vid ytterligare tillfälle innan nästa höst. Det har därför beslutats att lägga ytterligare en utbildningsomgång under våren 2019.

Ytterligare delar som erbjuds utifrån ledarskapsprogrammet är ledardagar. Vårens ledardag fokuserades på visionen som helhet och att stärka det gemensamma arbetet i riktning mot Skaras vision genom att etablera chefsnätverk. Målet var att alla chefer skulle känna till och känna sig som en viktig del av visionen. Cheferna skulle också ha en grundläggande bild av hur visionen hänger samman med kommunens styr- och ledningssystem. Vid höstens ledardag gjordes en djupdykning i ett av visionens utvecklingsområden, social hållbarhet.

Medarbetarenkäten visar på att medarbetarna överlag är nöjda med sina chefer. Under områdena ledarskap och styrning har det i samtliga frågor blivit ett något bättre resultat än vid föregående mätning.

REKRYTERING

Personalomsättningen uppgick under 2018 till 11,9 procent (räknat på tillsvidareanställda). Detta är en ökning jämfört med tidigare år 10,6 procent (2017) samt 11,6 procent (2016). Detta är bland annat ett resultat av rådande högkonjunktur med goda möjligheter för medarbetarna att byta arbete. Som kommun konkurrerar vi såväl med privata företag som med andra kommuner om arbetskraften. Grupper där det varit svårt att rekrytera är inom de pedagogiska yrkena. Konsekvensen har varit att obehöriga lärare har fått anställas på tidsbegränsade anställningar. Rekrytering är en del av kompetensförsörjningen. I en tid med hård konkurrens om arbetskraften är det viktigt att vara en attraktiv arbetsgivare. Under 2018 har det pågått ett arbete med att ta fram förslag till en ny personalstrategi med mål och åtgärder som ska bidra till ett hållbart medarbetarskap och därigenom ge förutsättningar för att behålla och kunna rekrytera nya medarbetare.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Skara kommun har avtal med Avonova avseende företagshälsovård.

Övergripande i kommunen finns en budget som är avsedd för hälsoprofil för nyanställda. Även kostnaden för medarbetarenkäten ingår i den övergripande budgeten. Övriga köpta tjänster bekostas av respektive enhet. Det kan konstateras att det främst är samtalsstöd av beteendevetare, insatser i grupper och hälsoundersökningar som nyttjats.

I Skara kommuns riktlinjer för hälsa ingår att erbjuda insatser på individ, grupp och organisationsnivå. Alla medarbetare erbjuds möjligheten till friskvårdsbidrag, bidraget kan användas till de aktiviteter som är godkända av skatteverket, förutsatt att aktiviteten utförs med kontinuitet under året. Medarbetarna erbjuds även möjlighet att delta på träningspass för kommunanställda. I snitt har 19 medarbetare deltagit per pass. Inför 2018 beviljades 11 enheter friskvårdsbidrag för enhet. Exempel på aktiviteter som beviljades var stresshantering, golf, kanotpaddling, hälsoföreläsningar. Uppföljning visar att alla beviljade aktiviteter har genomförts.

Projektet Hållbart yrkesliv har varit ett samverkansprojekt mellan kommunen, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, företagshälsovården och vårdcentralen. Syftet har varit att främja ett hållbart yrkesliv, medvetandegöra problemet med ökande sjuktal, lyfta fram vikten av att uppmärksamma tidiga signaler och öka samverkan mellan samhällets olika aktörer. Projektet avslutades i maj 2018 men beslut fattades i kommunen om att anställa en hälso-utvecklare för att fortsätta vad som visat sig ett framgångsrikt arbetssätt. Under året har det genomförts fem nätverksfrukostar med olika teman och sex öppna föreläsningar. Ytterligare en del i arbetet med hållbart yrkesliv har varit APT-besök med syfte att skapa dialog, öka medvetenheten kring hållbart yrkesliv och främja hälsa i verksamheten. Under året har 65 APT-besök genomförts med en fördelning över samtliga förvaltningar i kommunen.

Under 2017 togs nya dokument fram för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dokumenten presenterades på certifieringskursen i Arbetsmiljö och i de olika förvaltningarnas ledningsgrupper. Under 2018 har implementeringen fortsatt genom en partsgemensam arbetsmiljödag. Under året har KIA, ett program för att rapportera och följa upp tillbud och arbetsskador, införts i samtliga förvaltningar.

ARBETSMILJÖ- OCH HÄLSOENKÄT

I Skara kommun genomförs en arbetsmiljöundersökning vartannat år. Regelbundenheten ger arbetsgivaren möjlighet att se hur resultatet utvecklas över tid. Under oktober månad 2018 fick kommunens medarbetare möjlighet att återigen tycka till om sin arbetsmiljö och uttrycka hur man upplever sin arbetssituation.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att medarbetarna trivs väl med sitt arbete och att det i flertalet frågor

skett en positiv utveckling jämfört med 2016 års svar. De frågor som får lägre omdömen är frågor som har med organisation och struktur att göra, till exempel om nödvändiga resurser finns. En springande punkt för medarbetarnas trivsel är ledarskapet och där har majoriteten förtroende för sin närmaste chef.

Inom alla frågeområden så ligger medelvärdet från 4,1 upp till 5,0 på en sexgradig skala. I arbetsmiljöenkäten finns även HME-frågor (hållbart medarbetarengagemang) med. HME-frågor ställs inom motivation, styrning och ledarskap. Här har kommunen en möjlighet att jämföra sitt resultat med andra kommuner. Skara kommun har på HME-frågorna ett totalt resultat på 79 vilket är i linje med övriga kommuners resultat.

Nästa steg är att arbetsgivaren tillsammans med personalorganisationer och medarbetare kommer att analysera resultatet och arbeta med att bibehålla goda resultat och arbeta med förbättringar där så krävs.

TILLBUD OCH ARBETSSKADOR

Under 2017 implementerades och testades KIA - ett rapporterings- och uppföljningssystem för arbetsskador och tillbud i förvaltningen för Service- och teknik. Under 2018 har implementeringen fortsatt i resterande förvaltningar i kommunen. Enligt planering så kommer tillbud och olycksfall kunna rapporteras i årsredovisningen från och med 2019.

SJUKFRÅNVARO

Det är positivt att trenden fortsätter med sjunkande sjukfrånvaro, från 7,8 procent (2016), 6,6 procent (2017) till 6,1 procent (2018). Det är i Omsorgsförvaltningen och förvaltningen för Service- och teknik som sjukfrånvaron fortsätter att sjunka. Oroande är att sjukfrånvaron ökar i Barn- och utbildningsförvaltningen. Analysen är att ökningen beror på ökad arbetsbelastning på grund av slimmad organisation.

Sjukfrånvaron har minskat i samtliga åldersspann. Det finns fortfarande en korrelation mellan ålder och ohälsa.

Det är framförallt långtidssjukfrånvaron som har minskat och den är nu 37,4 procent av den totala frånvaron jämfört med 41,5 procent (2017) och 44,2 procent (2016). Genom Hållbart yrkesliv har chefer fått verktyg och insikter för att arbeta aktivt såväl förebyggande som rehabiliterande. Projektet har även gett till resultat att parterna (Skara kommun som arbetsgivare, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, vårdcentralen) samverkar för att minska sjukfrånvaron.

För att fortsätta den positiva utvecklingen måste arbete ske genom att systematiskt följa upp alla ärenden. Det gäller såväl långtids- som upprepad korttidsfrånvaro. Det är viktigt att arbeta förebyggande genom att bygga på friskfaktorer som gott arbetsklimat, tydliga och greppbara uppdrag och att kunna påverka sin arbetssituation.

SJUKFRÅNVARO (PROCENT AV AVTALAD TID)

	2018		2017		2016	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
0-29 år	2,7	5,7	3,4	5,7	3,4	5,6
30-49 år	3,1	5,8	2,3	6,4	2,5	7,8
50- år	3,8	8,4	5,3	8,8	5,5	10,5
Totalt	3,3	6,9	3,7	7,4	4,0	8,9

SJUKFRÅNVARO PER NÄMND

Sjukfrånvaro procent	KS	KFN	BUN	ON	SoT	Totalt
>59 dagar	68,1	43,5	36,0	37,1	33,8	37,4
<59 dagar	31,9	56,5	64,0	62,9	66,2	62,6
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

SJUKFRÅNVARO LÅNGTID

Andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro

	2018		2017		2016	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
0-29 år	0,0	26,3	0,0	21,9	9,1	10,5
30-49 år	9,2	32,1	7,2	40,9	19,3	37,0
50- år	45,4	46,9	43,1	49,0	48,0	52,8
Totalt	24,0	39,2	26,8	43,6	35,5	44,3

SJUKLÖNEKOSTNAD

Sjuklönekostnaden har under 2018 minskat med 587 tkr och uppgick därmed till 14 788 tkr, vilket skall jämföras med 15 376 tkr under 2017. Sjuklönekostnaden uppgick till 2,2 procent av den totala lönekostnaden exklusive sociala avgifter, vilket är en minskning mot 2017.

LÖNER OCH ARVODEN

Kostnader för löner och arvoden inklusive personalomkostnader uppgick till 867,8 mnkr, att jämföra med 852,1 mnkr för 2017. Ökningen motsvarande 15,7 mnkr avser ökad volym av personal, höjda löner till följd av nya löneavtal samt en ökad konkurrens om arbetskraft med påföljande löneglidning.

LÖNER OCH ARVODEN

tkr	2018	2017	2016	2015
Arvode	4 746	4 548	4 417	4 641
Lön	645 952	635 484	606 878	553 591
Personalomkostnader	217 123	212 110	201 515	183 392
Totalt	867 822	852 143	812 810	741 624

Semester- och övertidslöneskulden består av ej uttagen semester och ej uttagen ersättning för arbetad övertid. Skulden har ökat med 30 tkr till 36,2 mnkr främst orsakad av ökade lönenivåer.

SEMESTER OCH ÖVERTIDSLÖNESKULD

tkr	2018	2017	2016	2015
Semesterlöneskuld	36 159	36 129	32 672	32 984
Övertidsskuld	1 134	1 277	1 483	1 374
Totalt	37 293	37 406	34 155	34 358

PENSIONER

Kommunens totala pensionsskuld inklusive löneskatt har minskat med 4,0 mnkr och uppgår totala till 429,3 mnkr. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och uppgår till 373,9 mnkr.

PERSONAL

ANSTÄLLDA – TILLSVIDARE OCH VISSTID

Totalt har antalet medarbetare ökat med 129 från 2017 till 2018. Ökningen hänför sig till tidsbegränsade anställningar där månadsavlönade ökat med 36 medarbetare och timavlönade med 116 medarbetare. Däremot har antalet tillsvidareanställda minskat med 23 medarbetare. Omräknat till årsarbetare har tillsvidareanställda minskat med 16,5 årsarbetare, tidsbegränsat månadsavlönade ökat med 36,5 årsarbetare och timavlönade minskat med 1 årsarbetare. Barn- och utbildningsförvaltningen har minskat med totalt 8 årsarbetare, Omsorgsförvaltningen har ökat med 21 årsarbetare och förvaltningen för Service och teknik har ökat med 4 årsarbetare.

ANSTÄLLDA - TILLSVIDARE OCH VISSTID I PROCENT

Nämnder	KS	KFN	BUN	ON	SoT	Totalt
Tillsvidare	63	29	575	765	199	1631
Visstid	28	34	292	366	77	797
Totalt	91	63	867	1131	276	2428

SYSSELSÄTTNINGSGRAD - ANDEL HELTIDSANSTÄLLDA

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat marginellt och är för 2018 95,2 procent, jämfört med 95,1 procent 2016. Det är högst sysselsättningsgrad inom Barn- och utbildningsförvaltningen med 96,7 procent. Sysselsättningsgraden har ökat med 1,4 procent inom förvaltningen för Service och teknik.

Vad gäller andelen heltidsanställda har 80 procent av medarbetarna en heltidsanställning. Detta är en ökning med 2 procent sedan föregående år. Det är kvinnorna som står för ökningen av andelen heltid från 74,3 procent 2016, 75,5 procent 2017 till 78 procent 2018. Däremot har

männen minskat i andel med heltid från 90 procent 2016, 89,4 procent 2017 till 88,6 procent 2018.

Fortsatt arbete kommer att ske utifrån heltidresan där heltid ska vara norm till 2021.

ÅLDER OCH PENSIONSavgångar

Medelåldern bland de anställda är 46 år. Medelåldern har ökat från 44,5 år 2017 och 44,8 år 2016.

Under året har 36 personer gått i pension, jämfört med 31 personer 2017. Under perioden 2019-2028 kommer totalt 370 medarbetare att avgå med pension, beräknat på att medarbetarna avgår vid 67 års ålder. Det motsvarar från 19,6 procent av personalstyrkan inom Kommunledningsförvaltningen till 30,2 procent inom förvaltningen för Service och teknik.

Det finns förslag om att avgångsåldern enligt LAS successivt ska öka för att 2023 vara 69 år. Skara kommun behöver satsa resurser på att arbeta med förutsättningar för att möjliggöra ett förlängt arbetsliv ur ett kompetensförsörjningsperspektiv.

KÖNSFÖRDELNING

Av kommunens anställda är 1467 personer, 79,9 procent, kvinnor jämfört med 79,4 procent 2017 och 80,1 procent 2016. Det är främst inom vård och omsorg, skola, barnomsorg samt kostverksamhet som andelen kvinnor är hög. Av chefer på enhets-/rektorsnivå är 72,5 procent kvinnor, på nivån avdelningschefer är 41,7 procent kvinnor och på förvaltningschefsnivå är 25 procent kvinnor.

I kommunen finns 2 bolagschefer, båda är män. Vad gäller övriga chefer inom bolagen är 40 procent kvinnor.

TIDSANVÄNDNING

Den arbetade tiden har ökat på totalen i kommunen. Under 2018 gjorde kommunens anställda 3 046 679 timmar, det är 134 742 timmar mer än föregående år. Det är den arbetade tiden för månadsavlönade som ökat medan tid för timavlönade, övertid och fyllnadstid har minskat. Detta är en effekt av att månadsavlönade ökat med 20 årsarbetare (Omsorgsförvaltningen +27 ÅA, Förvaltningen för service och teknik +3 ÅA, Barn- och utbildningsförvaltningen -10 ÅA).

Vad gäller timavlönade så har det totala antalet årsarbetare minskat marginellt men i antal ökat från 496 till 612 stycken. Slutsatsen är att fler medarbetare fått arbeta färre timmar inom denna grupp. Det är framförallt inom Omsorgsförvaltningen som användandet av timavlönade har minskat, -6 ÅA. Inom Barn- och utbildningsförvaltningen har antalet timavlönade årsarbetare ökat +2 ÅA.

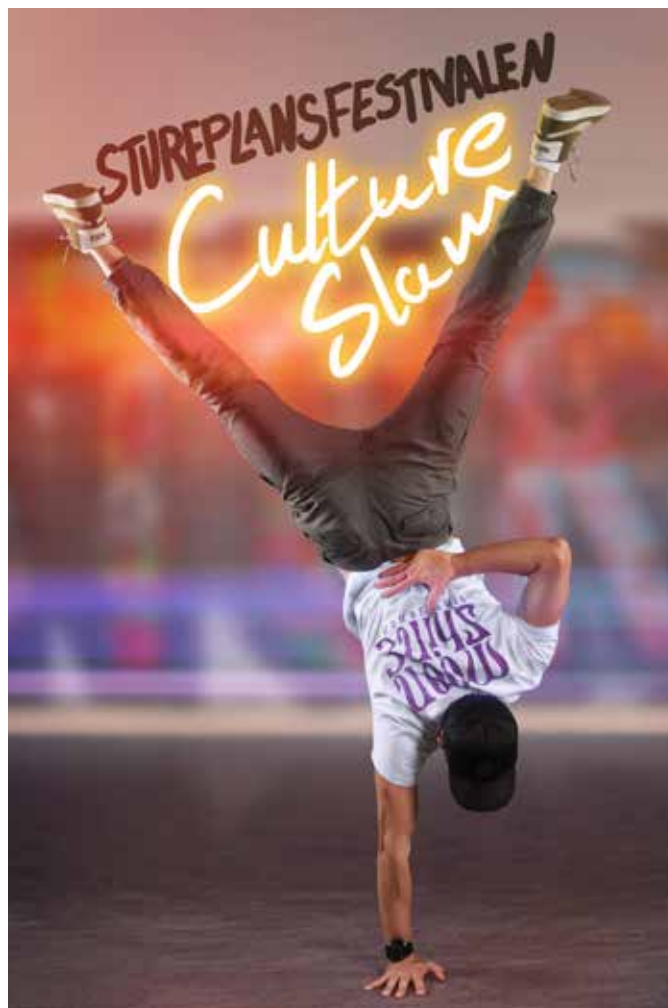
Sammantaget innebär detta att Omsorgsförvaltningen har ökat med 21 årsarbetare, Förvaltningen för Service- och teknik ökat med 4 årsarbetare och Barn- och utbildningsförvaltningen minskat med 8 årsarbetare.

KVALITETSREDOVISNING

Skara deltar tillsammans med mer än 250 andra kommuner i ett nationellt kvalitetsprojekt, Kommunens Kvalitet i korthet (KKiK). Projektet administreras och samordnas av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Inom ramen för projektet görs jämförelser mellan kommunerna inom tre perspektiv; barn och unga, stöd och omsorg och samhälle och miljö. Totalt redovisas cirka 40 olika nyckeltal. Projektet utgår från befintliga nationella nyckeltal som kompletteras med mätningar som görs i den egna kommunen. Sammanställningen är tänkt att ge stöd till förtroendevalda i dialogen med medborgarna om kommunens verksamhet. KKiK kan även ses som ett verktyg för kommunen att utveckla sin styrning mot ett ökat fokus på sina resultat. För att ge en bild av hur Skara kommuns resultat förhåller sig i jämförelse med andra kommuner redovisas genomsnittet i riket.

LÄSANVISNING

För varje nyckeltal redovisas Skara kommuns värden för vart och ett av åren för perioden 2014-2018, vilket ger möjlighet att följa kommunens utveckling över tiden. Saknas ett värde något år har det inte gjorts någon mätning det året. Medelvärde för riket är rikssnittet motsvarande det sista jämförbara året Skara kommun har redovisat utfall. Samtliga resultat och nyckeltalens definitioner finns i databasen Kolada, www.kolada.se

Stureplansfestivalen arrangerades för barn och unga under våren 2018.

BARN OCH UNGA

	Riket 2018	Skara 2018	Skara 2017	Skara 2016	Skara 2015	Skara 2014
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	87,8	83,5	85,5	86,7	86,0	87,8
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)	80,9	75,0	-	83,2	-	-
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)	66,7	50,6	-	72,0	-	-
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	81,9	83,6	78,1	92,7	81,5	85,3
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	65,3	75,2	74,4	73,0	72,9	-
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	5,1	-	5,5	5,9	6,3	5,7
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	147 445	-	140 795	134 771	126 855	124 707
Kostnad grundskola F-9 hemkommun, kr/elev	110 117	-	102 404	94 459	85 903	90 152
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	129 278	-	127 247	115 249	115 339	112 046
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	62	56	51	58	57	41
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	71	55	72	71	65	61

STÖD OCH OMSORG	Riket 2018	Skara 2018	Skara 2017	Skara 2016	Skara 2015	Skara 2014
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	74	-	-	-	-	-
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	91	88	92	88	90	94
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	76	60	73	73	-	-
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	82	78	83	79	80	85
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	79	98	92	79	74	-
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv	6 473	-	6 899	6 229	5 702	5 307
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	4 049	-	4 341	3 920	4 381	3 932
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	243 986	-	250 390	231 384	220 386	221 148
Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende , andel (%) av maxpoäng	83	92	94	96	90	72
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng	69	60	53	60	48	61
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	15	16	17	15	13	13
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	15	7	9	27	9	13
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	53	53	32	63	87	64
Väntetid i antal dagar från beslut till insats avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde	150	-	-	-	-	-

Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service (LSS), socialförsäkringsbalken (SFB), Försäkringskassan (FK)

SAMHÄLLE OCH MILJÖ	Riket 2018	Skara 2018	Skara 2017	Skara 2016	Skara 2015	Skara 2014
Andel som får svar på e-post inom en dag, (%)	80	70	81	-	-	-
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	53	69	63	55	-	57
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året enligt Ekomatcentrum, andel (%)	29	-	19	16	10	8
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	71	-	71	70	76	70
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	85	87	85	83	-	-
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	40	-	37	36	37	35
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	37	-	27	35	24	-
Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)	35,0	35,3	37,4	37,8	38,0	41,4
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	39	-	20	-	-	-
Öppethållande huvudbiblioteket, timmar/vecka	53	-	57	57	57	57

Öppna jämförelser (ÖJ), Nöjd kundindex (NKI)

MEDBORGARUNDERSÖKNING

Statistiska centralbyrån (SCB) har för Skara kommuns räkning genomfört en undersökning om vad Skara kommuns invånare tycker om Skara kommun som boendeort och om den kommunala verksamheten. Undersökningen genomfördes under hösten 2018 med urval på 1 200 personer i åldrarna 18-84 år. Svarefrekvensen var knappa 43 procent. Det var sju gånger undersökningen genomfördes. Resultaten i undersökningen redovisas som ett betygsindex från 0 till 100. Ju högre värdet är, desto bättre betyg har kommunens medborgare gett kommunen. Betygsindex under 40 kan betraktas som icke godkända. Som jämförelse till Skarabornas betyg redovisas även betygen för övriga kommuner som genomfört undersökningen under 2018.

Undersökningen omfattar tre delar:

- Medborgarnas uppfattning om Skara kommun som en plats att leva och bo i.
- Medborgarnas betyg på Skara kommuns olika verksamhetsområden.
- Medborgarnas uppfattning om kommunens information och sin möjlighet till inflytande.

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM SKARA KOMMUN SOM EN PLATS ATT LEVA OCH BO I

Det sammanfattande betyget för hur medborgarna bedömer Skara kommun som en plats att bo och leva i blev 54 vilket är ett bättre resultat mot förra mätningen, men fortfarande lägre än genomsnittet för övriga kommuner. Skaraborna är mest nöjda med fritidsmöjligheter, arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter och det kommersiella utbudet i Skara. Mindre nöjda är man med kommunikationer, bostäder och den upplevda tryggheten. De som svarat anger i hög grad (index 53) att de rekommendera andra att bosätta sig i Skara.

Att leva och bo	Riket 2018	Skara 2018	Skara 2017	Skara 2014	Skara 2012
Nöjd regionindex	62	54	52	50	54
Rekommendation	66	53	49	46	52
Arbetsmöjligheter	58	60	56	52	45
Utbildningsmöjligheter	61	62	58	57	59
Bostäder	53	54	50	49	60
Trygghet	58	44	45	40	50
Kommunikationer	60	57	57	56	59
Kommersiellt utbud	63	62	61	61	62
Fritid	61	60	60	60	58

MEDBORGARNAS BETYG PÅ SKARA KOMMUNS OLIKA VERKSAMHETSOMRÅDEN

Det sammanfattande betyget för hur skaraborna bedömer den kommunala verksamheten blev 54 vilket är det högsta betyget sedan kommunen började göra mätningarna år 2012. Det är också ett värde som börjar närma sig kommunerna i genomsnitt. Jämfört med övriga kommuner är skaraborna mest nöjda med äldreomsorg, idrotts- och motionsanläggningar samt vatten och avlopp. Räddningstjänst, kultur samt stöd för utsatta personer får också bra betyg av medborgarna även om betyget för räddningstjänst, kultur är sämre än genomsnittet för övriga kommuner. Betyget för bemötande och tillgänglighet är fortsatt bra men ligger dock något lägre än genomsnittet för övriga kommuner. Minst nöjda är skaraborna med miljöarbetet, stöd för utsatta personer samt gator och vägar. Den pedagogiska verksamheten i Skara får generellt sett sämre betyg än i övriga kommuner.

Betyg verksamhetsområden	Riket 2018	Skara 2018	Skara 2017	Skara 2014	Skara 2012
Nöjd medborgarindex	56	54	52	50	54
Bemötande/tillgänglighet	57	53	52	55	57
Förskolan	64	59	58	53	62
Grundskolan	59	53	54	49	58
Gymnasieskolan	59	56	54	57	67
Äldreomsorgen	52	53	53	48	56
Stöd för utsatta personer	50	50	46	48	49
Gator och vägar	54	51	53	55	53
Gång och cykelvägar	55	53	53	55	52
Fritid-idrott	61	67	67	67	61
Fritid-kultur	62	61	62	64	59
Miljöarbete	56	51	55	52	51
Vatten och avlopp	78	81	83	82	82
Renhållning	66	61	64	62	65
Räddningstjänst	77	74	72	73	72

MEDBORGARNAS UPPFATTNING OM KOMMUNENS INFORMATION OCH SIN MÖJLIGHET TILL INFLYTANDE

Skaraborna är något mindre nöjda med kommunens information och sin möjlighet till inflytande på samtliga mätindikatorer än vad genomsnittet för invånarna i övriga kommuner. Skarabornas uppfattning inom samtliga mätindikatorer har dock förbättrats sedan mätningen 2016.

Information och inflytande	Riket 2018	Skara 2018	Skara 2017	Skara 2014	Skara 2012
Nöjd inflytandeindex	42	40	39	39	40
Tillgänglighet (kontakt)	52	50	48	49	50
Information-öppenhet	56	53	54	50	52
Påverkan	42	40	38	37	40
Förtroende	48	44	42	42	46

MILJÖREDOVISNING

Skara kommuns övergripande miljömålsättning är att alla ska kunna leva i ett samhälle som tar ansvar för klimat och miljö samt att alla kommunala beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.

Skara kommun har utifrån Skara Vision 2025 och de nationella och regionala miljömålen tagit fram fyra övergripande lokala miljömål som anger målsättningen för kommunens miljö- och hållbarhetsarbete.

- Minska energianvändning och minska utsläpp av växthusgaser
- Ökad miljöanpassning av byggnader och anläggningar för att skapa hälsosamma livsmiljöer i hela kommunen
- Aktivt arbeta för att bruka och skydda natur-, vatten- och kulturmiljöer långsiktigt
- Välja varor, livsmedel, kemikalier och byggmaterial med låg negativ miljöpåverkan

För att strukturera det långsiktiga miljö- och hållbarhetsarbete har Skara kommun även sedan flera år en miljöstrategi med mer detaljerade delmål och åtgärder.

ENERGI

Åtgärder som de senaste åren genomförts för att minska kommunens utsläpp av växthusgaser är att Skara kommun fasat ut nästan all uppvärmning och el framställd med fossila bränslen i kommunens fastigheter. Skara kommun har också satsat på att energieffektivisera genom att bland annat byta ut gammal gatubelysning mot modern energisnål LED belysning, vilket är bra för klimatet samtidigt som det minskar kommunens energikostnader. Av Skaras 4000 gatlampor har nu 3800 bytts ut. Skara kommuns energi- och klimatrådgivning har förutom den obligatoriska kostnadsfria rådgivningen under året även medverkat i ett nationellt insatsprojekt inriktat på solenergi och hållbara transporter.

TRANSPORTER

I dag står transportsektorns utsläpp för cirka en tredjedel av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser och för en betydande del av olika luftföroreningar. Sverige har som mål att hela den svenska fordonsflottan ska vara fossilt oberoende år 2030. En stor del av kommunens arbets- och tjänsteresor sker idag med fossildrivna fordon. Av Skaras personbilar är drygt 50 procent klassade som miljöbilar enligt 2013 års miljöbilsdefinition. Enligt 2018 års betydligt strängare miljöbilsdefinition är andelen miljöbilar låg i Skara. Andelen kommunägda personbilar som drivs med förnybara drivmedel har minskat de senaste åren. Glädjande är dock att andel nyregistrerade elhybrider- och laddhybridbilar har ökat bland invånare och företag i Skara kommun och att Skara ligger i topp i Skaraborg.

Eftersom transporter står för en mycket stor del av kommunens utsläpp av växthusgaser har Skara kommun låtit göra en fordonsutredning. Utredningen blev klar i våras och visade på att stora miljö- och kostnadsvinster kunde uppnås genom att etablera en kommungemensam organisation för kommunens personbilar, öka andelen förnyelsebara drivmedel och ökad andel resefria möten. Arbetet med att genomföra dessa förändringar har påbörjats under 2018.

Skara kommun arbetar sedan några år tillbaka med att både bygga nya och göra befintliga gång- och cykelvägar säkrare. Under året startades ett cykelprojekt för att få fler kommuninvånare att välja cykeln istället för bilen även vintertid. Skara Energi har under året förbättrat Skaras laddning infrastruktur för elbilar genom att sätta upp 8 laddstolpar med sammanlagt 16 eluttag, och fått bidrag från Klimatklivet för ytterligare 26 laddstolpar.

KLIMAT

De framtidsprognoser som SMHI tagit fram pekar på att Västra Götaland kommer få högre medeltemperatur och mer nederbörd än i nuläget. Exakt hur klimatförändringarna verkligen blir lokalt i Skara är svårt att säga. Det som förutspås är att det kommer bli vanligare med olika former av extremväder, såsom långa perioder med torra, kraftiga stormar och häftiga skyfall. Klimatförändringarna förutspås även leda till både längre växtodlingssäsong och torrare somrar, vilket medför risk för bränder i området mellan Vänern och Vättern. I Skara finns många boende och gröna näringar som är beroende av god tillgång på grundvatten i sina brunnar. Skaras värdefulla natur- och kulturmiljöer och många djurarter kommer också påverkas av klimatförändringarna.

Den globala uppvärmning kan medföra förändrade grundförutsättningar, och det är därför viktigt att Skara kommun utreder vilka risker och konsekvenser klimatförändringarna kan få för Skara kommun. Kommun kan inte i någon större utsträckning förhindra de globala klimatförändringar, men kan genom att planera långsiktigt hållbart och klokt förebygga så att de som lever och verkar i kommun inte drabbas alltför negativt av klimatförändringarnas effekter.

VATTEN

Skaras vattendrag är alla små vilket gör att andelen näringsämnen lätt höjs jämfört med vattendrag med större vattenmängder. Framförallt Dofsan har mycket höga och ibland till och med extremt höga halter av kväve, fosfor och zink. Miljöenheten genomförde under 2018 provtag-

ningar för att utreda vilka de största källorna är, detta för att kunna sätta in kostnadseffektiva och relevanta insatser. Skara Energi och Vallebygdens energi bygger liksom året innan ut vatten, avlopp och fiber på landsbygden och Skara Energi har i år börjat arbeta med vattenrenningsinsatser redan vid källan.

INKÖP OCH LIVSMEDEL

Skara kommun planerar att ta fram någon form av inköpsriktlinjer och strävar efter att öka kunskapen på upphandlings- och inköpsområdet. Ett stort antal miljögifter släpps dagligen ut till vatten och luft, eller finns i de varor som vi köper och använder i vardagen. Små barn och många organismer är känsliga för redan små mängder miljögifter och det är därför viktigt att skydda dem och de miljöer de leker och vistas i genom att köpa varor som inte är skadliga.

Idag är över 90 procent av allt kött som kommunen köper in svenskt. Andel ekologiska livsmedel som köps in av kommunen har ökat de senaste åren. Idag är cirka 20 procent av alla livsmedlen kommunen köper in ekologiska. En ökning mot tidigare, men lägre än riksgenomsnittet och ganska långt från det nationella målet om 60 procent ekologiskt till 2030.

FOLKHÄLSOREDOVISNING

Folkhälsoredovisningen i Skara kommun bygger på målen för folkhälsoarbetet i Skaras styrmodell.

Målen strävar mot att nå det nationella folkhälsomålet som antogs av riksdagen i juni 2018, att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Folkhälsoarbetet i Skara utgår också från Västra Götalandsregionens vision Det goda livet och Skara kommuns vision Tillsammans skapar vi det goda livet för invånarna i Skara.

SKARA KOMMUNS FOLKHÄLSOMÅL

MÅL 1

Skapa förutsättningar för goda uppväxtvillkor för barn och unga
Trygga och goda uppväxtvillkor är avgörande för barn och ungas hälsa och för folkhälsan på långsikt. Att ha klarat en gymnasieutbildning är en av de viktigaste faktorerna för att ha en god hälsoutveckling och för att få fäste i samhället.

MÅL 2

Stärka den upplevda tryggheten och sociala tilliten i samhället
Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum bygger på att människor känner tillit och förtroende för varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. Det finns många arenor att arbeta för trygghet och tillit, föreningsliv, skola och bostadsområde.

MÅL 3

Skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesliv
Ett bra arbetsliv med väl fungerande arbetsvillkor minskar den arbetsrelaterade ohälsan. Det bidrar till en allmänt förbättrad folkhälsa samt minskar de sociala skillnaderna i ohälsa. Det är den psykiska ohälsan som står för de långa sjukskrivningarna. Det är främst kvinnor i kontaktyrken som sjukskrivs för psykisk ohälsa.

MÅL 4

Utveckla det rörliga friluftslivet för både Skarabor och besökare
Friluftsliv är en förutsättning för en god hälsoutveckling. Det skapar möjlighet till fysisk aktivitet välbefinnande, naturförståelse, rekreation och skyddar mot stress. Det är främst äldre som vistas i naturen, samtidigt som 16-24 åringar är de som utövar minst friluftsliv. De som bor i glesbefolkade kommuner vistas mer i naturen än de som bor i större städer. Inrikes födda utövar friluftsliv oftare än utrikesfödda.

Skapa förutsättningar för goda uppväxtvillkor för barn och unga

UTBILDNINGSNIVÅ

Det finns ett sammanhang mellan hög utbildningsnivå och god hälsa. Ju högre utbildningsnivå ju bättre hälsa
I Skara är det färre invånare som har eftergymnasialutbildning jämfört med riket. Andelen med gymnasieutbildning har ökat i Skara. Det är fler kvinnor än män som påbörjar högskolestudier inom tre år efter gymnasiet. 2013/14 var det 24 män och 34 kvinnor som påbörjat högskolestudier inom tre år efter de avslutat gymnasiet. Elever som har föräldrar med en hög utbildningsnivå klarar sin egen skolgång bättre.

BARNFATTIGDOM

I Skara finns det drygt 110 barn som lever i familjer med långvarigt försörjningsstöd. Det innebär att de växer upp i familjer där de vuxna inte går till ett arbete. Det finns en ökad risk att dessa barn ärver föräldrarnas vana av att inte yrkesarbeta och därmed hamnar i ett utanförskap.

PSYKISK OHÄLSA

Det finns idag en stor del unga som mår psykiskt dåligt, vilket får konsekvenser för den enskilde och kan påverka skolresultaten negativt. När de kommer ut i yrkeslivet finns en ökad risk att de fortfarande har problem med den psykiska hälsan och kan hamna i sjukskrivning.

LEVNADSVANOR

Övervikt och fetma är en problematik som uppmärksammas allt mer.

I Skaraborg visar statistik från centrala barnhälsovården att 16 procent av de 4-åriga flickorna och 10 procent av de 4-åriga pojkarna har övervikt eller fetma år 2017. Att arbeta för ökad fysisk aktivitet och goda kostvanor är viktigt för att förebygga barnfetma. Ökad fysisk aktivitet och goda kostvanor ökar också förutsättningarna för inlärning och ökad måluppfyllelse hos barn och unga.

Andelen alkoholkonsumenter såväl som mängden konsumerad alkohol bland svenska skolelever är historiskt låg. Detta gäller även i Skara där senaste mätningen år 2015 visar att 33 procent av eleverna i åk 9 använt alkohol. Det är lägre än snittet för Västra Götaland.

Den upplevda skaderisken förknippat med att testa cannabis har successivt minskat i Sverige bland elever i årskurs 9 och gymnasiet år 2 sedan 2012. Detta visar nationell statistik. Idag anser omkring var fjärde pojke i gymnasiet att det inte finns någon skaderisk alls med att prova cannabis några gånger.

Stärka den upplevda tryggheten och sociala tilliten i samhället
Den upplevda tryggheten i Skara är lägre än i jämförbara kommuner. Den har ökat de senaste åren men Medborgarundersökningen 2018 visar att Skaras upplevda trygghet ligger markant lägre än jämförbara kommuner. Att stärka den upplevda tryggheten och sociala tilliten är viktigt för att skapa ett samhälle som alla kan ta del av, och må bra i.

Skapa förutsättningar för ett hållbart och hälsofrämjande yrkesliv
Sjukpenningtalalet i Skara har sjunkit de senaste åren från 15,4 dagar till 13,2 dagar. Sjukpenningtalet är fortfarande högt i Skara hos kvinnor. Det är 17,6 för kvinnor och 8,8 dagar för män. Motsvarande siffra för Västra Götaland är 14,7 för kvinnor och 7,9 för män. Det är främst kvinnor i kontaktnära yrken som är sjukskrivna. Den största orsaken till sjukskrivningar hos kvinnor är psykisk ohälsa.

Utveckla det rörliga friluftslivet för både Skarabor och besökare
Skaraborna har nära till grönområden och därmed förutsättningar för friluftsliv. 13 procent av de vuxna skaraborna uppger att de har en stillasittande fritid. Den siffran är i nivå med snittet för Sverige.

FRAMTIDA UTMANINGAR

En avgörande utmaning är att höja utbildningsnivån och minska barnfattigdomen. Det finns ett starkt samband mellan hög utbildningsnivå och god hälsa.

För att höja utbildningsnivån krävs breda insatser kring barn och unga. Det behövs insatser för att stärka hälsan genom insatser på både hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande nivå.

Måluppfyllelsen ökar om barn och unga är fysiskt aktiva. Därför bör barn och unga ges möjlighet till fysisk aktivitet och även goda kostvanor. Detta ökar måluppfyllelsen i skolan samtidigt som det förebygger övervikt och fetma hos barn och unga.

De barn och unga som lever i familjer med långvarigt försörjningsröd behöver uppmärksammas och få förutsättningar att bryta invanda mönster. Sjukpenningtalet bland kvinnor i Skara är högt. Den största orsaken till sjukskrivningar hos kvinnor är psykisk ohälsa. Detta behöver analyseras och jämställdhetsarbetet stärkas.

Många unga flickor har idag en psykisk ohälsa. För att de ska klara yrkeslivet behövs tidiga insatser som stärker deras hälsa både psykiskt och fysiskt.

För att få ett fungerande folkhälsoarbete krävs samverkan och en helhetssyn på människan.

För att barn och unga ska få goda förutsättningar i livet behöver de en välfungerande skola, goda förutsättningar till en meningsfull fritid, extra stöd vid behov och föräldrar som tar hand om dem.

5

RÄKENSKAPER

Resultaträkning kassaflödesanalys	43
Balansräkning	46
Borgen och övriga ansvarsförbindelser	48
Soliditet.....	48
Driftsredovisning	49
Nämndernas prognossäkerhet	49
Investeringar	50
Exploateringsredovisning	52
Framtida ekonomiska utmaningar.....	54
Noter (Tkr)	55
Begreppsförklaringar	59
Redovisningsprinciper	60
Tioårsöversikt	62
10 år i sammandrag	62

RESULTATRÄKNING OCH KASSAFLÖDESANALYS

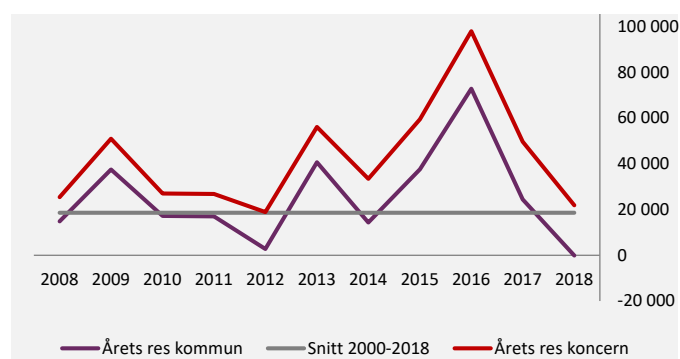
Skara kommun har under flera år redovisat positiva resultat och har inga negativa resultat efter balanskravsutredning att återställa. Årets resultat för kommunen uppgår till -0,1 mnkr och balanskravsresultatet -0,9 mnkr. Skara kommun har därmed en förpliktelse att återställa den negativa förändringen i det egna kapitalet på -0,9 mnkr.

Skara kommuns resultat uppgår till -0,1 mnkr. Det är 24,5 mnkr lägre än föregående år. Årets resultat innehåller 2,1 mnkr i jämförelsestörande post som uppkommit utifrån en förändrad bolagsstruktur. Större poster av engångskaraktär eller poster som varierar över åren är exploateringsintäkter som uppgår till 3,4 mnkr. En ökad indexeringskostnad till den kommande medfinansieringen av utbyggnaden av Europaväg 20 påverkar med 2,9 mnkr. Resultatet uppgår till -0,0 procent av skatter och bidrag vilket är lägre än de senaste årens resultatnivå. För perioden från år 2000 till 2018 uppgår det genomsnittliga resultatet till 2,4 procent av skatter och generella bidrag vilket är en resultatnivå över tid som ger bra förutsättningar för framtida investeringar. Årets balanskravsresultat uppgår till -0,9 mnkr och innebär att kommunen har ett åtagande att återställa det egna kapitalet inom 3 år då kommunfullmäktiges riktlinjer för att ta del av resultatutjämningsreserven inte är uppfyllda. Skara kommuns resultatutjämningsreserv uppgår till 51,8 mnkr att kunna täcka negativa resultat som kan uppkomma vid definierad lågkonjunktur.

Skara kommuns samlade räkenskaper inklusive de kommunala bolagen uppgår till 21,9 mnkr efter eliminering av koncerninterna poster. Skara Energi AB redovisar ett resultat på 15,4 mnkr efter skatt. Centrumbostäder i Skara AB redovisar ett resultat på 7,5 mnkr efter skatt och Näringsrådhuset Skara AB redovisar ett resultat efter skatt på 3,2 mnkr.

Skara kommun har ursprungligt budgeterat ett resultat om 20,1 mnkr för 2018. Efter beslut om ökad budgetram med ,54 mnkr till Barn- och utbildningsnämnden relaterat anpassning av lokaler och utemiljö till förskoleverksamhet samt budgetförstärkning med 4,9 mnkr för ändrade sociala avgifter innebär det ett budgeterat resultat på 14,6 mnkr. Avvikelsen mot budget uppgår därmed till -14,7 mnkr där nämndernas verksamheter totalt sett avviker

ÅRETS RESULTAT

med -6,9 mnkr och finansförvaltningen med +4,1 mnkr. Skatteintäkter och generella bidrag avviker med -17,1 mnkr medan finansnettot i kommunen har ett positivt utfall på 5,2 mnkr mot budget.

RESULTATRÄKNING

Resultat	Not	Kommun		Koncern	
		2018	2017	2018	2017
Verksamhetens intäkter	1	441 761	480 977	625 523	662 061
Verksamhetens kostnader	2	-1 453 952	-1 462 883	-1 560 688	-1 571 349
Avskrivningar		-43 151	-35 222	-76 530	-66 162
Verksamhetens nettokostnader		-1 055 342	-1 017 128	-1 011 695	-975 450
Skatteintäkter	3	822 948	803 413	822 948	803 413
Generellt statsbidrag	4	223 454	233 247	223 454	233 247
Finansiella intäkter	5	18 681	13 444	4 737	4 361
Finansiella kostnader	6	-9 859	-8 543	-9 886	-8 570
Resultat före extraord. poster		-118	24 433	29 558	57 001
Skatt				-7 649	-7 355
Årets resultat	7	-118	24 433	21 909	49 646

ÅRETS RESULTAT I FÖRHÅLLANDE TILL BALANSKRAVET

	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Årets resultat enligt resultaträkning	-118	24 433
- reduktion av samtliga realisationsvinster	-2 872	-1 610
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	2 084	0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ orealiserade förluster i värdepapper	0	0
- justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-906	22 823
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	-2 413
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	-906	20 410

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

Verksamhetens nettokostnader definieras som driftskostnader exklusive finansiella kostnader minus intäkter förutom skatteintäkter, generella statsbidrag och finansiella intäkter. Verksamhetens nettokostnader ska långsiktigt harmonisera och följa utvecklingen av skatteintäkter och generella bidrag för att inte kommunen ska hamna i obalans. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och statsbidrag som kommunens löpande driftsverksamhet tar i anspråk och vad som finns kvar för amortering, sparande eller investeringsfinansiering. Nettokostnadsutvecklingen mellan år 2017 och 2018 är 38,2 mnkr eller 3,8 procent, (att jämföra med 103,7 mnkr eller 10,1 procent mellan 2016 och 2017). Kommunen har minskat sina verksamhetskostnader med 1,0 mnkr samtidigt som verksamhetens intäkter minskat med 39,2 mnkr. Kostnadsminskningen ska belysas i relation med att de också påverkas av de årliga löneökningar samt inflationen vilket motsvarar cirka 30,0 mnkr i årliga kostnadsökningar. Nettokostnaderna ökade kraftigt under jämförelseåret 2017 då verksamheterna hade en hög bemanning relaterat ökade statsbidrag. Under 2018 har verksamheternas kostnader i princip utfallit lika med 2017, medan intäkterna påtagligt minskat.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 100,9 procent (98,1 procent). Dessa bör över tid ligga runt 97-98 procent för att ge utrymme för reinvesteringar så att inte framtida generationer ska behöva betala för nuvarande konsumtion. Det genomsnittliga värdet för nyckeltalet för perioden 2008-2018 uppgår till 97,9 procent vilket är i linje med en långsiktig god ekonomisk utveckling.

Kommunen har gjort stora investeringar de senaste åren, bl.a i idrottshall, ny skola och ett pågående stadshus vilket även resulterat i att kostnader för avskrivningar ökat med 17,3 mnkr från år 2015. Avskrivningar ingår i verksamhetens nettokostnader med 43,2 mnkr för 2018. Kommunens investeringar för år 2018 uppgick till 65,2 mnkr. Flera större investeringar som genomfördes 2017 stod klara under senare del av året 2017, exempelvis Viktoriaskolan, och därmed får avskrivningskostnaderna helårseffekt under 2018.

Kostnaderna för avskrivningarna uppgår till 4,1 procent av skatter och generella statsbidrag. Skara kommuns

avskrivningar är i jämförelse med många andra kommuner relativt låg. En förklaring till detta är att kommunen hyr stora delar av omsorgsverksamhetens lokalbehov externt samt att vatten och avloppsverksamheten bedrivs i bolagsform via Skara Energi AB. Avskrivningskostnaderna har ökat från 22,0 mnkr år 2008 till nuvarande nivå 43,2 mnkr utifrån att kommunen har investerat 542,4 mnkr enbart de sista 4 åren och färdigställt Viktoriaskolan och ny idrottshall. Tillsammans med ombyggnad och renovering av Djäknehuset till stadshus under 2018/2019 med flera investeringar kommer avskrivningar vara ökande under några år och beräknas vid 2020 års utgång uppgå till ca 48,0 mnkr.

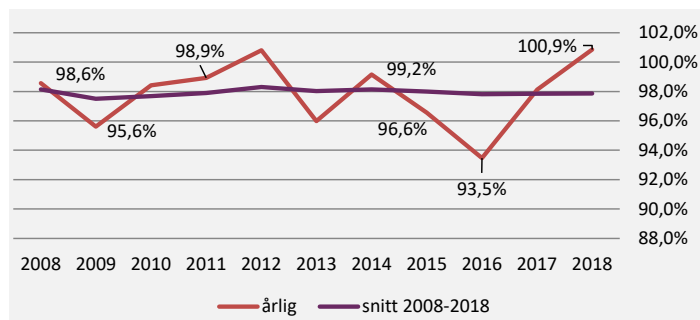
Kommunens finansnetto, ränteintäkter och utdelningar minus räntekostnader är positiv och uppgår till 8,8 mnkr eller 0,8 procent av skatter och statsbidrag. Kommunen har vidareutlånat 374,5 mnkr till de kommunala bolagen och har erhållit 7,1 mnkr i ränteintäkter och 8,9 mnkr i aktieutdelning under året. Ränte- och bankkostnader uppgår till 6,7 mnkr.

SKATTER OCH GENERELLA STATS BIDRAG

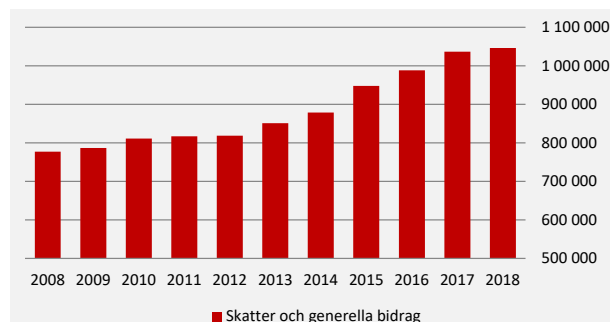
Kommunalskatten ger en bild av vilken möjlighet kommunen har att påverka sina intäkter. En låg kommunalskatt ger ett större utrymme för att hantera stora och långsiktiga svängningar i verksamheten och ekonomin. Kommunens nivå på skattesats kan också användas som en indikation på huruvida kommunen bedrivs på ett effektivt sätt genom att ställa verksamhetens omfattning, kvalitet och resultat mot använda resurser. Skara kommuns utdebitering är 21,10 skattekrone, en oförändrad nivå jämfört med 2017. Skaras skattesats är därmed 61 öre lägre än det ovägda genomsnittet i Västra Götalands län samt 40 öre lägre än det ovägda genomsnittet i Skaraborg. Utöver den kommunala inkomstskatten betalas även en regionskatt som varit 11,48 skattekrone vilket summerar till 32,58 skattekrone.

Skara har 2018 erhållit 1 045,7 mnkr i skatter och generella statsbidrag. Detta är 17,8 mnkr mindre än vad som antogs i budgetbeslutet. Jämfört med föregående år ökade skatteintäkterna med 23,5 mnkr eller 2,9 procent medan generella bidrag minskade med 14,4 mnkr eller 6,2 procent. Sammantaget ökade skatteintäkter och generella statsbidrag med 9,1 mnkr vilket motsvarar 0,8 procent.

NETTOKOSTNADERNAS ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA BIDRAG

SKATTER OCH GENERELLA BIDRAG, TKR

Intäktsökningen är generellt lägre än den nivå som krävs för att möta de årliga kostnadsökningarna för löner och inflation. Beroende på investeringstakt i kommunen så ska intäktsökningen även finansiera ökade kapitalkostnader från de investeringar som görs i befintliga och nya anläggningar.

Skaras skattekraft uppgår till 91,3 procent av rikets medel-skattekraft för år 2018. Skattekraften har minskat något från år 2012 då den uppgick till 94,5 procent. Skara har i relation till genomsnittet i Skaraborg, 89,1 procent en högre skattekraft.

ÅRETS KASSAFLÖDE

Kassaflödesanalysen visar att de likvida medlen i kommunen har minskat med 73,5 mnkr till 101,2 mnkr vid årets utgång. Kassaflödet från den löpande verksamheten före rörelseförändringar före förändringar i rörelsekapital uppgår till 46,4 mnkr. Det förändrade rörelsekapitalet påverkas mest av de kortfristiga skulderna minskat med 80,4 mnkr vilket ger att kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till -31,4 mnkr. Merparten av förändringen i de

kortfristiga skulderna är att kommunens skulder till de kommunala bolagen på koncernkontot har minskat.

Investeringsverksamheten har påverkat kassaflödet med -93,7 mnkr där materiella anläggningstillgångar påverkar med bruttokostnader -68,8 mnkr. Förändringen i den kommunala bolagsstrukturen innebär att kommunen förvärvat de kommunala bolagen från det tidigare förvaltningsbolaget vilket ger en investering i finansiella anläggningstillgångar på 28,8 mnkr.

Sammantaget uppvisar kommunen ett negativt kassaflöde på -125,1 mnkr före finansieringsverksamheten som uppgår till 51,6 mnkr. Därav minskningen av de likvida medlen för året. Skara kommunkoncern har utöver de likvida medlen tillgång till en outnyttjad koncernkontokredit på 80 mnkr.

Balanslikviditeten beskriver betalningsberedskapen på kort sikt. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Balanslikviditeten minskar från 81 procent 2017 till 77 procent 2018. Räknas kreditutrymmet in uppgår balanslikviditeten till 105 procent 2018 vilket är en liten ökning från 2017.

KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	Not	Kommun		Koncern	
		2018	2017	2018	2017
<u>Den löpande verksamheten</u>					
Årets resultat		-118	24 433	21 909	49 646
Justering för av- och nedskrivningar	23	43 151	35 222	76 530	66 162
Justering för övriga ej likviditetspåverkande men resultatpåverkande poster	24	3 354	1 800	19 858	6 038
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		46 387	61 455	118 297	121 846
<u>Förändringar i rörelsekapital</u>					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		5 104	9 252	38 237	-9 752
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringstillgångar		-2 420	1 163	-2 707	1 763
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-80 442	49 865	-66 535	72 361
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-31 371	121 735	87 292	186 218
<u>Investeringsverksamheten</u>					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	25	-68 768	-115 834	-171 599	-220 613
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	26	788	16 120	984	16 964
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	0	-832	-547
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-28 791	-43	-33 991	-43
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	27	3 084	0	3 084	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-93 687	-99 757	-202 354	-204 239
<u>Finansieringsverksamheten</u>					
Nyupptagna lån		30 000	100 000	30 000	100 000
Amortering av skuld		-16 746	-30 548	-16 746	-30 548
Ökning/minskning långfristiga fordringar	28	38 330	-40 079	28 330	-79
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		51 584	29 373	41 584	69 373
Årets kassaflöde		-73 474	51 351	-73 478	51 352
Likvida medel vid årets början		174 679	123 328	174 688	123 336
Likvida medel vid årets slut		101 205	174 679	101 210	174 688

BALANSRÄKNING

Kommunens balansomslutning minskar med 63,4 mnkr och uppgår till 1 546,8 mnkr.
Koncernen har minskat balansomslutningen med 14,3 mnkr och uppgår till 1 954,1 mnkr.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens anläggningstillgångar har ökat med 12,8 mnkr och uppgår till 1 322 mnkr. Ökningen avser de investeringar som gjorts under året på 68,8 mnkr i materiella anläggningstillgångar före investeringsbidrag minskat med avskrivningar på 43,2 mnkr. Större delen av tillgångarna avser skolfastigheter, fritidsfastigheter samt gator och vägar. De finansiella tillgångarna har minskat med 12,8 mnkr och avser till stor del att den långfristiga utlåningen till de kommunala bolagen minskat samt att kommunen förvärvat Skara Energi AB och Centrumbostäder i Skara AB från det tidigare ägda holdingbolaget Skara kommun förvaltnings AB. Koncernens samlade anläggningstillgångar uppgår till 1 623 mnkr och är en ökning med 89,4 mnkr. Bolagens anläggningstillgångar avser främst hyresfastigheter, näringslivslokaler, vatten- och avloppsanläggningar samt fiber- och fjärrvärmeanläggningar. Investeringar har skett främst i hyresfastigheter och övriga anläggningstillgångar.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens omsättningstillgångar uppgår till 224,6 mnkr och är en minskning med 76,2 mnkr. Den största förändringen kommer från att likvida medel har minskat från 174,6 mnkr till 101,2 mnkr. Likviditeten avser koncernens samlade medel samt Fastbit AB och kommunalförbundet Göliska IT och redovisas i kommunens balansräkning i sin helhet. Kommunens andel av de likvida medlen uppgick vid bokslutet till 41,9 mnkr, Skara Energi AB 52,5 mnkr, Centrumbostäder i Skara AB 2,6 mnkr, Fastbit AB 8,6 mnkr, Näringsrådhuset 0,6 mnkr, Göliska IT -5,0 mnkr. Kommunkoncernen har en outnyttjad kreditram om 80 mnkr som kan nyttjas.

Fordringarna uppgår till 116,8 mnkr och avser främst fordringar på staten 34,7 mnkr, moms 14,3 mnkr, försäkringskassan 12,8 mnkr, migrationsverket med 4,2 mnkr, arbetsförmedling 1,8 mnkr och skatteintäkter på 1,7 mnkr. Kundfordringarna uppgår till 19,3 mnkr för kommunen och till 46,5 mnkr för inklusive bolagens kundfordringar. Det är en ökning på 4,5 mnkr. Skattefordran uppgår till 18,4 mnkr.

EGET KAPITAL

Det egna kapitalet i kommunen är i stort oförändrad jämfört med föregående år då resultatet för 2018 var -0,1 mnkr. Av det egna kapitalet är 51,8 mnkr avsatt till resultatutjämningsreserven och motsvarar 5 procent av skatter och generella bidrag. Kommunkoncernens samlade egna kapital uppgår till 870,9 mnkr och är en ökning med 21,9 mnkr.

AVSÄTTNINGAR

Kommunens avsättningar består av pensionseskuld till de anställda på 19,6 mnkr vilket är en liten ökning från föregående år samt 64,0 mnkr för utbyggnaden av E20 och återställning deponi. Pensionsavsättningen består av intjänade pensionsrätter för politiska företrädare samt förmånsbestämd ålderspension för anställda före år 1998. Utöver den pensionseskuld som redovisas så har kommunen förpliktelser för samtliga pensioner som är intjänade före år 1998. Delar av ansvarsförbindelsen har försäkrats bort och vid bokslutet beräknas kvarvarande ansvarsförbindelse uppgå till 374 mnkr. Kommunens totala pensionsförpliktelser uppgår därmed till 393,4 mnkr och är återlånade i sin helhet.

SKULDER

Skara kommun är internbank för hela kommunen och de kommunala helägda bolagen samt kommunalförbundet Göliska IT.

Kommunens långfristiga skulder har under året ökat med 13,3 mnkr till 565,6 mnkr. Kommunen har placerat samtliga skulder 558,5 mnkr som är en ökning med 10,0 mnkr från föregående år hos Kommuninvest i Sverige AB. Kommunen vidareutlånar medel till de kommunala bolagen och de långfristiga fordringarna på koncernbolagen uppgår till 374,5 mnkr (413,0 mnkr) medan Skara kommun har lån om 184 mnkr vilket är en ökning med 48,5 mnkr. Skara Energi AB har amorterat 40,0 mnkr till kommunen under året och har vid årets utgång en skuld till kommunen som uppgår till 82,5 mnkr. Skara Energi har de sista 7 åren amorterat 132,0 mnkr. Centrumbostäder i Skara AB har tagit upp 10,0 mnkr i nya lån under 2018 och har därmed en skuld till kommunen som uppgår till 246,0 mnkr. De sista 7 åren har Centrumbostäder i Skara AB ökat sin låneskuld med 150,0 mnkr.

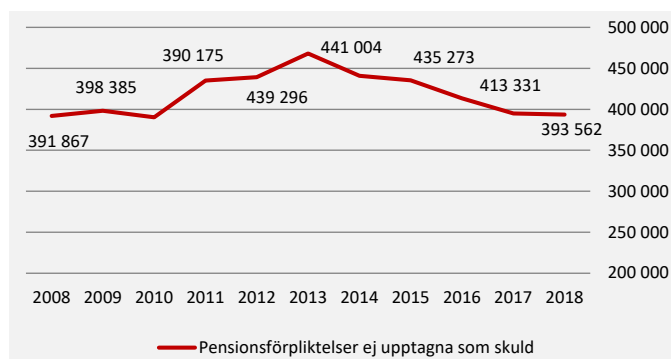
Kommunen har via avtal en skuld till Skaraborgs kommunalförbund för medfinansiering av kommande ombyggnad av Europaväg 20 på 62,3 mnkr efter indexering. En avsättning på hela det indexerat beloppet är gjord och kostnadsaktivering gjordes från och med år 2015 vilket innebär att bokförda värdet på skulden uppgår till 48,2 mnkr. Likvidreglering, på uppskattat belopp efter indexering om 3 procent årligen fram till 2020 då utbetalning förväntas ske blir cirka 66 mnkr.

De kortfristiga skulderna har minskat med 80,4 mnkr. Den främsta förklaringen är att de kommunala bolagen har mindre likvida medel på koncernkontot och därav har kommunen en lägre skuld till bolagen. Leverantörsskulderna har minskat med 5,9 mnkr jämfört med föregående årsskifte.

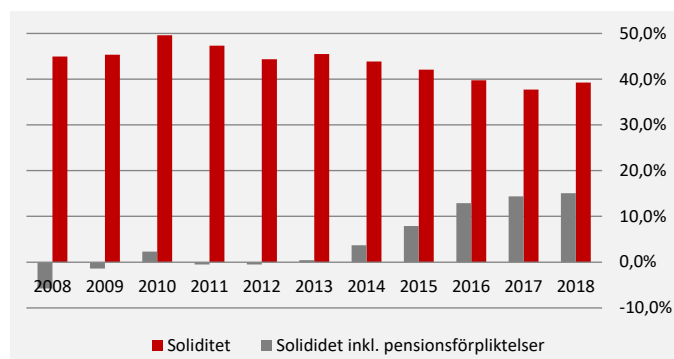
BALANSRÄKNING

Tkr	Not	Kommun		Koncern	
		2018	2017	2018	2017
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten		0	0	147	368
Utsläppsrätter		0	0	2 017	2 788
Immateriella anläggningstillgångar		0	0	2 164	3 156
Materiella tillgångar					
Mark, fastigheter och anläggningar	8	790 895	762 930	1 218 914	1 138 723
Maskiner och inventarier	9	46 074	48 420	306 227	291 578
Summa materiella anläggningstillgångar		836 969	811 350	1 525 141	1 430 301
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	10	53 344	25 554	41 070	40 362
Långfristig utlåning	11	382 339	420 669	7 839	7 669
Bidrag till statlig infrastruktur	12	49 545	51 834	49 545	51 834
Summa finansiella anläggningstillgångar		485 228	498 057	98 454	99 865
Summa Anläggningstillgångar		1 322 197	1 309 407	1 625 759	1 533 322
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager, exploatering	13	6 615	4 195	8 388	5 682
Kortfristiga fordringar	14	116 811	121 915	218 728	254 699
Likvida medel	15	101 205	174 679	101 210	174 688
Summa Omsättningstillgångar		224 631	300 789	328 326	435 069
Summa Tillgångar		1 546 828	1 610 196	1 954 085	1 968 391
Eget Kapital, Avsättningar och skulder					
Eget kapital	16	555 506	531 074	797 188	747 542
Årets resultat		-118	24 433	21 909	49 646
Resultatutjämningsreserv		51 833	51 833	51 833	51 833
Summa Eget kapital		607 221	607 340	870 930	849 021
Avsättningar					
Pensionsåtagande	17	19 565	19 117	19 565	19 117
Uppskjuten skatteskuld		0	0	49 772	48 017
Andra avsättningar	18	64 045	60 555	64 045	60 555
Summa Avsättningar		83 610	79 672	133 382	127 689
Skulder					
Långfristiga skulder	19	565 550	552 296	565 550	552 296
Kortfristiga skulder	20	290 447	370 888	384 223	439 385
Summa Skulder		855 997	923 184	949 773	991 681
Summa Eget kapital, Avsättningar och Skulder		1 546 828	1 610 196	1 954 085	1 968 391

PENSIONSFRÖPLIKTELSE, TKR

SOLIDITET

SOLIDITET

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Måttet visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats av eget kapital. En soliditet på 100 procent innebär att kommunen finansierat samtliga sina tillgångar med skattemedel.

Skara kommun har en soliditet 2018 på 39 procent (38 procent) vilket är en liten förbättring från föregående år. Förbättringen ges av att tillgångssidan har minskat med 63,4 mnkr eller 4,3 procent under året medan det egna kapitalet är oförändrad. Soliditeten inkl ansvarsförbindelsen för pensioner uppgår till 15 procent (14 procent). Ansvarsförbindelsen för framtida pensioner har minskat något 1,9 mnkr från 2017 till 2018.

BORGEN OCH ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER

Panter, borgen och ansvarsförbindelser (Tkr)	Not	Kommun		Koncern	
		2018	2017	2018	2017
Panter					
Pensionsförpliktelser ej upptagna som skuld	21	373 997	375 851	373 997	375 851
Borgensåtagande	21	165 020	174 157	165 020	174 157
Leasing	22	15 841	16 734	16 782	16 734
Garanti		5 300	5 300	5 300	5 300
Summa panter och ansvarsförbindelser		560 158	572 042	561 099	572 042

DRIFTSREDOVISNING

Årets resultat för 2018 uppgår till -0,1 mnkr, (föregående år 24,4 mnkr). Resultatet är därmed 14,7 mnkr lägre än det budgeterade resultatet om 14,6 mnkr.

Nämndernas verksamheter totalt avviker från budget med -6,9 mnkr i bokslutet 2018. (jmf -19,2 mnkr 2017)

Ansvar för Kommunfullmäktige redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 mnkr. Överskottet mot budget är företrädesvis relaterat verksamhet för partistöd som har ett överskott relaterat arvoden/utbildningskostnader. Jämfört med föregående år är nettokostnader större, då sju möten hölls 2018 mot 6 möten 2017.

Ansvar för Revision har inte lämnat några förväntade avvikelser i prognoser under året. Slutligt överskott mot budget relaterar lägre utfall för arvoden.

Valnämndens kostnadsdrivande aktiviteter skedde framförallt i september i samband med val till riksdag, region och kommunfullmäktige. Summeringen för året innebär ett mindre underskott mot budget.

Kommunstyrelsen redovisar 2018 ett överskott om 5,2 mnkr mot budget. Det är framförallt ökade intäkter inom plan- och byggverksamheten samt lägre kostnader för bostadsanpassning som bidrar till överskottet. Överförmyndare redovisar ett underskott med 0,7 mnkr hänfört till lägre intäkter än förväntat från migrationsverket relaterat arvoden för gode män för ensamkommande barn.

Räddningstjänst, dvs Skara kommuns del av gemensamma nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg visar ett underskott om 0,7 mnkr. Större delen, 0,5 mnkr, förklaras av ersättning till Falköpings kommun relaterat semesterlöneskuld i samband med övergång till nämnden.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott om 2,4 mnkr motsvarande 0,5 procent av budgeterad omsättning. Förskola, grundskola och gymnasieskola genererar ett underskott på 6,0 mnkr varav 1,2 mnkr är av engångskaraktär.

Personalvakanser under året inom elevhälsa och central

förvaltning, högre statsbidrag till vuxenutbildning samt färre särskoleelever i andra kommuner än budget minskar underskottet för nämnden.

Omsorgsnämnden redovisar ett underskott om 13,2 mnkr mot budget för 2018. Nämndens nettokostnad för 2018 var 432 mnkr, vilket var 16 mnkr högre än 2017 och 13,2 mnkr mer än budgeterat. Under året har kostnader för personlig assistens och utbetalt ekonomiskt bistånd ökat vilket förklarar en stor del av underskottet. En återföring på 7 mnkr av tidigare års intäkter från migrationsverket samt besparingsåtgärder har dämpat det stora underskottet som befarades vid årets början.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar för år 2018 ett överskott om totalt 0,6 mnkr. Överskottet är framförallt hänförligt till vakanta och ej återbesatta tjänster inom den ordinarie verksamheten. En generell återhållsamhet har förekommit inom verksamheterna.

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett överskott om 0,2 mnkr mot budget, företrädesvis via lägre kostnader för arvoden till förtroendevalda samt lägre övriga kostnader än budgeterat.

Nämnden för Service och Teknik har att förhålla sig till två resultatposter, Skara och Götene kommuner. Resultatet för Skara kommun är ett överskott om 3,0 mnkr mot budget. Större positiva avvikelser finns inom fastighetsverksamheten relaterat lägre utfall för mediakostnader än budgeterat men även inom park- respektive lokalvårdsverksamhet.

Finansförvaltningen redovisar ett överskott 2018 mot budget om 4,1 mnkr.

I dessa poster finns årlig kostnadsuppräknning av det förväntade slutliga bidraget till E20 med -3,2 mnkr. Utifrån att Förvaltnings AB sålts under hösten 2018 uppkom en reavinst om ca 4,0 mnkr. Vidare har Vara kommun gått med i GöLiSka IT vilket inneburit att Skara debiterat Vara kommun med 0,4 mnkr. Därutöver har en elhandlare på

Nasdaq elbörs inte kunnat täcka sina positioner vilket inneburit skada för Nasdaqs medlemmar däribland Skara kommun vilket påverkar med -0,2 mnkr. Skara kommun har också en valutakursvinst om 0,5 mnkr.

Skatteintäkter och generella bidrag redovisar ett underskott om 17,1 mnkr för 2018 jämfört med vad som förväntades i budget. Negativ avvikelse om 12,0 mnkr är i stort hänförlig minskade skatteintäkter och generella bidrag via den befolkningsminskning med 150 talet invånare man ser 2018 jämfört med siffran om antal invånare i skatteprognos i samband med budgetbeslut. Vidare ses minskning i belopp för välfärdsmedel grundat på flyktingvariabler och befolkningsandel med 5,6 mnkr. Uppväger gör post för LSS utjämning som bidrar positivt via minskad avgift jämfört med budgetbeslutet.

Kommunens finansnetto, skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, uppgår i bokslutet till 8,8 mnkr och har därmed ett positivt utfall om 5,2 mnkr mot budgeterade 3,6 mnkr. Positiv avvikelse härrör från Kommuninvest AB överskottsutdelning för år 2018.

DRIFTSREDOVISNING

Tkr	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017
Kommunfullmäktige	-2 527	-2 166	361	-1 829
Revision	-1 035	-972	63	-949
Valnämnd	-600	-614	-14	-6
Kommunstyrelsen	-81 810	-76 618	5 192	-74 577
Räddningstjänst	-16 474	-17 132	-658	-13 807
Barn- och utbildningsnämnd	-450 592	-453 027	-2 435	-429 919
Omsorgsnämnd	-419 393	-432 567	-13 174	-415 864
Kultur- och fritidsnämnd	-48 744	-48 185	559	-47 601
Miljö- och byggnadsnämnd	-462	-289	173	-342
Nämnd för service och teknik	-29 747	-26 721	3 026	-23 149
Summa nämnder	-1 051 384	-1 058 291	-6 907	-1 008 043
Finansförvaltning				
Pensionskostnad blandmodellen	-21 000	-21 553	-553	-21 599
Lönejusteringsmedel	-822	0	822	0
Differens PO-pålägg	0	3 769	3 769	-145
Justering kapitalkostnad	20 687	17 261	-3 426	13 463
Övriga poster	0	3 472	3 472	-804
Verksamhetens nettokostnader	-1 052 519	-1 055 342	-2 823	-1 017 128
Skatteintäkter	832 168	822 948	-9 220	803 413
Generella statsbidrag	231 368	223 454	-7 914	233 247
Finansiella intäkter	12 300	18 681	6 381	13 444
Finansiella kostnader	-8 700	-9 859	-1 159	-8 543
Årets resultat	14 617	-118	-14 735	24 433

NÄMNDERNAS PROGNOSSÄKERHET

Ett mått som visar på hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till god kontroll är prognossäkerheten. En god prognossäkerhet innebär att kommunen lättare kan anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. Prognosavvikelsen för driftsredovisningen uppgick till 0,8 procent, (överskattning av omslutning i augustiprognos jämfört med årets slutliga nettokostnadsomslutning) vilket får anses vara en god prognosfölsamhet.

Budgetfölsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör teoretiskt ligga så nära noll som möjligt. I samband med delårsbokslutet i augusti 2018 visade prognosen på en sammantagen förväntad negativ avvikelse mot budget för nämnder och styrelse om motsvarande 1,5 procent för helåret. Nämnder och styrelses sammantagna slutliga resultat i bokslutet visar ett underskott mot budget med motsvarande 0,7 procent, dvs. något bättre jämfört med avvikelsesiffrorna från augusti men ändå negativ för helåret 2018.

NÄMNDERNAS PROGNOSSÄKERHET

Driftredovisning Tkr	Prognos augusti	Bokslut 2018	Avvikelse 2018
Kommunfullmäktige	-2 227	-2 167	60
Revision	-1 035	-972	63
Valnämnd	-340	-614	-274
Kommunstyrelse	-78 912	-76 617	2 295
Samhällsskydd/Räddning	-16 974	-17 132	-158
Barn- och utbildningsnämnd	-455 894	-453 027	2 867
Omsorgsnämnd	-433 393	-432 567	826
Kultur- och fritidsnämnd	-48 633	-48 185	448
Miljö- och byggnadsnämnd	-335	-289	46
Nämnd för service och teknik	-28 816	-26 721	2 095
Summa	-1 066 559	-1 058 291	8 268

INVESTERINGAR

Åren 2015-2018 investerades 542,5 mnkr där byggande av Viktoriaskolan för 302 mnkr, Vilanhallen 45,5 mnkr samt renovering av ishallen om 12,4 mnkr ingår som större poster. Under 2018 investerade Skara kommun för totalt 65,2 mnkr där de större pågående projekten är, Djäkne-skolans ombyggnad till stadshus samt investering i nya ombyggda förskoleavdelningar med mottagningskök. Därutöver har fastighetsrenoveringar såsom byten av fönster på Valleskolan, byte av papptak på Ardalaskolan genomförts. Kompletterande investeringar i form av ventilation och solskydd på Viktoriaskolan har också utförts under 2018. Vidare har investeringar fortsatt gjorts i gatubelysningen och byte till led-armaturer har pågått årligen sedan 2012 och väntas vara helt klart under 2019.

Under 2019 kommer investeringsverksamheten fortsatt vara stor i kommunen. Pågående investeringar som fortsätter 2019 uppgår till ca 135 mnkr samtidigt som 2019 års beslutade investeringar uppgår till 77,2 mnkr. Djäkne-

skolans fortsatta ombyggnad till stadshus kommer vara det största enskilda investeringsobjektet 2019.

Självfinansieringen eller skattefinansieringsgraden (resultat + avskrivningar / nettoinvesteringar) av investeringarna uppgår för året till 66 procent (52 procent). Ackumulerad självfinansiering för perioden 2000-2018 uppgår till 78 procent (77 procent) vilket innebär att kommunen inte helt har finansierat sina investeringar de sista 18 åren med egna resultatöverskott. 2018 har kommunen ökat lånenivån med 48,5 mnkr. Det är viktigt att se investeringsnivåer över tiden då större investeringar som kommunen ska nyttja under mer än 50 år påverkar enskilda byggnadsår kraftigt.

Kommunen kommer under 2019-2021 sannolikt behöva uppta ytterligare lån för att finansiera pågående och kommande större investeringar som nämnts ovan samt utbetalning av medfinansieringen av Europaväg 20.

INVESTERINGSREDOVISNING

Projekt (Tkr)	Projektbudget TOT	Projekt, utfall Ack 2018	Avvikelse	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse 2018	Överförs till 2019
SERVICE OCH TEKNIK FASTIGHET	156 260	58 842	97 418	140 050	41 416	98 634	96 402
Säkra fastigheter 2018	500	596	-96	500	596	-96	0
Fastighet energieffektivisering 2018	1 500	1 515	-15	1 500	1 515	-15	0
Bladhiska huset energiåtg	0	0	0	0	0	0	0
Ny fsk-pavilj Skaravallen	0	105	-105	0	105	-105	0
Viktoriaskolan, en ny 7-9 skola	8 000	3 538	4 462	8 000	3 538	4 462	4 462
Ardalaskolan, utemiljö	1 250	1 058	192	1 250	1 058	192	192
Katedralsk,ny vent idrott	2 750	1 556	1 194	2 750	1 556	1 194	250
Badhus renovering/åtgärder 2018	1 100	1 463	-363	1 100	1 463	-363	0
Katedralsk,omb cafeteria	1 700	1 013	687	1 700	1 013	687	0
Brandst,ventilerat kläds	460	0	460	460	0	460	0
Ishall ny kylmaskinanlägg	5 000	120	4 880	5 000	85	4 915	4 915
Förskola Katedral (Paletten)	2 400	2 473	-73	793	866	-73	0
Katedralskolan innergård	1 500	882	618	31	-587	618	0
Björkbacken förskola	14 300	8 883	5 417	14 300	8 806	5 494	5 494
Vattentornet, fasadprojektering	18 300	783	17 517	18 300	32	18 268	18 268
Djäkne stadshus	85 000	16 174	68 826	75 401	13 855	61 546	61 536
Djäkne stadshus takrenovering	0	7 644	-7 644	0	11	-11	0
Fastighet reinv komponent (u-håll) 2017	6 200	6 200	0	2 665	2 665	0	0
Fastighet reinv komponent (u-håll) 2018	6 300	4 840	1 460	6 300	4 840	1 460	1 285
SERVICE OCH TEKNIK GATA/PARK	39 200	16 794	22 455	33 319	10 819	22 500	20 878
Tillgänglighetsanpassning	150	159	-9	150	159	-9	0
Utemiljö	300	180	120	300	180	120	120
Trafiksäkerhetsåtgärder 2017	300	300	0	169	169	0	0
Trafiksäkerhetsåtgärder 2018	300	302	-2	300	302	-2	0
Toppbeläggningar asfalt 2017	2 100	2 100	0	759	759	0	0
Toppbeläggningar asfalt 2018	2 200	2 515	-315	2 200	2 515	-315	0
Belysningsstolpar gatubelysning 2017	3 000	3 000	0	578	578	0	0
Belysningsstolpar gatubelysning 2018	3 000	1 500	1 500	3 000	1 500	1 500	1 500
Lekplatser 2017	300	300	0	38	38	0	0

Projekt (Tkr)	Projekt-budget TOT	Projekt, utfall Ack 2018	Avvikelse	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse 2018	Överförs till 2019
Lekplatser 2018	300	349	0	300	349	-49	0
Broar 2016	2 000	711	1 289	1 468	179	1 289	1 289
Broar 2017	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	1 000
Broar 2018	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	1 000
Busshållsplatser Vårdcentrum	350	0	350	350	0	350	0
Hållplats vid Jula/Citygr	263	228	35	263	228	35	0
Vändslinga Skaraberg	830	527	303	830	527	303	303
Busshållp/pendelpark/g-c	1 177	0	1 177	1 177	0	1 177	0
Övergångsst/Busshållp Ska	780	678	102	780	678	102	0
Hundrastgårdar	500	289	211	247	36	211	211
Stationsområdet	6 500	607	5 893	6 500	513	5 987	5 987
Belysning GC-väg Viktoriasko	250	153	97	134	37	97	0
Belysning Axvall motions	1 900	1 663	237	1 900	1 663	237	0
Grön gestaltning Skaraborgsgatan 2018	1 500	49	1 451	1 500	49	1 451	1 451
Cykelstrategi 2017	1 000	948	52	176	124	52	52
Cykelstrategi 2018	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000	1 000
Cykelväg Axvall-Varnhem	7 200	235	6 965	7 200	235	6 965	6 965
KOMMUNSTYRELSEN	12 970	3 739	9 231	12 970	3 739	9 231	5 593
Markinköp, markreserv	3 000	12	2 988	3 000	12	2 988	0
Inventarier & maskiner	830	166	664	830	166	664	0
Centrumutveckling 2016	1 640	1 640	0	1 640	1 640	0	0
Centrumutveckling 2017	2 000	407	1 593	2 000	407	1 593	1 593
Centrumutveckling 2018	2 000	0	2 000	2 000	0	2 000	2 000
Vilan etapp 2, gestaltning	1 500	1 514	-14	1 500	1 514	-14	0
Digitala skyltar 10 år	2 000	0	2 000	2 000	0	2 000	2 000
NÄMND FÖR SERVICE-TEKNIK	3 655	1 520	2 135	3 655	1 520	2 135	1 925
Inventarier & maskiner (Gata/Park)	3 335	1 309	2 026	3 335	1 309	2 026	1 925
Inventarier & maskiner (Kost)	70	0	70	70	0	70	0
Inventarier & maskiner (Lokalvård)	250	211	39	250	211	39	0
BARN O UTBILDNINGSNÄMND	6 229	6 169	60	6 229	6 169	60	0
Inventarier & maskiner	6 229	6 169	60	6 229	6 169	60	0
OMSORGSNÄMND	2 500	908	1 592	2 500	908	1 592	0
Inventarier & maskiner	2 500	908	1 592	2 500	908	1 592	0
Förstudie nya särskilda boenden	500	0	500	500	0	500	0
KULTUR O FRITIDSNÄMND	2 905	586	2 319	2 905	586	2 319	2 319
Inventarier & maskiner	505	472	33	505	472	33	33
Multisport	2 000	0	2 000	2 000	0	2 000	2 000
Utsmyckning Skara 2017	200	114	86	200	114	86	86
Utsmyckning Skara 2018	200	0	200	200	0	200	200
SUMMA	223 719	88 558	135 210	201 628	65 157	136 471	127 117

Investeringsbidrag 2018: Djäkne stadshus 2,0 mnkr (MSB-bidrag), Energieffektivisering Varnhemsskolan 196 tkr, Gamla vattentornet 377 tkr, Katedralskolan innergård 595 tkr, Hållplats Jula/Citygross, 132 tkr, Vändslinga Skaraberg, 311 tkr Totalt: 3 612 tkr

KOLUMN: "PROJEKT BUDGET TOTALT": Avser samtliga beslutade investeringsprojekts budgeterade investeringsbelopp, som var pågående 2018, oavsett uppstartsår.

KOLUMN: "PROJEKT KOSTNAD ACK 2018": Avser samtliga beslutade investeringsprojekts ackumulerade utfall, som var pågående 2018, oavsett uppstartsår.

KOLUMN: "BUDGET 2018": Avser belopp för: överförda investeringsprojekt till 2018, 98 368 tkr + beslutade investeringsprojekt för enskilda budgetåret 2018, 101 560

tkr + beslutade tilläggsinvesteringar under 2018, 1 700 tkr (förstärkt ram stationsområdet, KF § 76). (Totalt ger detta 201 628 tkr)

"ÖVERFÖRS TILL 2018": Företrädesvis pågående, (uppstartade), projekt eller av annat skäl förskjutning i tid av beslutade investeringsprojekt, där nämnders investeringsmedel yrkas på överflytt till kommande verksamhetsår.

KOMMENTARER

till kommunens investeringar.

FASTIGHET

FASTIGHET REINVESTERINGAR KOMPLEMENT, pågår. Avser bland annat byte papptak Ardalaskolan, renovering kök, toalett, rum på förskolan Millan, byte av fönster på Valleskolan, omläggning platt- och stenytor på Katedral samt fasad matsal.

SÄKRA FASTIGHETER, klar. Avser Varnhemskolan och brandlarm till Kastanjen.

ARDALA SKOLA UTEMILJÖ, pågår. Färdigställs 2019.

BJÖRKBACKENS FÖRSKOLA, pågår. Arbetet påbörjades i augusti och beräknas färdig våren 2019.

GAMLA VATTENTORNET, FASADRENOVERING, pågår. Förstudie är gjord. Projektering är gjord under hösten och renoveringen görs under 2019. Resterande medel till 2019.

VIKTORIASKOLAN, pågår/klar. Skolan är färdigställd, 8 000 tkr överfördes från 2017 års investeringsbudget. Åtgärder som görs under 2018 är bland annat ventilation och solskydd.

FÖRSKOLA KATEDRAL, PALETEN, klar.

KATEDRALSKOLAN INNERGÅRD, klar. Bidrag har erhållits från Boverket med 595 tkr vilket innebar att kostnaden blev lägre än budgeterat.

DJÄKNE/STADSHUS, pågår. 75 401 tkr överfördes från 2017 års investeringsbudget. Taket har renoveras, startbeslut har getts av KS 16-04-06. KF fattade beslut 20170925 om att revidera investeringsbudgeten till 85 000 tkr. Färdigställande av stadshus är beräknat till oktober 2019.

ISHALL, NY KYLMASKINANLÄGGNING, pågår. Projektering pågår, arbetet utförs 2019.

KATEDRALSKOLAN NY VENTILATION, pågår. Investeringen blir billigare än beräknat. 250 tkr behöver föras över till 2019 för färdigställande.

FÖRSKOLEPAVILJONG SKARAVALEN, klar.

KATEDRALSKOLAN OMBYGGNAD CAFETERIA, klar.

BADHUS RENOVERING/ÅTGÄRDER, klar. Avser bland annat byte av tankar och förvaringsfack samt omklädningskåp. Högre kostnader än budgeterat, men balanseras något mot lägre kostnader på komponenter än budgeterat.

VENTILERAT KLÄDSKÅP/HUS (RÄDDNINGSTJÄNST), görs ej.

ENERGIEFFEKTIVISERING, pågår. Avser bland annat åtgärder på Stureplan, Nya biblioteket, Harven, Idrottshallen, Valleskolan, Varnhemskolan, Mariebergsskolan, Ardalaskolan, Katedralskolan, Myrstacken samt Kastanjen.

KOST OCH LOKALVÅRD

INVENTARIER FÖR KOST, genomförs ej.

INVENTARIER FÖR LOKALVÅRD, klar. Avser kombimaskiner, mattsopare och våtsug.

GATA/PARK

TOPPBELÄGGNINGAR ASFALT, klar. 2 200 tkr i investeringsmedel årligen.

FORDON OCH MASKINER, pågår. Avser inköp av lastmaskin, slätter/röjmaskin, sopmaskin. Lastmaskinen levereras februari 2019.

INVENTARIER, ej använd.

TRAFIKSÄKERHETSÅTGÄRDER, klar. Avser bland annat åtgärder på Skaraborgsgatan samt belysning övergångsställe.

LEKPLATSER, pågår. Färdigställande av lekplats i Stadsträdgården vid museet samt renovering av lekplats på Skaraberg.

GRÖN GESTALTNING SKARABORGSGATAN, pågår. Gestaltning av sträckan mellan postrondellen och Blå kiosken. Färdigställs 2019.

BROAR, pågår. 2 468 tkr överfördes från 2017 års investeringsbudget. Utifrån besiktningar görs åtgärder på broar under året och fortsätter 2019.

BELYSNINGSSTOLPAR, pågår. Avser byte till LED-armaturer och är i stort sett klart, återstår inköp av Viktorialampor och lyktor i centrum samt utbyte av defekta stolpar. Bytet av belysning/belysningsstolpar har pågått årligen sedan 2012.

BUSSHÅLLPLATS VÅRDCESTRUM, genomförs ej.

HUNDRASTGÅRDAR, vänteläge. Beslut om placering i Ardala är fattat i nämnden för Service och Teknik. Avvaktar med anläggning då beslutet är överklagat.

BELYSNING GC-VÄG VIKTORIASKOLAN, klar.

BELYSNING MOTIONSSPÅR AXVALL, klar.

ÖVERGÅNGSSTÄLLE SKARABORGSGATAN, klar.

Avser övergångsställe vid busshållplats Cooprondden.

TILLGÄNGLIGHETSANPASSNING OFFENTLIG MILJÖ, klar.

Avser tillgänglighetsanpassning av lekplatsen på Skaraberg.

UTEMILJÖ, pågår. Avser bänkar och papperskorgar.

NY BUSSHÅLLPLATS/PENDELPARKERING/G-C VÄG KNUTPUNKT VILAN, genomförs ej. Efter dialog med Trafikverket kommer inte hållplats Vilan byggas. Nämnden fattade beslut i april om ett omarbetat förslag som innebär hållplats på Skaraborgsgatan vid Julia och Citygross samt vändslinga för buss på Skaraberg.

HÅLLPLATS VID JULIA/CITY GROSS, klar. Avser ny busshållplats utanför Julia/City Gross. 132 tkr erhöles i bidrag från Västtrafik och är medräknad i den totala kostnaden.

VÄNDSLINGA SKARABERG, klar. Avser bussvändslinga, hållplats och cykelparkering på Skaraberg. 311 tkr erhöles i bidrag från Västtrafik och är medräknad i den totala kostnaden.

STATIONSOMRÅDET, pågår. Projektering är slutförd. Åtgärder för att skapa en attraktivare och tryggare stadskärna samt skapa läge för bostadsbyggande.

Kommunfullmäktige beslutade i juni att tillföra 1 700 tkr. Resterande medel föreslås flyttas över till kommunstyrelsen 2019.

CYKELSTRATEGI, pågår. Avser åtgärder på gång- och cykelväg på Jarlagatan och Gunnar Wennerbergsgatan.

CYKELVÄG FRÅN AXVALL TILL VARNHEM, pågår. Kommer slutföras 2019.

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Exploateringsverksamhet består av åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads- och industriändamål. I de fall avsikten är att avyttra färdigställd exploateringsfastighet ska denna klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Tillgångar som kommer att kvarstå i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar. Under året har investeringar inom exploateringsverksamheten uppgått till 1 378 tkr.

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Exploatering (Tkr)	Ingående balans 2018	Årets utgifter	Årets inkomster	Aktivering / nedskrivning	Utgående balans 2018
Skaraberg SÖ, etapp 2	-423		-5	428	0
Sörskogen	-2 955	57			-2 898
Kastanjen-Lönnen	5 542				5 542
Munin	82				82
Skaraberg östra	-2 108			2 108	0
Stationsområdet	701				701
Lövkojan	0		-293	293	0
Skaraberg Åsvägen	954	724	-720		958
Sörskogen etapp 3	1 108	17	-1 081		44
Hästhagen	-150				-150
Krämare och Bilisten	-98				-98
Vattentornsparken	0	580	-44		536
Summa exploatering	2 653	1 378	-2 143	2 829	4 717

FRAMTIDA EKONOMISKA UTMANINGAR

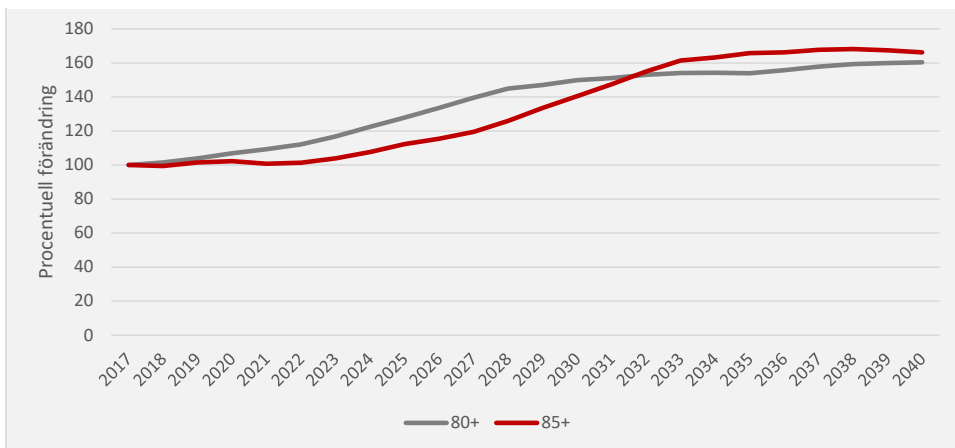
Den demografiska utvecklingen med fler äldre invånare kommer inom kort att påverka Skaras omsorgsverksamhet. Antalet äldre ökar och därmed konsumeras mer verksamhet som ska finansieras. Den stora förändringen kommer ske mellan åren 2020-2035 då Skaras invånare över 80 år prognostiseras öka med närmare 600 personer vilket är en ökning upp mot 60 procent.

Detta innebär i praktiken utifrån demografiprognos och framskrivning att någonstans runt 70-80 nya platser inom särskilda boenden behöver tillskapas under perioden. Utöver det så kommer en stor del av dessa invånare också att behöva hemvårdsinsatser. Skara kommun utreder och arbetar med att tillskapa ytterligare särskilda boenden i kommunen. En uppskattning utifrån ovan resonemang antyder att den ekonomiska påverkan kan komma att summeras upp mot 70-80 miljoner kronor i dagens penningvärde.

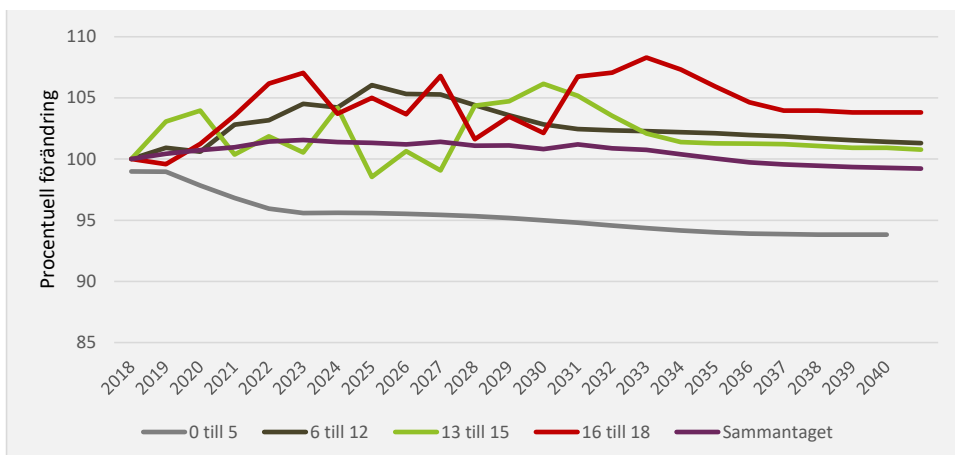
Det framtida elevunderlaget i den senaste befolkningsprognosen generar sammantaget ingen given ökad framtida kostnadsbild för barn- och utbildningsverksamheten.

Utöver den demografiska effekten så ställer invånarna allt större krav gällande tillgänglighet och kvalitativt innehåll på den kommunala servicen. Denna trend har varit stark under lång tid vilket ökat kommunernas kostnader mer än vad som varit motiverat utifrån demografien. Möjligheter för att möta denna utmaning och trygga framtidens välfärd finns sannolikt inom den tekniska utvecklingen samt att utveckla olika samverkansformer mellan kommuner och andra organisationer.

DEMOGRAFIUTVECKLING ÄLDRE ÅLDRAR

DEMOGRAFIUTVECKLING YNGRE ÅLDRAR

KÄNSLIGHETSANALYS

Faktor	Konsekvens (mnkr)
Ränteförändring 1%	3,0
Löneförändring 1%	8,7
Verksamhetens kostnader 1%	14,5
Förändrad utdebitering 1 kr	41,4
10 heltidstjänster	5,0
Befolkningsutveckling, ökning 100 invånare	5,2

NOTER

NOTFÖRTECKNING (Tkr)

Not 1. Verksamhetens intäkter	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Verksamhetens intäkter	440 666	479 448	624 428	660 532
Interna intäkter som kostnadsförs på investeringar	1 095	1 529	1 095	1 529
Summa	441 761	480 977	625 523	662 061
Försäljningsmedel	48 862	46 745	43 821	50 108
Taxor och avgifter	30 338	31 397	158 852	159 128
Hyror och arrenden	66 888	63 564	112 293	104 825
Bidrag/transferingar	170 787	188 601	170 787	188 398
Entreprenader, försäljn. verksamhet	119 424	147 531	127 650	152 075
Försäljning exploateringsmark	3 579	112	3 579	112
Försäljning anläggningstillgångar	788	1 498	788	1 498
Övriga intäkter	0	0	6658	4 388
Summa	440 666	479 448	624 428	660 532

Not 2. Verksamhetens kostnader	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Energi, råvaror och förnödenheter	0	0	35 817	49 083
Köpta varor	7 654	8 790	6 905	7 182
Bidrag och transfereringar	50 892	48 132	50 892	47 922
Entreprenader, köpt verksamhet	139 616	144 961	139 616	144 961
Övriga köpta tjänster	92 844	122 381	92 549	119 389
Löner och kostnadsersättningar	655 384	647 352	675 044	667 664
Sociala avgifter	217 123	212 111	223 693	220 611
Pensioner	55 352	54 649	57 198	54 649
Personalsociala kostnader	11 221	11 400	12 879	11 400
Lokal- och markhyror	53 246	54 724	43 318	45 979
Leasingkostnader	8 398	8 733	8 398	8 733
Övriga verksamhetskostnader	162 222	149 650	214 379	193 776
Summa	1 453 952	1 462 883	1 560 688	1 571 349

Not 3. Skatteintäkter	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Preliminära skatteintäkter	826 877	806 292	826 877	806 292
Skatteavräkning föregående år	-2 781	992	-2 781	992
Skatteavräkning innevarande år	-1 148	-3 871	-1 148	-3 871
Summa	822 948	803 413	822 948	803 413

Not 4. Generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Bidrag:				
Inkomstutjämning	179 807	191 675	179 807	191 675
Strukturbidrag	0	0	0	0
Regleringsbidrag	2 961	0	2 961	0
Generella bidrag från staten	17 602	23 877	17 602	23 877
varav tillfälligt statsbidrag för mottagande av flyktingar	0	0	0	0
Kommunal fastighetsskatt	36 488	33 036	36 488	33 036
Avgifter i utjämningsystem:				
Regleringsavgift	0	-185	0	-185
Kostnadsutjämning	-9 468	-7 931	-9 468	-7 931
Avgift till LSS-utjämningen	-3 936	-7 225	-3 936	-7 225
Summa	223 454	233 247	223 454	233 247

Not 5. Finansiella intäkter	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Utdelning på aktier	8 924	542	1 103	3 525
Utdelning på aktier i koncernföretag	0	5 000	0	0
Räntor på utlånade lån koncernföretag	7 149	7 161	0	0
Räntor på likvida medel	96	313	526	313
Övriga finansiella intäkter	428	428	3 108	523
Jämförelsestörande poster:				
Försäljn aktier Skara kommun Förvaltnings AB	2 084	0	2 084	0
Summa	18 681	13 444	4 737	4 361

Skara kommun har sålt Skara kommun Förvaltnings AB:s aktier under 2018 och utdelningen från bolaget ingår inte i koncernen på balansdagen 2018-12-31.

Not 6. Finansiella kostnader	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Ränta på långfristiga skulder	6 040	5 586	6 040	5 586
Ränta på upplåning från koncern	0	0	0	0
Ränta på pensionsskuld	502	326	502	326
Övriga räntor	36	45	466	45
Bankkostnader	175	163	175	163
Valutakursförluster	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	3106	2 423	2703	2 450
Jämförelsestörande poster:				
Sänkning av diskonteringsräntan	0	0	0	0
Summa	9 859	8 543	9 886	8 570

Not 7. Årets resultat i förhållande till balanskravet	Kommun	
	2018	2017
Årets resultat enligt resultaträkning	-118	24 433
- reducereing av samtliga realisationsvinster	-2 872	-1 610
+justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	2 084	0
Årets resultat efter balanskravjusteringar	-906	22 823
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	-2 413
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	-906	20 410

Not 8. Mark, fastigheter och anläggningar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	1 195 072	1 102 746	1 706 268	1 525 008
Nyanskaffningar	59 419	92 374	157 427	182 587
Omklassificering	0	0	-35 980	0
Avyttringar och utrangeringar	0	-48	-2 396	-1 327
Summa	1 254 491	1 195 072	1 825 319	1 706 268
Akkumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-428 808	-404 052	-564 211	-532 297
Avyttringar och utrangeringar	0	36	2 141	731
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-31 454	-24 792	-41 001	-32 645
Summa	-460 262	-428 808	-603 071	-564 211
Akkumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-3 334	-3 334	-3 334	-3 334
Årets nedskrivning	0	0	0	0
Summa	-3 334	-3 334	-3 334	-3 334
Restvärde vid årets slut	790 895	762 930	1 218 914	1 138 723
Lantegendomar, exploateringsfastigheter	14 998	14 986	14 998	14 986
Skolfastigheter	443 428	450 285	443 428	450 285
Förskolor	32 696	21 761	32 696	21 761
Fastigheter för fritidsändamål	113 777	115 075	113 777	115 075
Övriga förvaltningsfastigheter	93 740	77 687	108 726	77 687
Bostads- och affärshus	910	960	296 320	261 520
Gator, vägar, parker	91 346	82 176	91 346	82 176
Industrifastigheter	0	0	87 303	102 808
Övriga fastigheter	0	0	30 320	12 425
Summa	790 895	762 930	1 218 914	1 138 723

Not 9. Maskiner och inventarier	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	135 314	130 322	724 283	711 568
Nyanskaffningar	9 349	23 460	14 172	26 804
Omklassificering	0	0	35 797	11 000
Avyttringar och utrangeringar	-328	-18 468	-3 705	-25 089
Bokfört värde	144 335	135 314	770 547	724 283
Akkumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-86 741	-80 766	-432 552	-409 623
Avyttringar och utrangeringar	330	4 443	3 694	10 353
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-11 697	-10 418	-35 309	-33 282
Summa	-98 108	-86 741	-464 167	-432 552
Akkumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-153	-153	-153	-153
Årets nedskrivning	0	0	0	0
Summa	-153	-153	-153	-153
Restvärde vid årets slut	46 074	48 420	306 227	291 578

Not 10. Aktier och andelar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Kommuninvest ek.för.	756	756	756	756
Kommuninvest särskild insats	11 123	11 123	11 123	11 123
Södra Skogsägarna ek.för.	120	120	120	120
Skara Kommun Förvaltnings AB	0	1 000	0	0
Skara Energi AB	20 100	0	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	8 691	0	0	0
Förlagsbevis, Kommuninvest ek.för.	3 288	3 288	3 288	3 288
Avfallshantering Östra Skaraborg	8 150	8 150	8 150	8 150
Fastbit AB	0	0	3 234	2 636
Billinge Energi AB	0	0	12 973	12 973
Skara Biogas AB	0	0	7	7
Netwest Sweden AB	0	0	142	142
Bostadsrätter	1 063	1 063	1 063	1 063
Övrigt	53	54	212	104
Summa	53 344	25 554	41 070	40 362

Skara kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgår 2018 till 16 840 tkr.

Skara kommuns totala emitterade insatskapital i Södra Skogsägarna ekonomisk förening uppgår till 107 tkr.

Not 11. Långfristig utlåning	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Skara Energi AB	82 500	122 500	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	246 000	236 000	0	0
Skara Kommun Förvaltnings AB	0	28 500	0	0
Näringsrådhuset Skara AB	46 000	26 000	0	0
Nasdaq OMX 3105408	308	301	308	301
Nasdaq OMX 7105408	6 911	6 628	6 911	6 628
Bengt och Stig Roser	620	740	620	740
Summa	382 339	420 669	7 839	7 669

Not 12. Bidrag till statlig infrastruktur	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Väg 2677 Vinköl - Härlunda	2 000	2 000	2 000	2 000
Ack upplösning	-608	-508	-608	-508
Medfinansiering E20	57 000	57 000	57 000	57 000
Ack upplösning	-8 847	-6 658	-8 847	-6 658
Bidrag till statlig infrastruktur	49 545	51 834	49 545	51 834

Upplösningstider: Väg 2677, 20 år med början 2012. Medfinansiering E20, 25 år med början 2015

Not 13. Förråd	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Exploateringsmark	4 717	2 654	4 717	2 654
Service och Teknik förråd	1 716	1 305	1 716	1 305
Turistbyråns förråd	36	36	36	36
Badhusets förråd	146	200	146	200
Rådhusets förråd	0	0	0	0
Centrumbostädernas förråd	0	0	240	222
Skara Energis förråd	0	0	1 533	1 265
Summa	6 615	4 195	8 388	5 682

Not 14. Kortfristiga fordringar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Kundfordringar	19 310	15 676	46 467	41 983
Statsbidragfordringar	34 744	35 940	34 744	35 940
Diverse kortfristiga fordringar	120	167	120	167
Skattefordran	18 361	14 067	18 361	14 067
Fordringar hos koncernföretagen	7 326	1 693	60 649	90 078
Övriga interimfordringar	36 950	54 372	58 387	72 464
Summa	116 811	121 915	218 728	254 699

Not 15. Likvida medel	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Kassa	38	51	43	60
Bank	101 167	174 628	101 167	174 628
Summa	101 205	174 679	101 210	174 688

Not 16. Eget kapital	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Eget kapital	555 506	531 074	797 188	747 542
Årets resultat	-118	24 433	21 909	49 646
Resultatutjämningsreserv	51 833	51 833	51 833	51 833
Summa eget kapital	607 221	607 340	870 930	849 021

Not 17. Avsättningar till pensioner	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Ingående avsättning	19 117	19 502	19 117	19 502
Pensionsutbetalningar	-959	-1 049	-959	-1 049
Nyintjänad pension	674	714	674	714
Ränte- och basbeloppsuppräknings	379	279	379	279
Förändring av löneskatt	68	-75	68	-75
Övrigt	286	-254	286	-254
Utgående avsättning	19 565	19 117	19 565	19 117
Överskottsmedel i försäkringen	4 094	4 250	4 094	4 025
Aktualiseringsgrad	99,0 %	99,0 %	99,0 %	99,0 %

Not 18. Andra avsättningar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Medfinansiering E20	62 347	59 423	62 347	59 423
Avsättning för återställande av deponier/soptippar	1 698	1 132	1 698	1 132
Summa	64 045	60 555	64 045	60 555

Not 19. Långfristiga skulder	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Anläggningslån, lånebelopp hos Kommuninvest	558 500	548 500	558 500	548 500
Investeringsbidrag	6 601	3 219	6 601	3 219
Långfristig leasingsskuld	449	577	449	577
Summa	565 550	552 296	565 550	552 296

Investeringsbidrag skrivs linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har. Kreditgivare: Kommuninvest i Sverige AB

Not 20. Kortfristiga skulder	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Sparbanken, koncernkonto	64 306	132 790	64 306	132 790
Leverantörsskulder	46 233	52 104	81 502	79 062
Interimsskulder	153 238	156 440	189 569	160 937
Övriga skulder	26 670	29 554	48 846	66 596
Summa	290 447	370 888	384 223	439 385

Not 21. Panter och ansvarförbindelser	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Borgensåtaganden:				
Riksb. RKHF Skara Äldrehem ek.för.	110 177	114 447	110 177	114 447
Stiftelsen Skara skolscen	1 800	4 660	1 800	4 660
Föreningar	53 008	54 991	53 008	54 991
Kommunalt förlustansvar för egna hem	35	59	35	59
Summa	165 020	174 157	165 020	174 157
Ansvarförbindelser:				
Pensionsförpliktelser ej upptagna som skuld				
Ingående ansvarsförbindelse	375 851	393 829	375 851	393 829
Ränte- och basbeloppsuppräknig	5 733	7 910	5 733	7 910
Nyintjänad pension	7 303	-3 574	7 303	-3 574
Gamla utbetalningar	-15 400	-15 919	-15 400	-15 919
Sänkning av diskonteringsränta	0	0	0	0
Aktualisering	0	0	0	0
Bromsen	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	-362	-3 510	-362	-3 510
Övrig post	872	-2 885	872	-2 885
Summa	373 997	375 851	373 997	375 851

Antal visstidsförordnanden: Politiker: 3 pers. Tjänstemän: inga.
Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning, när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar.
Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Skara kommun har i okt 1997, KF §78, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråkstagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Skara kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 tkr och totala tillgångar till 406 323 006 tkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 694 698 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 693 185 tkr. Skara kommuns insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening är 16 840 tkr.

EVENTUALFÖRPLIKTELSE

På Skaraborgs tingsrätt har Skara kommun en tvist på 2,7 mnkr som avser obetalda fakturor.

Not 22. Operationella leasing-/hyresavtal	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Operationella leasing-/hyresavtal:				
Förmåns- och tjänstebilar	7 943	9 673	8 884	9 675
Kopiatorer	2 023	689	2 023	689
Kaffeautomater	369	328	369	328
Övrigt	5 506	6 044	5 506	6 044
Summa	15 841	16 734	16 782	16 736
Det sammanlagda beloppet per balansdagen 2018-12-31, fördelade på förfallotidpunkter enligt följande				
	- 1 år	1 - 5 år	- 1 år	1 - 5 år
Förmåns- och tjänstebilar	4 252	3 691	4 713	4 171
Kopiatorer	653	1 370	653	1 370
Kaffeautomater	222	147	222	147
Övrigt	3 003	2 503	3 003	2 503
Summa	8 130	7 711	8 591	8 191

Not 23. Justering för av- och nedskrivningar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Avskrivningar	43 023	35 081	76 402	66 021
Avskrivning leasingavtal	128	128	128	128
Nedskrivning av fastighet	0	13	0	13
Nedskrivning av inventarier	0	0	0	0
Nedskrivning av långfristiga fordringar	0	0	0	0
Summa	43 151	35 222	76 530	66 162

Not 24. Justering för ej likviditetspåverkande poster	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Nettoförändring av pensionsavsättning	448	-385	448	-385
Realisationsvinst	-2 872	-1 610	-2 872	-1 610
Nedskrivning av långfristiga fordringar		0	0	0
Omklassificering		0	0	0
Skatt enligt resultaträkningen		0	6 546	7 355
Betald skatt		0	-2 308	-2 988
Övrigt	5 778	3 795	18 044	3 666
Summa	3 354	1 800	19 858	6 038

Not 25. Investering i materiella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Mark, fastigheter och anläggningar	59 419	92 374	157 427	182 809
Maskiner och inventarier	9 349	23 460	14 172	37 804
Summa	68 768	115 834	171 599	220 613

Not 26. Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Försäljning fastighet	5	1 456	196	1 656
Försäljning maskiner	783	14 664	788	15 308
Summa	788	16 120	984	16 964

Not 27. Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Skara kommun Förvaltnings AB	3 084	0	3 084	0
Summa	3 084	0	3 084	0

Not 28. Ökning/minskning av långfristiga fordringar	Kommun		Koncern	
	2018	2017	2018	2017
Skara Energi AB	40 000	20 000	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	-10 000	-60 000	0	0
Näringsrådhuset Skara AB	-20 000	0	0	0
Skara kommun Förvaltnings AB	28 500	0	28 500	0
Nasdaq OMX	-290	-199	-290	-199
Bengt och Stig Roser	120	120	120	120
Summa	38 330	-40 079	28 330	-79

BEGREPPSFÖRKLARINGAR

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Kan vara immateriella (t ex goodwill), materiella (t ex byggnader) eller finansiella (t ex aktier).

ANTAL ÅRSARBETARE

Antalet personer som innehar tillsvidareanställningar under december månad omräknat till heltidstjänster.

AVSÄTTNINGAR

Förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

BALANSRÄKNING

Visar den ekonomiska ställningen per den 31/12 och hur den förändrats under året.

DRIFTBUDGET

Omfattar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året.

KOMMUNBIDRAG

Tilldelade budgetanslag till nämnder och styrelser.

EGET KAPITAL

Kommunens förmögenhet. Totala tillgångar minus totala skulder och avsättningar.

ELIMINERING

Innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder inte anger för stora värden.

FINANSNETTO

Skillnaden mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

KASSAFLÖDEANALYS

Analysen visar kassaflödet från verksamheterna, investeringarna och finansieringen. Summan av dessa poster utgör förändringen av likvida medel.

KASSALIKVIDITET

Omsättningstillgångarna i relation till de kortfristiga skulderna. Visar kommunens betalningsstyrka på kort sikt. Vid 100 % täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar..

KOMPONENTAVSKRIVNING

När skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter förväntas vara väsentlig, ska tillgången delas upp på olika komponenter. Respektive komponent ska skrivas av separat.

KORTFRISTIGA SKULDER

Lån och övriga skulder som förfaller till betalning inom ett år.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Lån och övriga skulder med en löptid överstigande ett år.

NETTOKOSTNADER

Kostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar med mera.

NETTOKOSTNADSANDEL

Hur stor andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamheternas nettokostnader.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk, utan förbrukas i samband med framställning av produkter eller tjänster eller på annat sätt används i rörelsen.

RESULTATRÄKNING

Visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit.

SOLIDITET

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

ÅRETS RESULTAT

Förändringen av det egna kapitalet.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Denna årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lagen om den kommunala redovisningen, (prop. 1996/97:52).

I redovisningssystemet ingår förvaltningsberättelse, resultaträkning, drift- och investeringsredovisning, finansieringsanalys och balansräkning. Vidare finns en sammanställd redovisning som omfattar även kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person.

Rådet för kommunal redovisning ger dessutom anvisningar kring hur speciella redovisningsfrågor ska tillämpas. I årets redovisning och bokslut har redovisningslagens bestämmelser och redovisningsrådets anvisningar i allt väsentligt tillämpats. Nedan följer en kort beskrivning av vissa väsentliga principer som påverkar redovisning och bokslut.

PERIODISERING

Periodisering av intäkter och kostnader har gjorts enligt god redovisningssed. I allt väsentligt har leverantörs- och kundfakturer hänförliga till räkenskapsåret bokförts som skuld respektive fordran. Utgifts- och inkomsträntor och statsbidrag har periodiserats. Även december månads timlöner har periodiserats. Enligt försiktighetsprincipen får tillgångar och intäkter inte övervärderas medan skulder och kostnader inte får undervärderas.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna periodiseras i enlighet med de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Detta innebär att kommunens skatteintäkter består av följande delposter:

- Preliminära skattebetalningar
- Prognos över innevarande års slutavräkning enligt Sveriges Kommun och Landstings anvisning
- Rättning av den prognos som gjordes till föregående års bokslut

PENSIONSSKULD

Redovisningen av pensionsskuld följer bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen kap 5 § 4 och redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär bl.a. att pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Utbetalningar av pensionsförmåner som intjänats fr.o.m. år 1998 redovisas som kostnader i resultaträkningen. Samtliga uppgifter grundas på beräkningen som kommunen erhåller från pensionsbolaget KPA och RIPS 17 har tillämpats.

PENSIONSUTFÅSTELSER

I kommunen förekommer inga s.k. fallskärmsavtal, d.v.s. utfästelser att utbetala avgångsvederlag – ofta ett visst antal årslöner – om vederbörande tvingas sluta. Pensionsutfästelser i form av visstidspension förekommer inte heller.

SEMESTERLÖNESKULD

De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och okompenserad övertid tillsammans med sociala avgifter är bokförd på respektive nämnd. Årets förändring bokförs på resultaträkningen.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som anläggningstillgång ska värdet vara över ett prisbasbelopp. Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet.

Fr.o.m. 2010 har redovisningsprincipen ändrats och investeringsbidrag tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Tidigare redovisades investeringsbidrag så att de reducerade det bokförda värdet.

Som finansiella anläggningstillgångar redovisas innehav av aktier och andelar samt långfristig utlåning. Exploateringsmark klassificeras som omsättningstillgång.

De materiella anläggningstillgångarna ska delas upp i separata komponenter om skillnaden i nyttjandeperiod är väsentlig mellan anläggningens olika delar. Enligt RKR:s rekommendation 11.4 har komponenterna i allmänhet olika långa nyttjandeperioder och skrivs därför av separat. Återanskaffning av en komponent ska anses vara anskaffning av en ny anläggningstillgång.

Materiella anläggningstillgångar som avser verksamhetsfastigheter och publika fastigheter, har delats upp i separata komponenter där skillnaden i nyttjandeperioden är väsentlig mellan anläggningens olika delar.

AVSKRIVNINGAR

För publika fastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider:

Förstärkningslager	ingen avskrivning
Slitlager	10 - 30 år
Broar	50 år
Gatubelysning, brunnar, dränering	20 - 30 år
Parkanläggning	10 - 15 år
Vandringsleder	5 år

För verksamhetsfastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider med beaktande av kommunens egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid:

Stomme	50 år
Markanläggning	15 år
Utvändigt bygg	30 år
Invändigt bygg	30 år
Inre ytskikt	15 år
Utrustning	10 - 15 år

Avskrivningstiden för inventarier är 3 - 10 år.

För att en tillgång ska klassificeras som en investering ska följande kriterier vara uppfyllda:

- Värdet överskrider ett prisbasbelopp samt nyttjandetiden är minst 3 år.
- Inventarier som inte uppfyller ovannämnda krav ska inte aktiveras.

Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningarna sker linjärt och görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk.

LEASING

Finansiell leasing skall redovisas som en tillgång i balansräkningen och inte som en hyreskostnad. För att betraktas som finansiellt leasingavtal skall risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överföras till leasingtagaren.

Kommunen har ett leasingavtal som klassificerats som finansiell leasing. Övriga leasingavtal är operationell leasing och redovisas som en kostnad.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Skara kommun bedriver verksamhet också i bolagsform, både i helägda bolag och tillsammans med andra ägare. Syftet med den sammanställda redovisningen är att visa kommunens totala ekonomiska åtagande oavsett val av verksamhetsform. I denna redovisning ingår de aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande inflytande. Detta uppnås vid mer än 50 procent röstinnehav i företagens beslutande organ.

Den sammanställda redovisningen omfattar Skara kommun, Skara Energi AB, Näringsrådhuset i Skara AB, Centrumbostäder i Skara AB samt 1/3 del av intresseföretaget Fastbit AB.

Kommunen har även ägarinnehav i kommunalförbundet GöLiSka IT och Skaraborgsvatten. Dessa ingår dock inte i den sammanställda redovisningen eftersom vi bedömer att det inte tillför väsentlig information i förhållande till kommunens resultat och balansräkningar.

Utgångspunkten för den sammanställda redovisningen är de fastställda resultat- och balansräkningarna för kommu-

nen och dotterföretagen. Transaktioner mellan de olika enheterna har eliminerats. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att det av kommunen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterföretagen har eliminerats. Med proportionell konsolidering avses att om dotterföretagen inte är helägda ingår endast ägda andelar av räkenskaperna i den sammanställda redovisningen.

Skara kommun har inte anpassat redovisningsprinciperna mellan bolagen och kommunen. Denna avvikelse bedöms inte ha en väsentlig påverkan på redovisningen.

För bolagens redovisning lämnar Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden rekommendationer, anvisningar och uttalanden.

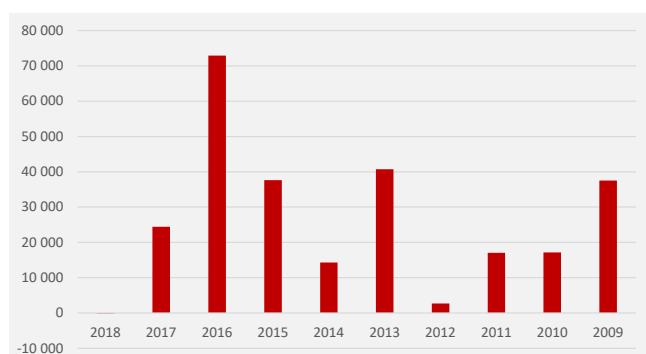
TIOÅRSÖVERSIKT

I tioårsöversikten redovisas kommunens ekonomiska ställning och utveckling över en tioårsperiod. Materialet presenteras dels i form av resultat- och balansräkning och dels i form av några viktiga nyckeltal samt diagram.

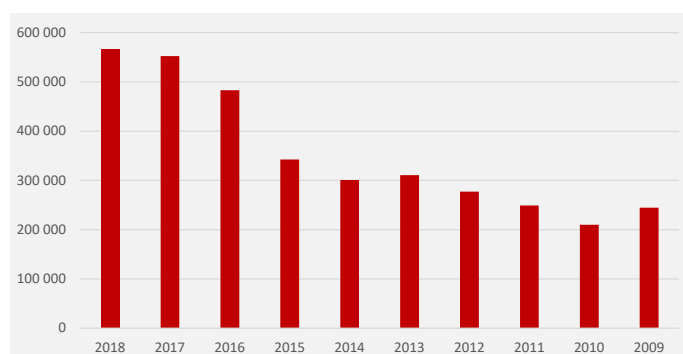
Kommunen har ett redovisat positiva resultat och klart balanskravet varje år den senaste tioårsperioden, med undantag för årets resultat. Kommunens finansiella mål innebär att det genomsnittliga resultatet, exklusive reavinst, för de senaste tio åren som andel av skatteintäkter och statsbidrag ska vara minst två procent. Årets negativa resultat på 0,1 mkr ger ett genomsnittligt resultat för de senaste tio åren på 2,9 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Därmed lever kommunen upp till kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Resultaten förklaras främst av att kommunen haft minskade statsbidrag till följd av minskat flyktingmottagande som inte fullt ut kunnat täckas av kostnadsminskningar i samma utsträckning. Verksamhetsresultat som andel av skatteintäkter och statsbidrag uppgår till 100,9 procent, vilket är något högre nivå jämfört med hur det varit de senaste tio åren med undantag för något enstaka år. I balansräkningen framgår att anläggningstillgångarna ökat med cirka

679,9 mkr under perioden 2009-2018 medan det egna kapitalet ökat med 226,8 mkr under samma period. Detta innebär att kommunen har fått öka sin lånefinansiering de senaste åren. Investeringsvolymen uppgår under perioden till 835 mkr. Stora investeringar de senaste åren försämrar soliditeten med 6,1 procentenheter sedan 2009. Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden har dock ökat från -1,4 procent till 15,1 procent under samma period till följd av att ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande minskat de senaste åren. Den ökade investeringsvolymen sedan 2009 innebär att låneskulden för hela perioden har ökat med 314 mkr till totalt 558 mkr. Investeringar i ny grundskola är den främsta förklaringen till den ökade lånevoly-men. I nyckeltalssammanställningen framgår att utdebiteringen höjts med 10 öre, från 21,00 till 21,10 kronor och invånarantalet ökar med 374 personer till 18 829 jämfört med för tio år sedan. Skara kommuns utdebitering ligger under genomsnittet i Västra Götaland.

RESULTAT 2018-2009, TKR

LÅNGFRISTIGA SKULDER 2018-2009, TKR

Tio år i sammandrag	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
RESULTATRÄKNING										
Verksamhetens intäkter	441 761	480 977	470 598	404 903	365 369	345 911	350 120	339 575	285 690	296 586
Verksamhetens kostnader	-1 453 952	-1 462 883	-1 365 765	-1 294 361	-1 207 422	-1 135 638	-1 147 938	-1 122 388	-1 058 179	-1 024 623
Avskrivningar	-43 151	-35 222	-28 608	-25 851	-29 182	-27 291	-27 081	-25 276	-25 836	-24 070
Jämförelsestörande poster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verksamhetsresultat	-1 055 342	-1 017 128	-923 775	-915 309	-871 235	-817 018	-824 899	-808 089	-798 325	-752 107
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1 046 402	1 036 660	988 402	947 978	878 617	851 157	818 315	816 884	811 138	786 648
Finansnetto	8 822	4 901	8 252	4 962	6 939	6 558	9 302	8 237	4 355	2 991
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	-118	24 433	72 879	37 631	14 321	40 697	2 718	17 032	17 168	37 532
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	-118	24 433	72 879	37 631	14 321	40 697	2 718	17 032	17 168	37 532

BALANSRÄKNING**TILLGÅNGAR**

Anläggningstillgångar	1 322 197	1 309 407	1 204 987	983 698	900 949	830 112	752 952	710 869	632 772	642 289
Fordringar	116 811	121 915	131 167	89 294	95 413	89 957	108 527	123 247	119 240	123 233
Förråd	6 615	4 195	5 359	27 287	27 518	12 943	9 524	8 053	5 603	1 687
Likviditet	101 205	174 679	123 328	111 199	52 461	73 374	69 605	34 008	44 022	71 367
Summa omsättningstillgångar	1 546 828	1 610 196	1 464 841	1 211 478	1 076 341	1 006 386	940 608	876 177	801 637	838 576

Summa tillgångar**EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER**

Eget kapital	607 339	582 907	510 027	472 396	458 075	417 378	414 660	397 629	380 461	342 929
varav resultatutjämningsreserv (RUR)	51 833	51 833	49 420	47 399	40 470	36 366	0	0	0	0
Justering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	-118	24 433	72 879	37 631	14 321	40 697	2 718	17 032	17 168	37 532

Summa eget kapital

Avsättningar	83 610	79 672	78 067	77 630	65 544	14 522	17 093	15 675	10 855	6 125
--------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	-------

SKULDER

Långfristiga skulder	565 550	552 296	482 844	342 572	301 035	310 544	277 250	249 126	209 908	244 500
Kortfristiga skulder	290 447	370 888	321 024	281 249	237 366	223 245	228 887	196 715	183 245	207 490
Summa skulder	855 997	923 184	803 868	623 821	538 401	533 789	506 137	445 841	393 153	451 990

Summa eget kapital, avsättningar och skulder

Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 546 828	1 610 196	1 464 841	1 211 478	1 076 341	1 006 386	940 608	876 177	801 637	838 576
---	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Tio år i sammandrag	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Årets resultat, mnkr	-0,1	24,4	72,9	37,6	14,3	40,7	2,7	17,0	17,2	37,5
Skattesats, %	21,1	21,1	21,1	21,1	20,82	20,82	20,57	21,0	21,0	21,0
Antal invånare	18 829	18 843	18 979	18 711	18 747	18 580	18 281	18 220	18 314	18 455
Skatter och generella statsbidrag, mnkr	1046,4	1 036,7	988,4	948,0	878,6	851,2	818,3	816,9	811,1	786,6
Förändring av skatter och generella statsbidrag, %	0,9	4,9	4,3	7,9	3,2	4,0	0,2	0,7	3,1	1,2
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	1055,3	1 017,1	923,8	915,3	871,2	817,0	824,9	808,1	798,3	752,1
Förändring verksamhetens nettokostnader, %	3,8	10,1	0,9	5,1	6,6	-1,0	2,1	1,2	6,1	-1,8
Nettokostnad, kr/inv	56 049	53 979	48 674	48 918	46 473	43 973	45 123	44 532	43 950	40 753
Nettokostnadernas andel av skatt och generella statsbidrag, %	100,9	98,1	93,5	96,6	99,2	96,0	100,8	98,9	98,4	95,6
Nettoinvesteringar, mnkr	65,2	115,1	232,0	130,2	44,4	67,6	41,7	40,8	19,7	24,1
Soliditet exkl. ansvarsförbindelse pensioner, %	39	38	40	42	44	46	44	47	50	45
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse pensioner, %	15	14	13	8	4	0	-1	-1	2	-1
Budgetavvikelser nämnder, mnkr	-6,9	-19,2	33,2	2,9	1,0	16,5	-15,9	6,2	0,2	24,1

6

VERKSAMHET

Kommunfullmäktige	67
Revisionen.	68
Valnämnden	68
Kommunstyrelsen	69
Nämnden för Service och Teknik.....	72
Barn- och utbildningsnämnden	75
Omsorgsnämnden	79
Kultur- och fritidsnämnden	84
Miljö- och byggnadsnämnden	86
Centrumbostäder i Skara AB	87
Näringsrådhsuet Skara AB	89
Skara Energi AB	90

VERKSAMHET

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande grupp. De 45 ledamöterna väljs direkt av medborgarna vart fjärde år i allmänna val.

Kommunfullmäktige bestämmer de övergripande målen för kommunen och fattar beslut i de stora frågorna. Det kan till exempel handla om hur skolan och äldreomsorgen ska utvecklas, hur hög kommunalskatten ska vara, var det ska byggas nya bostäder och hur mycket barnomsorgen ska kosta.

Fullmäktige fastställer kommunens budget och bestämmer hur mycket pengar de olika verksamheterna får. Kommunfullmäktige väljer även ledamöter till kommunstyrelsen och nämnderna.

Kommunfullmäktiges möten är öppna för alla som vill ta del av debatter och beslut. Fullmäktige har haft sju sammanträden under 2018.

EKONOMISK ÖVERSIKT

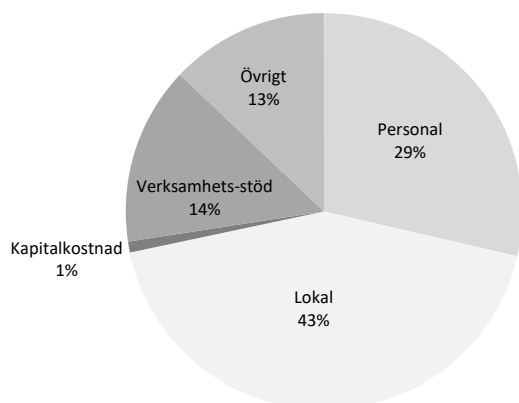
Kommunfullmäktige totalt redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 mnkr. Överskottet är företrädesvis hänförligt verksamhet för partistöd som har ett överskott relaterat arvoden/utbildningskostnader.

ÅRETS RESULTAT

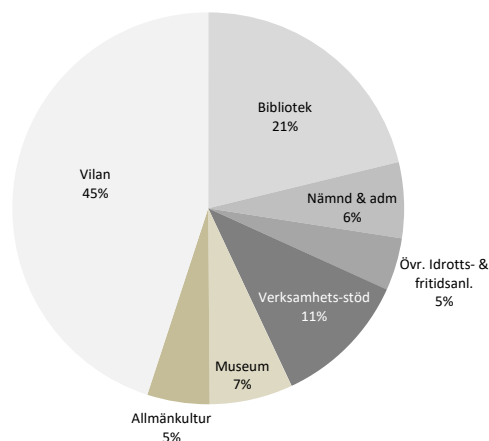
Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Kommunfullmäktige	1 186	1 238	52	867	1 020
Partistöd	893	1 188	295	871	852
Vänortsverksamhet	88	101	13	91	51
Summa nettokostnad	2 167	2 527	360	1 829	1 923

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-935	-1 242	307	-725	-825
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-1 232	-1 285	53	-1 104	-1 098
Summa kostnader	-2 167	-2 527	360	-1 829	-1 923
Summa nettokostnader	-2 167	-2 527	360	-1 829	-1 923
Kommunbidrag	2 527	2 527	0	2 465	2 371
Årets resultat	360	0	360	636	448

KOSTNADSSTRUKTURCIAGRAM %

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

REVISION

Den kommunala revisionen är en del av den lokala självstyrelsen. Kommunens revisorer är förtroendevalda, som på kommunfullmäktiges uppdrag granskar kommunens organisation, verksamhet och ekonomi.

Enligt kommunallagen granskar revisorerna årligen all verksamhet med syfte att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Val av fördjupade granskningsprojekt sker utifrån en prövning av väsentlighet och risk dvs. hur betydelsefullt området är, vilka risker för fel som föreligger samt vilka konsekvenser eventuella felaktigheter skulle kunna medföra för kommunen. I sitt val av granskningsområde är alltid revisorerna självständiga och genomför sitt arbete på eget initiativ.

I enlighet med god revisionssed skall dessutom revisorerna ha en stödjande och rådgivande roll i förhållande till styrelsen och nämnderna.

Revisorerna biträdes, i enlighet med gällande lagstiftning, av sakkunniga.

Revisorerna granskar hela den kommunala verksamheten, oavsett i vilken juridisk form den bedrivs, ex hel- eller delägda aktiebolag samt kommunalförbund. Granskningen av dessa organisationer sker genom revisorer som valts ur kretsen av kommunens revisorer. I aktiebolag där kommunen är delägare utses lekmannarevisorer i samråd med övriga delägare.

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Revision	972	1 035	63	949	946
Summa nettokostnad	972	1 035	63	949	946

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	31	0	31	0	0
Summa intäkter	31	0	31	0	0
Personalkostnader	-314	-369	55	-343	-339
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-689	-666	-23	-606	-607
Summa kostnader	-1 003	-1 035	32	-949	-946
Summa nettokostnader	-972	-1 035	63	-949	-946
Kommunbidrag	1 035	1 035	0	1 012	991
Årets resultat	63	0	63	63	45

EKONOMISK ÖVERSIKT

Kommunrevisionen har inte lämnat några förväntade avvikelser i prognoser under året. Slutligt överskott relaterar lägre utfall för arvoden än budget.

EKONOMISK ANALYS

Revisionen visar ett överskott för 2018. Köp av externa revisorstjänster uppgick under året till cirka 0,7 mnkr.

VALNÄMNDEN

I varje kommun ska finnas en valnämnd som är den lokala valmyndigheten. Valmyndigheten ansvarar för att genomföra allmänna val till riksdag, region och kommunfullmäktige samt europaparlamentet. I september 2018 genomfördes val till riksdag, region och kommunfullmäktige.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Valnämndens kostnadsdrivande aktiviteter sker framförallt i september i samband med val till riksdag, region och kommunfullmäktige. Summeringen för året innebär ett mindre underskott mot budget.

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Valnämnd	614	600	-14	-6	0
Summa nettokostnad	614	600	-14	-6	0

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	378	381	-3	0	0
Summa intäkter	378	381	-3	0	0
Personalkostnader	-936	-874	-62	-6	0
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-56	-107	51	0	0
Summa kostnader	-992	-981	-11	-6	0
Summa nettokostnader	-614	-600	-14	-6	0
Kommunbidrag	600	600	0	0	0
Årets resultat	-14	0	-14	-6	0

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunfullmäktiges ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande lednings-, samordnings-, och uppföljningsansvar för den kommunala organisationens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ansvarar för den strategiska planeringen ur ett helhetsperspektiv. Betydelsefulla ansvarsområden är ekonomisk förvaltning, personalpolitik, näringslivsutveckling, kommunikation och marknadsföring, landsbygdsutveckling, arbetsmarknad och integration, fysisk planering, mark och exploatering, turism och besöksnäring och samhällsbetalda resor, samt utveckling av den kommunala demokratin.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtliga förvaltningschefer med kommundirektören som högste verkställande tjänsteman. Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal som har delegation från och rapporterar till Miljö- och byggnadsnämnden.

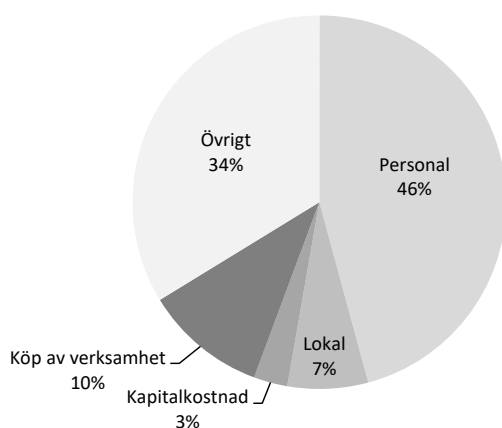
EKONOMISK ÖVERSIKT

Kommunstyrelsen redovisar 2018 ett överskott om 5,2 mnkr mot budget. Det är framförallt ökade intäkter inom plan- och byggverksamheten samt lägre kostnader för bostadsanpassning som bidrar till överskottet.

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Kommunstyrelse	6 639	7 464	825	6 869	6 822
Kommundirektör	10 296	10 119	-177	9 216	5 160
Ekonomiavdelning	7 523	7 748	225	7 067	6 286
HR-avdelning	11 251	11 845	594	11 809	10 835
Kansliavdelning	3 200	3 426	226	2 766	2 650
Kommunikationsavdelning	10 256	10 104	-152	9 803	8 699
Avdelning Näringsliv & Samhälle	19 299	21 863	2 564	17 933	18 110
Bostadsanpassning	1 359	3 003	1 644	2 333	2 568
Samhällsbetalda resor	4 476	4 658	182	4 586	4 482
Överförmyndare	2 319	1 580	-739	2 196	1 664
Summa nettokostnad	76 618	81 810	5 192	74 578	67 276

KOSTNADSSTRUKTURDIAGRAM %

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	23 287	20 554	2 733	27 164	25 128
Summa intäkter	23 287	20 554	2 733	27 164	25 128
Personalkostnader	-45 746	-45 938	192	-45 598	-42 000
Kapitalkostnader	-2 924	-4 158	1 234	-2 977	-3 850
Övriga kostnader	-51 235	-52 268	1 033	-53 167	-46 554
Summa kostnader	-99 905	-102 364	2 459	-101 742	-92 404
Summa nettokostnader	-76 618	-81 810	5 192	-74 578	-67 276
Kommunbidrag	81 810	81 810	0	78 081	74 204
Årets resultat	5 192	0	5 192	3 503	6 928

EKONOMISK ANALYS

Kommunstyrelsens resultat uppgår till 5,2 mnkr. Nettokostnaden för verksamheten har ökat med 2,0 mnkr jämfört med 2017.

Avdelningen för Näringsliv & Samhälle samt verksamhet för Bostadsanpassning redovisar de största överskotten mot budget. Överförmyndarens verksamhet visar det största underskottet.

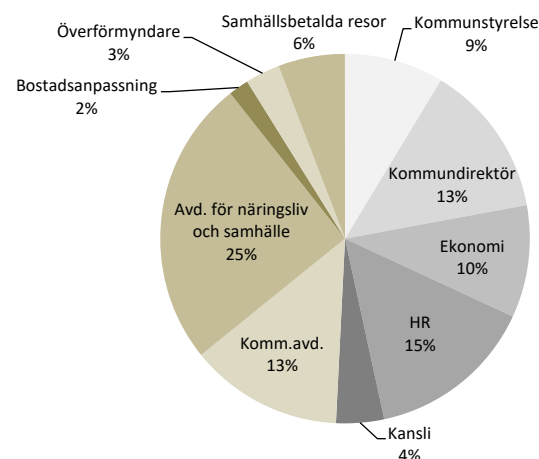
Intäkterna har totalt ökat med 2,8 mnkr jämfört med budget och beror till största delen på den positiva utvecklingen av bostadsbyggandet. Intäkterna från mark och exploatering samt plan- och byggverksamheten har ökat med 2,2 mnkr.

Kostnaderna har totalt minskat med 2,4 mnkr jämfört med budget och beror till största delen på minskade kostnader för bostadsanpassning och minskade kapitalkostnader beroende av att planerade investeringar är förskjutna i tid. Sjukfrånvaron har på förvaltningen minskat från 6,8 procent till 4,9 procent, vilket också är något lägre än för kommunen som helhet. Nedgången kan till viss del vara en effekt av projektet ”Hållbart yrkesliv”.

INVESTERINGSREDOVISNING

Sammantaget har kommunstyrelsen genomfört investeringar med 3,8 mnkr under 2018. Dessa investeringar avser verksamhetsinventarier som datorer och möbler, vidare strategiska markinköp samt investeringar i centrumutveckling.

VERKSAMHETSFÖRDELDE KOSTNADER %

Den i bokslutet största avvikelserna är hänförlig till centrumutveckling som för året är 3,6 mnkr lägre än budget.

Återstående medel kommer att disponeras under 2019.

Kostnad för stämpelskatt för markinköpet av våtmark vid kyrkan i Varnhem har bokförts med 12 tkr. Några ytterligare strategiska markinköp har inte genomförts under året och avvikelserna mot budget blir därför 3 mnkr.

Arbetet med digitala skyltar har fortsatt under 2018. Förhandling med markägare och tillståndssökande hos länsstyrelse och trafikverket pågår.

Arbetet med GIS-system kommer att avvaktas tills tjänsten som GIS-ingenjör är tillsatt. Kostnaderna kommer då inte att avse någon investering utan enbart licenser och utbildning.

Investeringsmedel som pågår och bör ombudgeteras gäller projekten Centrumutveckling och Digitala skyltar.

NETTOINVESTERINGAR

Nettoinvesteringar (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Inventarier	123	500	377	102	1 334
Maskiner och fordon					
Övriga	42	130	88	127	
Centrumutveckling	2 047	5 640	3 593	443	1 343
GIS-system		200	200		
Digitala skyltar	0	2 000	2 000		
Vilan Gestaltning	1 514	1 500	-14		
Strategiska markinköp	12	3 000	2 988	762	
Fastighetsköp Furan 1				4 200	
Summa nettoinvestering	3 738	12 970	9 232	5 634	2 677

VERKSAMHET

Det finns politiskt beslutade strategier inom de kommunövergripande frågorna: integration, landsbygdsutveckling, internationell samverkan, näringslivsutveckling, miljö, folkhälsa och cykelvägsutbyggnad. Under året har arbete pågått med att ta fram en parkeringsstrategi. Strategierna anger riktning och mål och ska bidra till visionen om att skapa goda livsvillkor för alla kommuninvånare. Under slutet av 2019 kommer revideringsarbete påbörjas för flertalet av strategierna och inspiration kommer att hämtas bland annat från arbetet med ny utvecklingsstrategi för Västragötalandsregionen.

Bostadsförsörjningsprogrammet ligger som grund för uppfyllandet av kommunens bostadsförsörjningsansvar. Under 2018 har förvaltningen haft sex planuppdrag där tillskapandet av nya bostadsområden som huvudsakligt syfte. Inom ramen för dessa har planerna för stationsområdet och Vattentornsparken antagits. Den fortsatta höga efterfrågan på småhustomter innebär att det nu finns få tomter tillgängliga för nybyggnation i Skara tätort samt Varnhem.

En strategi, förutom tillskapandet av nya områden för småhusbebyggelse, för att öka tillgången på småhus är att

erbjuda nyproducerade lägenheter i flerbo- stadshus för dem som söker annat boende.

För att möjliggöra detta planeras förberedande markarbeten för bostadsprojekt i kvarteret

Munin och på Stationsområdet. Även om målbilden i föregående bostadsförsörjningsprogram överträffats har Skara ett flertal oexploaterade lägen för mindre flerbo- stadshus/radhus och under året har kommunen samarbetat och tecknat markanvisningsavtal med aktörer inom bostadsbranschen för att få till stånd nyproduktion i större volymer.

Den övergripande brottsstatistiken visar på en minskning av antalet brott i kommunen under flera år. Det medborgarlöfte som arbetades fram med polisen genom arbete i BRÅ hade fokus på reell och upplevd trygghet/otrygghet. I arbetet med att öka tryggheten har kommunen tillsammans med polisen och Samhällsskydd mellersta Skaraborg genomfört trygghetsvandringar. Trygghet (reell och faktisk) har också lyfts upp i flera av kommunens kanaler och mötesplatser, men även som ett tema i Medborgartidningen nummer 1/2018. Som fysiska mötesplatser för medborgardialog har kommunen deltagit i tre sommarkvällar, familjemässan på Vilan, matmarknader, kulturveckan, Stureplans Culture Slam och Sommarlovsaktiviteter.

I arbetet med gestaltning och trygghetsskapande åtgärder har fokus legat på centrala Skara och fritidsområdet Vilan. Under året har gestaltningsåtgärder genomförts vid Hötorgsgatan, på Hötorget och Vilanområdet samt hållplatsen vid Coop-rondellen. Belysningsåtgärder har genomförts under järnvägsviadukten och GC-underfarten vid Coop-rondellen.

Med mer än 2 200 företag inom olika branscher har Skara en omfattande och mångsidig företagsamhet. Gröna näringar, transporter/logistik, handel och besöksnäring är utmärkande branscher för Skara. Skara kommun arbetar ständigt med att förbättra dialogen med näringslivet och under 2018 har flertalet dialogmöten på varierande arenor skett för att stärka näringslivsklimatet. Vidare har en förvaltningsövergripande förbättringsgrupp skapats för att ytterligare öka kvalitén i kommunens service för näringslivet. Under 2018 har Skara tillsammans med övriga kommuner i Skaraborg startat det treåriga projektet Business region Skaraborg som syftar till att locka utländska företag till regionen.

Inom kulturella, kreativa och gröna näringar har Skara goda förutsättningar att vidareutvecklas och profilera sig. Under hösten tillsattes en resurs för att utveckla arbetet med gröna näringar och landsbygdsutveckling. Inom Skara Hästland fortsätter arbetet med utvecklingen av Axevalla hästcentrum (Axevalla travbana och Skålltorps ridanläggning). Skara Hästland har tagit fram en förstudie kring hantering av hästgödsel. Arbetet har skett i samverkan

med Västra Götalandsregionen, och en projektplan kommer att arbetas fram i syfte att Skara ska vara pilotkommun i regionen för ett hållbart sätt att hantera hästgödsel. Skara Hästland har även startat upp ett LEADER-projekt där syftet är att hitta ett antal stadigvarande evenemang som ska kunna arrangeras över tid och bidra till attraktionskraften för hästcentrumet.

Kommunens samverkan med Arbetsförmedlingen sker genom arbetsmarknadsgruppen som har som syfte att skapa förutsättningar för fler medborgare att komma i utbildning, sysselsättning och arbete. Gruppen arbetar också med att utveckla kommunens utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser. Under 2018 har fokus för arbetsmarknadsgruppens arbete varit ungdomar, kompetensförsörjning, integration, sjukskrivna och långtidsarbetslösa.

Med fokus på målbilden, Ett nav i centrum, En unik mötesplats och En attraktiv arbetsplats fortsätter arbetet med stadshuset. Ett tillgängligt stadshus för invånare, näringsidkare och föreningar. Genom nya arbetsätt med ökad samverkan och kreativitet skapas en attraktiv och spännande arbetsplats, med en effektiv kommunal service i fokus.

Under 2018 har arbetet med Visit Hornborgasjön fortsatt enligt planeringen och under hösten fattades nya politiska beslut i de tre kommunerna, Skara, Skövde och Falköping, gällande en ny samarbetsperiod om 3 år till och med år 2021 och med en möjlighet till ytterligare 2 års förlängning. Syftet med detta samarbete är att öka attraktiviteten och kännedomen om våra kommuner, ur ett besöksperspektiv, med Hornborgasjön som nav.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Social hållbarhet, arbetsmarknad, kompetensförsörjning och digitalisering är några av de framtida utmaningarna Skara kommun står inför. Det handlar också om demografiska utmaningar med en åldrande befolkning, integration, sysselsättning för unga och utlandsfödda, låga utbildningsnivåer och ökade andel hushåll med försörjningsstöd.

Automatiserade processer (RPA) och artificiell intelligens (AI) kommer att bli allt vanligare i framtiden. Tekniken används främst för att effektivisera processerna mellan olika IT-system och ge medborgare utökad service utanför kontorstid. Det blir vanligare att IT-systemen driftas som molntjänster dels för att kunna använda mobila enheter ute på fältet. Stora IT-upphandlingar inom skola, omsorg och ekonomi kommer att påbörjas. Upphandlingar som är mycket komplexa och kommer att pågå under fler år. Kommunerna står inför utmaningar som att erbjuda e-tjänster med säker bankID inloggning.

Skara kommun står inför samma utmaning som andra kommuner när det gäller att behålla och attrahera medarbetare i ett läge med kommande generationsväxling. Detta innebär att kommunen måste bli ännu bättre på att marknadsföra framtidens jobb, öka intresset för samt göra arbete inom välfärdssektorn attraktivt.

Befolkningsprognosen för Skara visar att behovet av välfärdstjänster ökar med anledning av att den äldre be-

folkningen ökar. Samtidigt minskar befolkningen inom det arbetsföra åldersspannet.

Genom att arbeta med strategisk kompetensförsörjning ska det säkerställas att det finns rätt kompetens för att uppnå verksamhetens mål. Det innebär att arbeta långsiktigt, strukturerat och målmedvetet med insatser som syftar till att Skara kommun som arbetsgivare kan; attrahera och rekrytera nya medarbetare, utveckla och behålla befintliga medarbetare samt avveckla medarbetare vid exempelvis pensionering eller vid förändring av verksamheten.

Flera större infrastrukturåtgärder påverkar Skara de kommande åren, något som ytterligare bör stärka möjligheten att pendla och resa kollektivt.

Satsningar på stråk 5 mellan Lidköping och Skövde som finns med i den regionala transportinfrastrukturplanen för 2018 – 2029 inom en överskådlig framtid är positiva för områdets fortsatta regionala utveckling. Höjd standard och restidsförkortning innebär att fler kan arbets- och studiependla, vilket i sin tur bidrar till möjligheten att Skaraborgs två arbetsmarknadsregioner sammanfogas till en. Skulle de två arbetsmarknadsregionerna slås samman idag skulle de utgöra Sveriges femte största arbetsmarknadsregion. Även den nya zonindelningen vad gäller kollektivtrafiken förväntas bidra till en ökat pendlande. Zonindelningen innebär att det blir betydligt billigare att åka kollektivt över kommungränserna i Skaraborg.

Ett nytt område för småhusbebyggelse norr om Sörskogen förväntas antas 2019. Denna plan möjliggör även lekytor och förskola. För övriga planprocesser är utfall och tidplan mer osäkra då de antingen är beroende av externa aktörer eller innehåller komplexa målkonflikter.

Skara har utredda lägen i tillräcklig grad för att kunna initiera planering för flerbostadshus under lång tid framåt. För att förstärka måluppfyllnaden krävs en högre planberedskap för småhus, skolor och vårdbyggnader, men även för verksamheter, och dessa behöver förankras i planering på översiktlig nivå. Skara har i likhet med de flesta kommuner också en utmaning i inaktuella planer som onödigt försvårar utveckling av redan bebyggda fastigheter.

Arbetet med EST förväntas på sikt resultera i trygghetskapande åtgärder för gestaltning. I ett längre perspektiv bör medborgare dialogen utvecklas ytterligare för att möta och tillgodose behov. Under 2019 förväntas flertalet projekt av gestaltningskaraktär genomföras såsom ombyggnation av Klostergatan, tillgänglighetsanpassning och gestaltning av den yttre miljön vid det nya stadshuset, ombyggnation av Stationsplatsen, spårområdet och bussplan, Skaraborgsgatan etapp 3.

Genomförandet av Visit Hornborgasjön kommer att fortsätta under de kommande tre åren, med möjlighet till förlängning ytterligare två år. Målsättningen är att det fortsatta samarbetet ska generera såväl ökat antal gästnätter som ökad turistekonomisk omsättning i Skara kommun.

Samverkan inom V6 fortsätter och intensifieras framåt och under Turistmässan i Berlin kommer V6 området vara representerat. Under året kommer även en ansökan att göras till UNESCO gällande Sveriges första Geopark.

NÄMNDEN FÖR SERVICE & TEKNIK

Skara och Götene kommuners gemensamma nämnd har till uppdrag att på ett kvalitativt och effektivt sätt ta till vara på, och utveckla, gemensamma resurser inom verksamheterna gata/park, fastighet, kost och lokalvård.

Nämnden svarar också för postverksamheten inom Skara kommun.

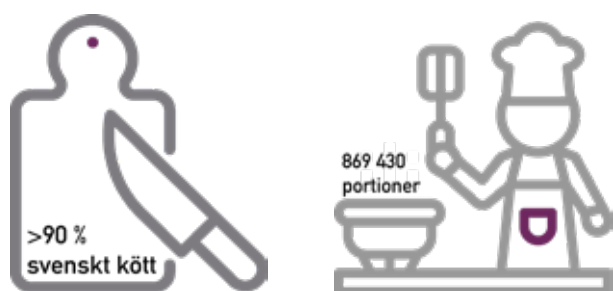
Gata/Park utför arbeten inom områdena gator, parker och naturvård. Vidare ingår projektering och anläggning av arbeten inom ovan nämnda områden.

Fastighet förvaltar kommunens fastigheter samt inhyring av externa lokaler. Fastighet svarar även för projektering och projektledning av om- och nybyggnationer.

Kost ansvarar för måltidsproduktionen alltifrån förskola till äldreomsorg. Den mat som serveras ska främja goda matvanor och följa Livsmedelsverkets rekommendationer.

Lokalvård utför städ, golvvård, fönsterputs och specialstäd utifrån de kommunala verksamheternas behov samt Socialstyrelsens riktlinjer.

Nämnden har ett aktivt deltagande i samhällsbyggnads- och kommunikationsprocesser.

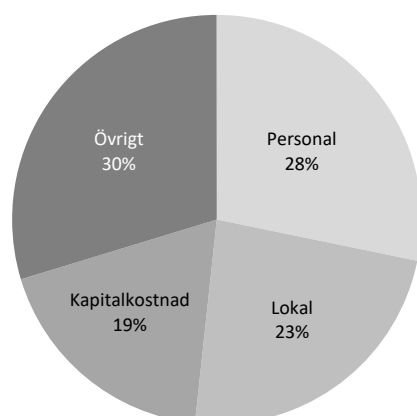

EKONOMISK ÖVERSIKT

Nämnden för Service och Teknik har att förhålla sig till två resultatposter, Skara och Götene kommuner.

Resultatet för Skara kommuns del är ett överskott om 3,0 mnkr.

KOSTNADSSTRUKTURCIAGRAM %

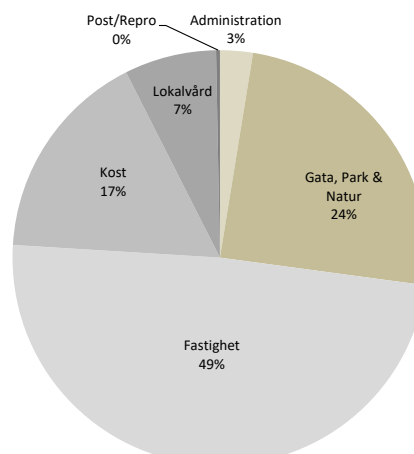
ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Awikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Gata/Park- Götene	598	0	598	861	1 028
Gata/Park- Skara	-28 088	-28 493	405	-24 944	-23 864
Fastighet- Götene	-38	0	-38	-195	573
Fastighet- Skara	1 819	0	1 819	3 521	195
Lokalvård- Götene	-134	0	-134	48	421
Lokalvård- Skara	639	0	639	21	351
Kost- Götene	1 927	0	1 927	355	2 614
Kost- Skara	81	0	81	-526	1 227
Post- Skara	-766	-821	55	-805	-787
Kosthalmiljonen- Skara	-406	-433	27	-416	-421
*Resultatreglering Götene kommun	-2 353	0	-2 353	-1 069	-4 636
Summa nettokostnad	-26 721	-29 747	3 026	-23 149	-23 299

*Resultatreglering Götene kommun, avser nettokostnaden för gata/park, fastighet, kost samt lokalvård där över- eller underskott justeras gentemot Götene kommun. I årsbokslutet har Service och teknik ett positivt resultat gentemot Götene kommun med 2 353 tkr.

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Awikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	394 370	331 583	62 787	395 227	352 535
Summa intäkter	394 370	331 583	62 787	395 227	352 535
Personalkostnader	-99 457	-99 591	134	-94 172	-89 531
Kapitalkostnader	-72 685	-69 097	-3 588	-59 986	-54 368
Övriga kostnader	-248 949	-192 642	-56 307	-264 218	-231 935
Summa kostnader	-421 091	-361 330	-59 761	-418 376	-375 834
Summa nettokostnader	-26 721	-29 747	3 026	-23 149	-23 299
Kommunbidrag	29 747	29 747	0	27 127	26 268
Årets resultat	3 026	0	3 026	3 978	2 969

VERKSAMHETSFÖRDELDE KOSTNADER %

EKONOMISK ANALYS

Nämnden för Service och teknik har ett positivt resultat om 3,0 mnkr. Samtliga avdelningar visar ett positivt resultat.

GATA/PARK

Gata/park har ett överskott mot budget om totalt 0,4 mnkr. Kostnaden för vinterväghållningen och reparation av vinterskador har en negativ budgetavvikelse med 1,6 mnkr. Den torra sommaren bidrog till att parkverksamheterna fick en positiv budgetavvikelse med 0,9 mnkr. Vakanser tillsammans med lägre kostnader för underhållsprojekt ger en positiv budgetavvikelse med 1,1 mnkr.

FASTIGHET

Fastighet har ett överskott om totalt 1,8 mnkr. Lägre mediekostnader (el, fjärrvärme, vatten) samt låga kostnader för akut underhåll ger en positiv budgetavvikelse om 2,7 mnkr. Även kostnaden för fastighetsadministration är lägre än budgeterat, 0,3 mnkr. Kostnaden för fastighetsdrift och planerat underhåll har en negativ budgetavvikelse om 1,2 mnkr, vilket beror på att fler åtgärder genomförts på fastigheterna under året.

LOKALVÅRD

Lokalvård har ett överskott om totalt 0,6 mnkr, Intäkterna har ökat med 0,8 mnkr vilket beror på mer städuppdrag på Barn- och utbildningsförvaltningen, extra städ utanför avtal samt högre lönebidrag jämfört med budget. Kostnader såsom förbrukningsinventarier och städutrustning har ökat jämfört med budget, 0,2 mnkr.

KOST

Kostverksamheten har ett överskott om totalt 0,1 mnkr. De totala intäkterna har ökat med 0,8 mnkr jämfört med budget och beror främst på att Barn- och utbildningsförvaltningen beställt fler portioner än i grundbeställningen samt högre lönebidrag än budgeterat. De totala kostnaderna är högre än budget, 0,7 mnkr, där den största avvikelsen är på livsmedel till följd av ökade portionsbeställningar.

Kosthalvmiljonen, som avser servering av mjukt bröd till gymnasieelever samt frukt till alla skolbarn, har en positiv avvikelse med 27 tkr.

POST

Postverksamheten som levererar internpost i kommunen har ett överskott om 55 tkr och beror främst på lägre vikariekostnader.

Kommunen underhåller
8,1 mil cykelväg

INVESTERINGSREDOVISNING

Netto- investeringar (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Av- vikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Gata/Park	10 818	33 319	22 501	11 646	11 226
Fastighet	43 417	140 050	96 633	87 697	180 767
Inventarier	211	420	209	446	116
Maskiner och fordon	1 310	3 235	1 925	1 646	5 006
Övriga	0	0	0	0	0
Summa netto- investering	55 756	177 024	121 268	101 435	197 115

Större investeringsposter avseende Gata/Park avser toppbeläggningar asfalt, samt investeringar i gatubelysning.

Större investeringsposter avseende Fastighet avser förskolan Björkbacken, Djäkne stadshus, samt reinvesteringar i komponenter.

Investeringar i Inventarier avser kombimaskiner, mattsopare och våtsug för lokalvårdsverksamheten.

Fordon och maskiner, pågår. 1 235 tkr överfördes från 2017 års investeringsbudget. Avser inköp av slätter/röjningsmaskin, sopmaskin. Upphandlad ny lastmaskin levereras februari 2019. Resterande medel till 2019.

För Gata/Park och Fastighet, se även investeringsredovisning

VERKSAMHETSÅRET

Vädret påverkar framför allt gata/parks verksamheter och under 2018 var vädret extremt och ovanligt med en kall och lång vinter som medförde höga kostnader för vinterväghållningen. Sommaren var varm och torr vilket gjorde att blommorna krävde mycket vatten, samtidigt växte inte gräset mycket. Värmen var påfrestande för personalen som arbetade ute. De extra medel som var avsatta för ambitionshöjande åtgärder i Skara och Götene har medfört att avdelningen bland annat haft möjlighet att plantera vårblommor i rabatter och urnor, fler sommarblommor och utökad ogräsbekämpning i gatumiljön. Under året har arbetet fortsatt i både Skara och Götene med utbyte av gatubelysningen till energieffektiva LED armaturer. Samtliga vanliga armaturer är utbytta och endast de centrala delarna av Skara återstår. Vid schaktarbeten i Rådhusgatan upptäcktes föroreningar i form av bensin. För att klargöra utbredningen så togs det prover genom borrning och grävning. Utredning om vad föroreningen kan komma från och hur arbetet ska gå vidare pågår. Några av de större projekten som genomförts är parkeringen vid vattentornsparken som iordningställd och asfalterats. Hötorget har omgestaltats, en gångpassage har anlagts på Skaraborgsgatan och ny belysning har satts upp på elljusspåret i Axvall. Lekplatsen utanför museet har färdigställd och lekplatsen på Skaraberg har renoverats. Ny asfaltsbeläggning, toppbeläggning, har utförts löpande under året. En ny busslinje i Skara startade och en hållplats vid Jula/CityGross och på Skaraberg anlades.

För att nå fastighetsavdelningens mål med att så kostnadseffektivt som möjligt tillhandahålla lämpliga lokaler har fokus under året varit på intern

95%
LED

effektivitet samt att arbeta med att energieffektivisera fastigheterna. Ett nytt fastighetssystem har implementerats. Då all information kan samlas på ett ställe förenklar detta för våra hyresgäster och för fastighetsavdelningens personal. Arbetet med att flytta över information från andra system samt att kvalitetssäkra informationen kommer att pågå löpande. Bland de större projekten och investeringar som gjorts under året är bland annat start av ombyggnation av Djäknehuset till stadshus, som beräknas vara klart hösten 2019. Ombyggnation av förskolan Björkbacken har inletts. Ny förskola Paletten är färdigställd i Katedralskolans lokaler. På Katedralskolan har även en ny ventilationsanläggning i idrottshallen installerats, cafeterian och borggården har byggts om, cykelprogrammets lokaler har renoverats med ny ventilation. Omklädningskåp och teknisk utrustning har bytts ut i badhuset. Större renoveringar har gjorts på förskolorna Millan i Eggby, Kastanjen i Ardala och Lindängen i Varnhem. Utemiljön i flera förskolor och skolor har rustats upp. Översyn av teknisk utrustning för styrning av värme och ventilation har skett på flera fastigheter. Vilanområdet har fått en ny gestaltning och den stora grusparkeringen framför ishallen har asfalterats.

För att nå förvaltningens vision och verksamhetens mål med rena lokaler har lokalvården städkontroller som genomförts för att säkerställa en god arbetsmiljö för kommuninvånare som vistas inomhus i kommunens lokaler. På arbetsplatsträffar och verksamhetsmöten har chefer och medarbetare arbetat med verksamhetsplan och nya lönekriterier som är kopplade till målen. Inom verksamheten pågår ett arbete med att öka digitaliseringen genom att medarbetare registrerar sin arbetstid i personalsystemet, intranätet används för att söka information och vissa personalgrupper använder intranätets samarbetsrum. Smartphones har köpts in till samtlig personal som ett led i att öka digitaliseringen. Det gamla årsarbetstidsavtalet har ersätts med ett nytt flextidsavtal, vilket har en mindre flexram och en timmas schemalagd rast. Syftet har varit att åstadkomma en bättre arbetsmiljö där raster för återhämtning är schemalagda. Eftersom det har varit svårt att rekrytera har lokalvården startat ett projekt med Arbetsförmedlingen. Projektet innebär att individer med funktionsvariation erbjuds en praktik, där målet är att praktikplatsen ska leda till en tillsvidareanställning. Projektet har uppmärksamats och verksamheten fick priset som ”Det goda exemplet” på näringslivsgalan i Skara. Under året har totalt 28 avtalsförändringar skett och det har inneburit förändringar i verksamhetens bemanning. Ändringarna har lett till att verksamheten säljer mer städtimmar än budgeterat. Året har präglats av utbildningar inom miljö, yrkeskunskap, mål och arbetsmiljö.

En måltid är mer än maten på tallriken. Kostenheten arbetar efter en måltidsmodell som livsmedelsverket tagit fram. Modellen består av sex olika delar; God, Integre-rad, Trivsamt, Hållbart, Näringsriktigt samt Säkert. Under året har kostenheten medverkat i olika tillställningar och projekt. Kostenheten deltog på Seniormässan i Götene, familjemässan i Skara, stod för maten på kommunled-

ningsförvaltningens Kickoff, medarbetardag, HR dagen samt bakade lussekatter till invigningen av Hötorget i Skara. På matmarknaden den 27 oktober fick man provsmaka cowboysoppa, foccaciabröd samt rawfoodbollar. Det är positivt att låta barnen vara med i köken – det kan vara både lärorikt och roligt. Detta har man tagit till sig och i några kök bakar man bröd med barnen. En film har spelats in i ett av köken och denna film har fått stor uppskattning. Under året har enheten också arbetat med projekt som Heltidsresan, Livsmedelsberedskap i händelse av katastrof, Livsmedelsstrategin, Livsmedelsupphandlingar, Future Kitchen samt framtidsspaning Kairos Future med verksamhetsutvecklare. Många kök har renoverats eller byggts till under året, bland annat Björkbackens förskola, Källby förskola, Millans förskola, Vasaparkens förskola samt Lundagårdens kök.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Förvaltningen för Service och teknik står inför stora utmaningar både när det gäller kompetensförsörjning, teknisk utveckling och förändrade förväntningar.

När det gäller kompetensförsörjning är det inte enbart arbetskraftsbristen förvaltningen behöver hantera utan även de allt högre kompetenskraven som ställs på medarbetarna. I dag ställs det högre krav på tekniskt kunnande inom lokalvård, fastighetsskötsel samt specialistutbildning för kökspersonal för att till exempel möta olika former av specialkost.

För att möta de nya utmaningarna har förvaltningen påbörjat en utredning som ska ge svar på frågan ”Hur ser morgondagens Service och teknik ut?”

Utredningen kommer dels att se över hur förvaltningen bäst anpassar sig till den troligaste teknikutvecklingen och dels hur förvaltningen ska organisera sig för att kunna få ut mer av sina processer.

När det gäller robotiseringen behöver förvaltningen se över vilka områden/uppgifter som lämpar sig att robotisera (gräsklippning, städrobotar, fakturahandling mm) så att medarbetarna merutnyttjas till områden som sköts bäst och mest effektivt utav mänsklig arbetskraft.

När det gäller organisationen utreds det om förvaltningen kan vara mer processorganiserad för att kunna erbjuda mer helhetslösningar som till exempel rena *facility management*-paket.

Utredningen kommer även att ge svar på om förvaltningen kan fördela uppgifterna annorlunda för att minimera dubbelarbete samt minska maskinparken.

För att göra yrkeskategorierna mer attraktiva och på så sätt öka söktrycket till vakanta tjänster behöver förvaltningen även utveckla sin kommunikationsstrategi. Hur får Service och teknik fram allt det positiva vi är med och bidrar till och inte bara svarar upp på de friktioner som fångas upp och sprids i sociala media samt dagspressen?

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Barn- och utbildningsförvaltningen i Skara har ett brett lärandeuppdrag inom utbildningssektorn, men även inom kultur och fritid. Förvaltningen ansvarar för förskola, grundskola med skolbarnomsorg, sarskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, familjecentral, musikskola och öppen fritidsverksamhet. Musikskolan, öppen fritidsverksamhet, teknik- och entreprenörcentrum samt skapande verksamhet bildar tillsammans ett ungdomens hus med namnet Stureplan.

Skara kommuns vision, Skara vision 2025, speglar kommunens långsiktiga viljeinriktning. Skara vision 2025 kompletterar de nationella styrdokument som anger mål och krav för det offentliga skolväsendet, vilket blir kommunens uppgift och därmed nämndens. Det innebär att skapa förutsättningar för barn och elever att nå förskolans och skolans läroplansmål och samtidigt tydligt bidra till att invånarna är nöjda med att leva och bo i Skara. I Skara ska det vara lätt att få familje- och yrkeslivet att gå ihop. Därmed är det viktigt att nämnden erbjuder utbildning av hög kvalitet och utifrån vårdnadshavares behov.

Givna förutsättningar inom förvaltningens samtliga verksamheter är kontinuerlig uppföljning och analys av befintliga arbetsformer och strukturer med målsättningen att utveckla barns och elevers lärande.

Ledarskapet inom barn- och utbildningsförvaltningen ska präglas av tydlighet och modet att tillsammans med medarbetare, utifrån nationella styrdokument, värdera resultat i förhållande till den egna insatsen, där också utvecklingsåtgärder formuleras både för arbetslag och förskole- och skolenheter. Hållbart lärande är nyckelord för nämndens hela ansvarsområde, där pedagoger ansvarar för barn och elevers utvecklingsprogression och skolledare leder förskollärares och lärares lärande.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Nämnden redovisar ett underskott på 2,4 mnkr, motsvarande 0,5 procent av budgeterad omsättning.

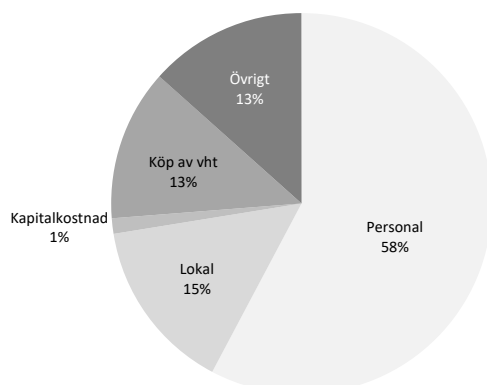
Förskola, grundskola och gymnasieskola genererade ett underskott på 6,0 mnkr där 1,2 mnkr var av engångskaraktär. Personalvakanser under året vid elevhälsa och central förvaltning, högre statsbidrag till vuxenutbildning samt färre särskoleelever i andra kommuner än budget minskade underskottet för nämnden.

ÅRETS RESULTAT

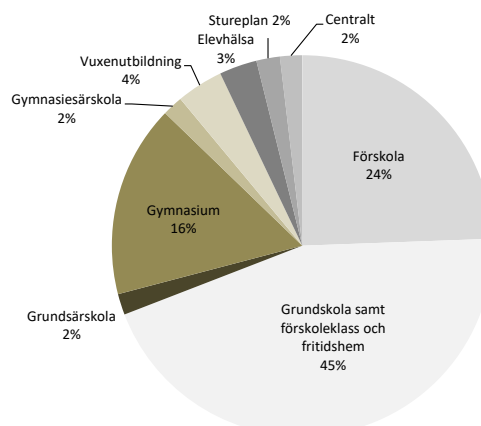
Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Förskola	110 618	107 536	-3 082	100 677	93 991
Grundskola samt förskoleklass och fritidshem	202 497	200 727	-1 770	194 926	182 630
Grundsårskola	8 109	8 568	459	7 027	6 001
Gymnasium	73 910	72 747	-1 163	71 181	67 615
Gymnasiesarskola	7 932	8 378	446	9 135	7 106
Vuxenutbildningen	17 945	18 878	933	14 062	14 608
Elevhälsa	14 416	15 369	953	13 336	14 043
Stureplan	9 048	9 121	73	8 853	9 197
Central OH	8 552	9 267	715	10 714	7 997
Summa nettokostnad	453 027	450 591	-2 436	429 911	403 188

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	117 486	104 083	13 403	119 631	118 863
Summa intäkter	117 486	104 083	13 403	119 631	118 863
Personalkostnader	-329 534	-323 261	-6 273	-325 660	-311 447
Kapitalkostnader	-7 375	-7 101	-274	-5 747	-4 564
Övriga kostnader	-233 604	-224 312	-9 292	-218 135	-206 040
Summa kostnader	-570 513	-554 674	-15 839	-549 542	-522 051
Summa nettokostnader	-453 027	-450 591	-2 436	-429 911	-403 188
Kommunbidrag	450 591	450 591	0	420 391	401 307
Årets resultat	-2 436	0	-2 436	-9 520	-1 881

KOSTNADSSTRUKTURCIAGRAM %

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

EKONOMISK ANALYS

SAMMANFATTNING RESULTAT

Nämnden redovisar ett underskott på 2,4 mnkr mot budget för 2018.

Intäkter var 13,4 mnkr högre än budget. Detta förklaras till största delen av ökade statsbidrag. I slutet på 2017 var inte alla statsbidrag beslutade och därav inte med i budgeten. Likvärdig skola, ökad jämlikhet samt lågstadiesatsningen och fritidshemssatsningen hösten 2018 är exempel på statsbidrag som inte var med i budgeten.

Kostnader var 15,8 mnkr högre än budget. Ökade intäkter från statsbidrag har gått till kostnader inom förvaltningen. Övriga överskridande kostnader mot budget består av extra resurser i grundskolan för att skapa studiero, ökad bemanning beroende på fler barn i förskolan, högre vikariekostnader i förskolan samt avgångsvederlag i förskolan. Vakanser centralt och på elevhälsan samt ej återanställning på vuxenutbildningen har genererat lägre kostnader mot budget. Fler elever i andra kommuner och friskolor än budget har medfört högre kostnader.

FÖRSKOLA

Förskoleverksamheten visar ett underskott på 3,1 mnkr. För att ha tillräckligt med förskoleplatser under ombyggnationen av förskolan Björkbacken beslutade nämnd i april att iordningställa vandrarhemmets lokaler i Vasaparken till en tillfällig förskola. Kostnad för ombyggnad, 0,7 mnkr.

Vistelsetimmarna har ökat på förskolan med 3,0 procent från 2017 och överstiger budget med motsvarande. Genomsnittstiden per barn och vecka uppgick till 34,6 timmar under 2018. Vidare har barnantalet överstigit budget beroende på att ettåringar börjar tidigare i förskolan. Total kostnad för ökad bemanning, 1,5 mnkr.

Det har varit ytterligare överskridande mot budget avseende personalkostnader. Detta beror på högre vikariekostnader, 0,4 mnkr och utbetalt avgångsvederlag, 0,5 mnkr. Ökade vikariekostnader förklaras av högre sjukfrånvaro.

Grundskoleverksamheten inklusive fritidsverksamheten visar ett underskott på 1,8 mnkr. Ett flertal skolor har haft behov av extra resurser under året för att skapa studiero, 1,2 mnkr.

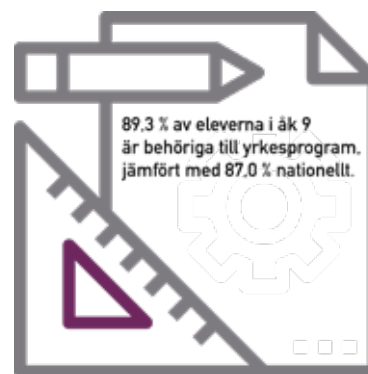
Övrig avvikelser mot budget, 0,6 mnkr, beror på fler elever på friskolor och i andra kommuner samt ökade kostnader för skolskjuts. Kostnader för drivmedel ökade under året därav ökad kostnad för skolskjuts.

GRUNDSÄRSKOLA

Grundskola visar ett överskott på 0,5 mnkr. Överskottet förklaras av färre elever i andra kommuner samt något lägre personalkostnader på kommunens grundskola.

GYMNASIEVERKSAMHETEN

Gymnasieverksamheten visar ett underskott på 1,2 mnkr. Det har genomförts anpassningar på kostnadssidan under året beroende på att det totala elevantalet minskat från 2017. Det minskade elevantalet mellan åren består av färre

elever på introduktionsprogrammet samt utfasning av ett program till en friskola. För övrigt var antalet elever på nationella program på samma nivå som 2017. Det var cirka 60 procent av folkbokförda i Skara som valde Katedralskolan 2018. Underskottet beror på högre personalkostnader samt lägre intäkter från Migrationsverket.

GYMNASIESÄRSKOLAN

Gymnasiesärskolan visar ett överskott på 0,4 mnkr. Kommunala gymnasiesärskolan visar utfall i balans mot budget. Det var färre elever i andra kommuner än budget. Detta medförde lägre grundbidrag, tilläggsbelopp och kostnader för skolskjuts.

VUXENUTBILDNINGEN

Vuxenutbildningen visar ett överskott på 0,9 mnkr. Intäkterna via statsbidrag överstiger budget, 0,6 mnkr. Fler elever på svenska för invandrare (SFI) genererade högre etableringsbidrag från Migrationsverket. Verksamheten erhölet ett statsbidrag under hösten som finansierade redan beslutade satsningar avseende SFI-verksamheten.

Övrigt överskott på 0,3 mnkr förklaras av lägre personalkostnader beroende på att lärare, som har sagt upp sig, och lämnade under sista kvartalet inte har ersatts. Detta var en förberedelse för att minska kostnaderna på helår inför 2019. Verksamhetens budget för 2019 visar lägre intäkter från Migrationsverket samt att extra tilldelning via kommunbidraget upphör.

ELEVHÄLSA

Elevhälsa visar ett överskott på 1,0 mnkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader. En central specialpedagog flyttades över till grundskolan. Vidare har verksamheten haft vakanser under året. Total kostnad 2018 var 8 procent högre än utfallet för 2017. Under hösten har grundskolan haft sex specialpedagoger i sin verksamhet. Detta har finansierats via statsbidraget likvärdig skola.

STUREPLAN

Stureplan visar ett överskott på 0,1 mnkr. Verksamheten har genomförts besparingar med 0,1 mnkr utefter budgetjusteringsbeslut nämnd februari 2018.

CENTRAL OH

Central OH visar ett överskott på 0,7 mnkr. Lägre personalkostnader beroende på vakanta tjänster. Anställningar har genomförts i slutet på 2018 och i början på 2019.

INVESTERINGSREDOVISNING

Nämnden håller investeringsramen för året.

Investeringar avseende satsningen ”en till en” årskurs 1-6 har en genomförd enligt plan för 2018. Satsningen är fullt genomförd och 2018 har alla elever i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ett eget digitalt verktyg att använda för och i sitt lärande.

INVESTERINGSREDOVISNING

Netto-investeringar (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Inventarier	6 169	7 150	981	6 201	8 048
Maskiner och fordon					
Övriga					
Summa netto-investering	6 169	7 150	981	6 201	8 048

VERKSAMHETSÅRET

Förvaltningens ledningsstruktur har förändrats under 2018, där nu två chefer är chef över chefer. Funktionen biträdande förvaltningschef har rekryterats, vilket innebär ett direkt verksamhetsansvar för förskola, grundskola och sarskola. Uppdraget som förvaltningschef innebär ett övergripande ansvar, föredragande i barn- och utbildningsnämnd (BUN) och ett direkt verksamhetsansvar för gymnasieskola, vuxenutbildning och Stureplan.

En grund har lagts för att ge förskolechefer och rektorer bättre förutsättningar att bedriva pedagogiskt ledarskap. Fem nya skolledare har anställts inom förskola och grundskola, kostnaden täcks inom statsbidraget likvärdig skola. Uppdraget att samtidigt vara förskolechef och rektor försvinner. Förskolan och grundskolan har separata ledningsgrupper där möjligheten ökar att fånga vardera skolforms behov.

På gymnasiet har mötes- och ledningsstruktur förändrats för att ge rektorerna möjlighet att samla den personal kring de program där rektor har ledningsansvar.

Elevhälsoteam har formerats ute på skolorna, för att rektor ska få ett tydligt stöd i sitt elevhälsoarbete, framförallt från teamets specialpedagog.

Ledningsgrupper och ledarforum har fokus mot att utveckla barns och elevers lärande. Skolledarna arbetar i grupper eller parvis för att få kollegialt stöd. Vuxenutbildningens rektor är ensam i sitt uppdrag, men har närstöd inom funktionerna ekonomi och personal.

Nedan kommenteras 2018 års övriga utvecklingsområden.

EN NY MODELL FÖR ATT STÖDJA OCH STYRA DET SYSTEMATISKA KVALITETSARBETET HAR TAGITS FRAM

Förvaltningen har tagit fram en modell som beskriver kvalitetsarbetet på arbetslags-, skolledar- och skolformsnivå. Riktlinjen fastställdes av BUN i november. För varje skolform finns numera stödfrågor och mallar. Förvaltningsledningen har under 2018 identifierat behov och

förslag på underlag för resultatuppföljning inom BUN i framtiden. Ett första steg har tagits mot att digitalisera arbetet

Förstelärarnas roll och ansvar inom det systematiska kvalitetsarbetet har tydliggjorts under hösten 2018. Förvaltningsledningen har med stöd av Karlstads universitet planerat en utbildning för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och en diskussion om framgångsfaktorer för lärande.

ELEVHÄLSOARBETET HAR OMORGANISERATS FÖR ATT NÅ MER FÖREBYGGANDE OCH HÄLSOFRÄMJANDE INSATSER

Ett första steg är att elevhälsans personal har organiserats i elevhälsoteam ute på skolorna, där alla professioner bidrar för att kunna anpassa pedagogik och lärmiljö för att möta elevers olika behov.

Arbetet utgår från elevhälsomöten där elevhälsoteamet, rektor och undervisande personal möts, för att utifrån den aktuella gruppen eller elevens behov diskutera åtgärder för att främja utveckling och hälsa. Rektor har ansvar för att utreda elevers behov av särskilt stöd och att åtgärdsprogram utarbetas. Här finns ett tydligt behov av att specialpedagog, i nära samarbete med rektorn, tar ett samordnande ansvar, vilket också kan innebära att genomföra pedagogiska utredningar för att få bättre bild av elevers behov.

Under 2017 fanns en specialpedagog på grundskolan och förvaltningen har under 2018 utökat organisationen med sex specialpedagoger som ska arbeta på grundskolorna med rektor som chef, lönekostnaden täcks inom det statliga bidraget ”Likvärdig skola”. Tillsammans med befintliga skolsköterskor och kuratorer bildar de elevhälsoteam som arbetar på en eller två skolor.

Ovanstående följs nu av en utvecklingsinsats, som stöds av Karlstads universitet, med målet att få igång ett samtal mellan elevhälsans personal och övrig personal kring varför och på vilket sätt elevhälsomöten ska formas. Första insatsen innebär att skolledare och elevhälsopersonalen samlas kring ansvar och uppdrag med temat ”Det lokala elevhälsoteamet”. Det kommer att följas av att all personal ute på skolorna deltar kring målsättningen ”Elevhälsa hela skolans ansvar”.

EN UTREDNING OCH GENOMLYSNING HAR GENOMFÖRTS AV HUR FÖRVALTNING LYCKAS MOTVERKA KRÄNKANDE BEHANDLING

En inledande bedömning har gjorts med utgångspunkt från enheternas kvalitetsrapporter, som redovisades för nämnd i april. En fortsatt genomlysning av denna fråga är planerad under våren 2019 genom ett riktat fokusområde inom BUN:s kvalitetsarbete. Förvaltningen har gått in i projektet ”Fullföljda studier” för att kunna utnyttja arbetsmodellen för att stärka trygghet och studiero.

FÖRVALTNINGEN HAR GENOMLYST LOKALBEHOVEN

Förvaltningen har genomfört en bedömning av lokalbehoven med utgångspunkt från den befolkningsprognos som togs fram för Skara under tidig höst.

Förskolans behov klaras genom att Björkbacken byggs om för att ge ytterligare 40 platser. Däremot framför BUN tydligt att flera tillfälliga lokaler behöver ersättas av nya förskolor där barn ges bättre förutsättningar för förskolans utvecklade lärandeuppdrag.

Grundskolan bedöms ha tillräckliga lokalytor. Speciellt bör det påpekas att Viktoriaskolans bedöms klara av att ta emot kommunens högstadieelever. Mariebergsskolan är beroende av lokaler i paviljongteknik, där skolan har fritidshem och förskoleklass. När bygglovets går ut för paviljongen under 2021, så måste motsvarande ytor tillskapas genom en permanent lösning.

BUN begärde att lokaler skulle byggas om på Katedralskolan för att vuxenutbildningen skulle kunna lämna SLU-huset. Förslaget är stoppat i väntan på en övergripande lokalöversyn.

FÖRVALTNINGEN HÅLLER PÅ ATT TA FRAM EN HANDLINGSPLAN FÖR ATT UTVECKLA UNDERVISNING OCH ADMINISTRATION MED IKT-TEKNIK

Alla skolledare inom förskola och grundskola deltog i januari på BETT-mässan i London. Ett undervisningspaket kring digital utveckling genomfördes under våren för resurspersoner. Dessa utvecklingsåtgärder har genomförts, med stöd av statsbidraget ”Ökad jämlikhet”.

Skolledarna har genomfört den så kallade LIKA-skattningen för att identifiera utvecklingsområden och förvaltningen har gjort anpassningar/åtgärder för att klara nomineringen inför utmärkelsen Guldrappan.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) och dess förvaltning behöver bygga både förtroende både internt och externt. Den omdaning av förvaltningen som har inletts under 2018 måste fortsätta. För att få en gemensam bild av skolans nationella uppdrag kommer BUN tillsammans med förvaltningens ledningsgrupp att genomföra en utbildning under våren 2019. Karlstads universitet kommer att presentera förutsättningar i skollag och skolförfattningar samt skolans styrkedja från riksdag/skolverk direkt till skolledare och pedagoger, men däremellan finns också kommunala politiker och efter förändrad skollag nu även en skolchef.

Det är först i januari 2019 som förvaltningen har samlat en ny ledningsgrupp bestående av sex personer. För denna grupp finns ett klart behov av att fånga förvaltningens huvudmannanivå. Här gäller det att ge första linjens chefer tillräckliga förutsättningar i sitt uppdrag, men också att sätta ramarna för deras verksamhet. Gruppen behöver också lägga en bra grund för barn- och utbildningsnämndens beslut, men också tydliggöra frågor där nämnden bör uttrycka en viljeinriktning inför fortsatt arbete.

IDENTIFIERADE UTVECKLINGSSOMRÅDEN

UTVECKLA EN FUNGERANDE MODELL FÖR ETT SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE, EN HELT AVGÖRANDE UPPGIFT FÖR BUN, FÖRVALTNINGS-

LEDNING OCH SKOLLEDARE, MED STÖD AV FÖRSTELÄRARNÄ

Former för uppföljning och analys av elevernas resultat med utgångspunkt i undervisningen måste utvecklas på alla nivåer. Beslut om utvecklingsåtgärder måste sedan kopplas till analys och nuläge.

Processledarutbildningen för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet för skolledare och förstelärare behöver utvärderas och anpassas under de två år som utbildningen kommer att fortlöpa, där det är helt avgörande att få till en parallell process ute på enheterna med all personal, där fokuset att utveckla barns och elevers lärande inte får tappas.

Beslut om vilka resultatindikatorer och vilken verksamhetsstatistik förvaltningen ska följa ska tas under våren 2019.

BEHOV AV ATT OMDANA FÖRVALTNINGENS ELEVVÄLSOARBETE. DET GÄLLER BÅDE ORGANISATION OCH ARBETSFORMER

Målet är elevhälsomöten, där all personal involveras med målsättningen att initiera främjande och förebyggande insatser. Samtidigt fångas enskilda elevers behov av särskilt stöd upp.

Elevhälsopersonalens uppdrag och ansvar ska diskuteras och tydliggöras. Rektors lagstadgade ansvar behöver stötts, framförallt från specialpedagog

All personal behöver utveckla ett förhållningssätt, där stödjande fysisk lärmiljö och varierade metoder för lärande blir naturligt.

ETABLERA KOMMUNALT AKTIVITETSANSVAR

Förvaltningen har fått ansvaret, i samverkan med omsorgsförvaltningen, att etablera kommunalt aktivitetsansvar. Ett par personer behöver ha uppdraget som sitt huvudansvar. Detta innebär att söka vägar, för ungdomar inom kommunalt aktivitetsansvar, inom befintliga strukturer.

TA FRAM EN PLAN FÖR ”SAMVERKAN SKOLA ARBETSLIV”

Samverkan mellan skola och arbetsliv, entreprenörskap, består av två delar. Dels kontakter med arbetsliv och omvärld, dels ett förhållningssätt i skolans undervisning. Syftet med genomtänkta och förankrade riktlinjer för samverkan är att underlätta kontakterna mellan olika aktörer och därmed bidra till att utveckla barns och elevers entreprenöriella förmågor, liksom skolans arbets- och undervisningsmetoder i ett långsiktigt perspektiv.

UTVECKLA INSATSERNA MOT BARN I TIDIGA ÅLDRAR SOM RISKERAR ATT BLI HEMMASITTARE/SKOLKARE OCH DÄRMED RISKERA DÅLIG MÅLUPPFYLLELSE OCH PSYKISK OHÄLSA.

Insatserna ska utgå från följande förhållningssätt: Samordnade och samtidiga insatser. Tillräckligt tidiga insatser för att hindra negativ utveckling och istället stärka skyddsfaktorerna. En helhetssyn som innefattar barnets hela livssituation. Att söka samarbete med vårdnadshavarna för att förtydliga deras ansvar som vårdnadshavare och deras delaktighet kring insatserna. Alla föräldrar vill att deras barn ska utvecklas positivt.

OMSORGSNÄMNDEN

Omsorgsnämndens vision är att ”Ge alla medborgare förutsättningar för en hållbar livssituation”. En välfärd med god kvalitet är självklar. Nämndens ansvarsområde omfattar individ- och familjeomsorg (IFO), äldreomsorg (ÄO) samt avdelningen för funktionshinder (AFF). Verksamheten regleras bland annat av socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt hälso- och sjukvårdslagen. Därtill kommer tvångslagstiftningarna; lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga samt lagen om vård av missbrukare i särskilda fall.

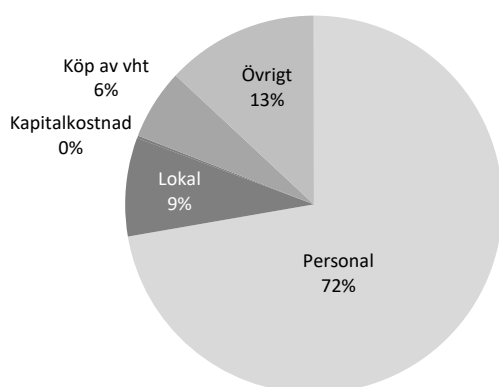
Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet och utföras av personal med rätt kompetens. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Nämnden utvecklar sina verksamheter utifrån digitaliseringens möjligheter.

Insatserna ska ske i samråd med den enskilde och utformas och genomförs för att frigöra och utveckla egna resurser. De insatser förvaltningen arbetar med kan vara av kortvarig eller livslång karaktär och kräver förmåga till flexibla och individuella lösningar. Förvaltningen fortsätter utveckla sin förmåga att lösa komplexa problem tillsammans med de enskilda och deras närstående på hemmaplan och i samverkan med andra nämnder, primärvård, regionsjukvård, arbetsförmedling, försäkringskassa, företag och ideella föreningar.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Omsorgsnämndens visar ett underskott för 2018 om 13,2 mnkr. Nämndens nettokostnad för 2018 var 432 mnkr, vilket var 16 mnkr högre än 2017 och 13,2 mnkr mer än budgeterat. Under året har kostnader för personlig assistens och utbetalt ekonomiskt bistånd ökat vilket förklarar en stor del av underskottet. En återföring på 7 mnkr av tidigare års intäkter från migrationsverket samt besparingsåtgärder har dämpat det stora underskottet som befarades vid årets början.

KOSTNADSSTRUKTURCIAGRAM %

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Awikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Äldreomsorg	227 687	224 366	-3 321	221 742	145 560
Funktionshinder	100 290	88 699	-11 591	85 779	77 653
Administration	18 187	20 105	1 918	18 356	77 089
Individ och familjeomsorg	86 403	86 223	-180	89 987	63 315
Summa nettokostnad	432 567	419 393	-13 174	415 864	363 617

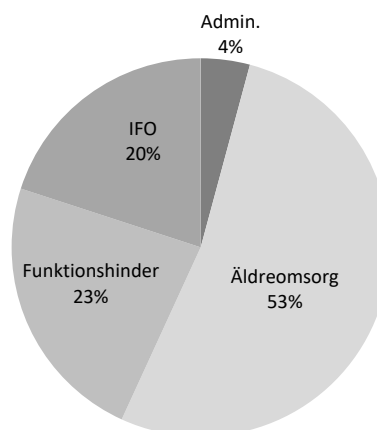
(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Awikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	143 213	137 632	5 581	162 565	186 057
Summa intäkter	143 213	137 632	5 581	162 565	186 057
Personalkostnader	-416 043	-420 229	4 186	-408 573	-371 839
Kapitalkostnader	-1 286	-1 004	-282	-1 351	-1 283
Övriga kostnader	-158 451	-135 792	-22 659	-168 504	-176 552
Summa kostnader	-575 780	-557 025	-18 755	-578 428	-549 674
Summa nettokostnader	-432 567	-419 393	-13 174	-415 863	-363 617
Kommunbidrag	419 393	419 393	0	396 512	385 481
Årets resultat	-13 174	0	-13 174	-19 351	21 864

EKONOMISK ANALYS

CENTRAL ADMINISTRATION

Den centrala administrationen och nämnden redovisar ett utfall som är 1,9 mnkr bättre än budget. Under året har en avdelningschef delvis tagits bort vilket inneburit lägre lönekostnader. En reservering i budget för oförutsedda kostnader är en annan förklaring till överskottet centralt. Förvaltningens IT kostnader har ökat de senaste åren med anledning av en ökad digitalisering. Ökningen har varit

VERKSAMHETSFÖRDELDE KOSTNADER %

planerad och i enlighet med budget. Ett mindre överskott mot budget redovisas vilket förklaras av att några projekt inte har kunnat genomföras som tänkt.

Intäkter från migrationsverket har minskat väsentligt under 2018 och dessa har tidigare bland annat finansierat förvaltningens arbetsmarknadssamordnare. Under 2018 saknades täckning för tjänsten som nu har organiserats om till en kommunövergripande funktion.

ÄLDREOMSORGEN

Hemvård inklusive nattpatrull redovisar ett underskott om 3,3 mnkr. Antalet beviljade timmar i hemvården ökade med totalt 2 900 timmar i förhållande till 2017 och sedan 2016 har antalet timmar ökat med 7 500. HSL timmarna har ökat med 7 procent mellan 2017 och 2018, motsvarande ökning för SoL timmar har varit 1 procent. Samtidigt har antalet vårdtagare inte ökat. Fler vårdtagare har nu mer än 120 timmar per vecka vilket tyder på att fler är och kommer vara i behov av särskilt boende.

Särskilt boende redovisar ett underskott om 2,0 mnkr. I samband med att verksamheten för ensamkommande barn avvecklades har de samordningsvinster som Vallehemmets äldreboende haft vad gäller lokalutnyttjande och nattbemanning försvunnit. 14 särskilda boendeplatser är fortfarande tomma på Vallehemmet och beslut finns att öppna ytterligare platser 7 platser 2019.

Sanktionsavgifter -0,2 mnkr. Nämnden fick under året betala 0,2 mnkr i sanktionsavgifter till Västra Götalandsregionen. Behovet av korttids-växelvårdsplatser varit högt vilket medförde brist på platser då vi inte kunde ta hem brukare från sjukhus i rimlig tid.

Resursenheten redovisar ett överskott om 0,7 mnkr. Resursenheten har minskat sin personal med anledning av att flera verksamheter har haft en utökad bemanning och därav inte behövt använda resursenheten i samma omfattning.

Äldrecentrum redovisar ett överskott om 0,9 mnkr. Äldrecentrum har under året haft föräldraledigheter och sjukfrånvaro som inte ersatts.

Avgifter och administration (vakant tjänst) samt Övrigt redovisar ett överskott om 0,6 mnkr.

Funktionshinder -11,6 mnkr

Funktionshinder redovisar totalt sett ett underskott mot budget om 11,6 mnkr.

Personlig assistens redovisar ett underskott om 9,9 mnkr. Kostnaderna för personlig assistans har under de senaste åren ökat. 2018 ökade lönekostnaderna med 16 procent, antalet brukare ökade med 2, antalet LASS timmar ökade med 7 procent samtidigt som intäkterna från försäkringskassan enbart ökade med 3 procent. OB ersättning och övertid ökade men främst var det högre lönekostnader på grund av fler anställda. Under 2019 kommer en utredning kring personlig assistans att göras kring kostnadsutvecklingen.

Gruppboendestad redovisar ett underskott om 1,4 mnkr. Gruppboendet på Åkerstigen har under flera år sålt platser till andra kommuner. En av dessa platser har gått över

till Skara då vårdtagaren valt att bosätta sig i Skara. Intäkterna från annan kommun har därmed försvunnit och budget har saknats. Kommunen kommer att få tillbaka delar av kostnaden centralt då dessa omfattas av LSS-utjämningen. Det nya gruppboendet på Frigga startade sin verksamhet i augusti 2018 vilket inneburit ett överskott för verksamheten under första halvåret. Behoven har på olika sätt verkställts i andra verksamheter. Bemanningen på förvaltningens gruppboendestäder har minskats under hösten i enlighet med beslutade besparingsåtgärder.

Korttidsboende Bumerangen/Grottan redovisar ett underskott om 0,8 mnkr. Återställning av gamla lokaler i samband med flytt från tidigare boende har påverkat kostnaderna.

Övrigt visar ett överskott om 0,5 mnkr.

INDIVID OCH FAMILJEOMSORGEN

Individ och familjeomsorgen redovisar totalt sett ett underskott om 0,2 mnkr mot budget.

Placeringar med en socialpsykiatrisk problematik redovisar ett underskott med 3,7 mnkr; Personer med sammanfatt socialpsykiatrisk problematik placeras på grund av att den vårdnivå som är möjlig att erbjuda i kommunens regi inte är tillräcklig för vissa individer med mycket omfattande svårigheter. Budget saknas för denna placeringsform. Röda huset startades för att förhindra externa placeringar och redovisar ett underskott med 0,5 mnkr. Budget saknas helt för verksamheten. Numera används det som ett sätt att hantera boendeproblematik.

Ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott med 3,3 mnkr. Kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd ökade under 2018 efter flera år med sjunkande kostnader. Både antal hushåll och antalet personer som erhåller försörjningsstöd har trots ökade kostnader sjunkit vilket innebär att ett större bistånd betalas ut i genomsnitt till varje biståndstagare. Den största gruppen som erhåller försörjningsstöd är män utan barn och det är också i denna grupp där vi ser att kostnaderna har ökat. Etableringsperioden för de flyktingar som kom under åren 2014-2016 har gått ut vilket påverkar försörjningsstödet.

Integrationsverksamheten redovisar ett överskott med 7,0 mnkr. Avsättningar för tidigare års överskott från migrationsverket har återförts i 2018 års resultat.

Övriga kostnader inom verksamheten för vuxna genererar ett överskott med 1,7 mnkr, vilket främst förklaras av genomförda besparingar.

Barn och ungdom visar totalt ett underskott om 3,9 mnkr. Placeringar av barn och unga minskade under 2018 och sammanlagt var 9 unga placerade på ett HVB hem under 2018. Kostnaden har minskat väsentligt från 2017 och verksamheten redovisar ett underskott med 1,5 mnkr.

Skara har förhållandevis många familjehemsplacerade barn där flera är uppväxtplaceringar. Det råder stor brist på tillgängliga familjehem vilket gjort att konsulentleda familjehem har används till viss del. Dessa har minskat i antal men kostnaden är fortfarande betydande och verksamheten redovisar ett underskott med 3,9 mnkr.

Kontaktpersoner/familjer, övriga öppna insatser samt vakanta tjänster visar på ett överskott med 1,5 mnkr.

Arbetsmarknadsenheten visar totalt sett ett överskott om 4,7 mnkr. Arbetsbefrämjande åtgärder i form av jobbprojekt riktade till nyanlända avslutades 2018 på grund av att medel för 2019 tas bort. Anställningar kunde inte göras 2018 då det hade inneburit att kostnader fortsatt under 2019. Det tillsammans med vakanta tjänster förklarar överskottet.

Ensamkommande flyktingbarn och unga visar ett underskott om 1,7 mnkr. Verksamheten för ensamkommande barn har genomgått stora förändringar för att anpassa sig till ett mindre antal barn samt en omställning från HVB till stödboendeformer. Under 2018 slog det nya ersättnings-systemet igenom fullt ut vilket lett till minskade intäkter, men verksamheten har ändå klarat övergången bra.

Övrigt visar ett överskott om 1,2 mnkr relaterat vakanta tjänster, Handlingsplan barn och unga redovisar ett överskott vilket förklaras av att all personaltid inte har redovisats under projektet

INVESTERINGSREDOVISNING

Utbyte av datorer har skett som planerat. Utbyte och av inventarier på våra boenden har inte gjorts i någon större omfattning under 2018 och medlen har därför inte förbrukats. Utgifterna för inventarieanskaffningen till nya LSS boendet Frigga blev lägre än planerat. Projektering av nytt äldreboende om 0,5 mnkr har inte utnyttjats. Medlen ska föras över till kommunledningen.

INVESTERINGSREDOVISNING

Netto-investeringar (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Awikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Inventarier	907	2 000	1 093	1 614	1 105
Maskiner och fordon					
Övriga	0	500	500		
Summa netto-investering	907	2 500	1 593	1 614	1 105

VERKSAMHETSÅRET

Under 2018 har Omsorgsförvaltningen genomgått ett antal förändringar. Förändringar som kommer från bland annat nya lagar, verksamhetsutveckling, åtgärdsbeslut och integration. Nämnden beslutade att genomföra en organisationsöversyn med målet att effektivisera sina verksamheter genom ökad intern samverkan. Arbetet fortgår under 2019.

Genom den nya lagstiftningen, samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård, har Äldreomsorgen och Avdelningen för funktionshinder arbetat fram nya arbetssätt och rutiner som bygger på internt och externt samarbete för att säkerställa en trygg hemgång från sjukhus för våra brukare.

Arbetet med nattlig tillsyn genom kamera har utvecklats under 2018 och i dagsläget är ca 15 kameror utplacerade.

Under 2018 har installationen av nya larm och lås på särskilda boenden påbörjats och kommer att fortsätta under 2019. GPS-larm har införts på särskilda boenden för de brukare som känner osäkerhet och önskar ett extra stöd för att kunna röra sig utanför boendet.

Äldreomsorgen påbörjade i slutet av 2018 ett utvecklingsarbete för utökad samarbete med Samhällsskydd ellersta Skaraborg. Målet för samarbetet är att öka tryggheten för både personal och kommuninvånare.

För att möta behoven hos personer med demenssjukdom har Äldreomsorgen startat upp ett specialistteam som arbetar gränsöverskridande med landstinget för att öka möjligheterna till tidig upptäckt, förbättra vården för de med demenssjukdom och ge bättre stöd till personalen.

Sedan juni 2018 har ca 18 personer varje månad väntat på plats till ett särskilt boende. I december 2018 fattade Omsorgsnämnden beslut om att öppna 14 nya platser på Vallehemmet.

Projektet "Handlar-rundan", inom dagverksamheten i äldreomsorgen har fallit väl ut och ingår från 2019 i den ordinarie verksamheten.

Avdelningen för funktionshinder och IFO (individ och familjeomsorgen) påbörjade under 2018 ett arbete för en sammanslagning mellan de båda avdelningarna enligt den pågående organisationsöversynen. Under 2019 kommer ett fortsatt arbete pågå för att utveckla och forma den nya avdelningen.

Arbetet med nyanlända och ensamkommande har under året stabiliserats. Anvisnings- och fördelningstal är fortsatt låga, men självbosättningen relativt hög. Alla HVB (Hem för vård och boende) i kommunal regi är nedlagda.

Trelleborgsmodellen införs i Skara under namnet Spektra. Parallellt med att arbetssättet implementeras införs även e-ansökan för försörjningsstöd. Samverkan med arbetsförmedlingen har utvecklats väl inom ramen för arbetsmarknadsgruppen.

HVB-placeringar för unga sjunker men trots detta överskrids budgeten under 2018. Hälso- och sjukvårdsavtalets skrivning om kostnadsfördelning som infördes 2017 har inte resulterat i delat ekonomiskt ansvar vid placering av personer med komplex problematik.

Individ och familjeomsorgens (IFO) arbete med familjehem har professionaliserats under ett flertal år. Verksamheten har lyckats att minska konsulentledda placeringar, då

vårt eget utbud utvecklats. IFO har även en välutvecklad öppenvård för att tillse behov i egen regi, det gäller såväl barn, ungdomar, vuxna och familjer med olika typer av problematik.

En ny gruppboende (Frigga) färdigställdes under sommaren 2018.

I oktober gick flera enheter över till årsarbetsavtalet vilket kräver fortsatt utveckling av bemanning och schemaläggning. Genom ett aktivt rehabiliterings- och arbetsmiljöarbete har sjuktalen sänkts inom förvaltningen. Trots detta kvarstår behovet att fortsätta arbetet för en hållbar arbetsplats. Medarbetarenkäten visar att förvaltningen förbättrat sig inom i stort sett varje område. ”Hållbart Yrkesliv” har varit en avgörande faktor för att sätta fokus på frågor kring arbetsmiljö och hållbara arbetsplatser. Omsorgsnämnden fattade i maj beslut om utökad grundbemanning inom äldreomsorgen efter en provotid under 2017. Kostnaderna för timanställda har minskat under 2018.

Inom IFO är bemanningen stabil. Sjuktalen är låga och arbetet med förebyggande insatser och rehabilitering är implementerad i enheternas arbete.

Efter en längre tid med oroligheter inom personlig assistans har en handlingsplan upprättats tillsammans med personal och facket för att förbättra arbetsmiljö ur flera aspekter.

Brukarbedömningen ”Så tycker de äldre om äldreomsorgen” genomförs årligen av Socialstyrelsen. Bemötande, trygghet och förtroende är grundbultar inom äldreomsorgen. Inom dessa områden behöver förvaltningen alltid sträva efter ökad nöjdhet och trygghet hos våra brukare. Några delar från årets resultat är följande:

Hemtjänsten uppger att 95 procent får bra bemötande från personalen, att de känner förtroende och generellt är nöjda. Målet är att 85 procent av brukarna ska vara mycket nöjda och där har 71 procent svarat att de är det. Inom särskilt boende uppger 93 procent av brukarna att de får bra bemötande och 63 procent är mycket nöjda.

Några områden får lägre betyg än snittet i riket. Dessa är bland annat: Kunskap kring var man vänder sig med synpunkter och klagomål och upplevelse gällande sociala aktiviteter inom särskilt boende. De områden som minskat eller ligger lågt blir utvecklingsområden under 2019.

IFO har under året arbetat aktivt inom handlingsplan barn- och unga med en förebyggande ansats. Samarbetet mellan kultur- och fritid, barn- och utbildning och försörjningsstödsenheten har lett till att kultur och fritidsinsatser bättre nått barn i socioekonomisk utsatthet.

Försörjningsstödet ökar under 2018. De målgrupper som ökar är större familjer och arbetssökande utan ersättning. En orsak kan vara att den tvååriga etableringsperioden börjar ta slut för vissa av våra nyanlända medborgare.

Brukarundersökningen Pict-O-Stat genomförs inom avdelningen för funktionshinder. Områden som förbättrat sig är fritidsaktiviteter, beröm av personal samt tillgång till personal på natten. Områden som fått sämre resultat är

upplevd trygghet, medbestämmande och om personalen kommunicerar på ett sätt som brukarna förstår. Utifrån detta har en satsning gjorts under året på ”Tecken som stöd”.

FRAMTID OCH UTVECKLING

De främsta områdena som förvaltningen kommer att påverkas av är demografiförändringar, personalförsörjning, digitalisering, integration och resursfördelning. Att leda i förändring är utmanade men innehåller också mycket kraft att förbättra verksamheten för Skaras kommuninvånare. Förvaltnings ekonomi påverkas som så många år tidigare av lagstadgad verksamhet och av vilka behov Skara kommuns invånare har. Konjunkturen påverkar arbetstillfällena i kommunen som i sin tur påverkar möjligheterna för personer som uppstår försörjningsstöd att nå egen försörjning genom ett arbete. Demografin påverkar behoven av äldreomsorg samt personalförsörjningen. Integrationen är en annan faktor som påverkar förvaltningens ekonomi. En lyckad integration behöver hanteras kommunövergripande i samarbete med både näringsliv och andra myndigheter.

Målet för förvaltningen är en budget i balans och här är organisationsöversynen med fokus på samarbete och gemensamma effektiva lösningar en del i att komma i balans. En effektiv bemanningsplanering/schemaläggning kan skapa utrymme för chefer och medarbetare att utveckla verksamheten i rätt riktning. Att förvaltningen möjliggör nära ledarskap är en del i att sänka sjuktalen. Sänkta sjuktal bidrar dels till lägre kostnader men framförallt till en sund och hållbar arbetsplats. Förvaltningen kommer att påbörja ett utvecklingsarbete kring effektiv schema/bemanningsplanering.

Därutöver följer ett antal pågående eller kommande utvecklingsområden. Några av dem följer nedan.

Samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen (Handlingsplan Barn och Unga) och andra vårdgrannar är viktigt. Förvaltningen behöver nå utsatta personer tidigt och samordnat för att kunna arbeta resurseffektivt tillsammans.

Civilsamhället och folkbildningen är viktiga aktörer som förvaltningen behöver samverka mer med för att de personer som är i behov av sammanhang skall kunna få ta del av det.

Ett annat område är att fortsätta utveckla och ge förutsättningar för personalen att anpassa sig efter brukarens behov kopplat till biståndsbeslut samt ge brukaren den hjälp den behöver också vid oförutsedda händelser. I detta ligger en tydlig målsättning att förbättra bemötande i alla möten med brukare och anhöriga.

Förvaltningen ser på möjligheterna kring ett samarbetsprojekt "Gemensam Trygghetscentral avseende trygghetslarm". Intresserade kommuner i detta samarbetsprojekt är Falköping, Tidaholm, Götene och Skara. Målet med detta samarbete är att kvaliteten och kostnaden ska bli bättre i jämförelse med det som kommunerna har idag.

Efter beslut från Omsorgsnämnden kommer förvaltningen öppna 14 nya platser på Vallehemmet. Detta beräknas ske under mars månad 2019.

En kartläggning av arbetsmiljö och framtida behov för HSL (Hälsa- och sjukvård) legitimerad personal i Skara kommun, kommer att påbörjas under 2019. Förvaltningen behöver arbeta fram planer och strategier för att möta kommande pensionsavgångar, ökad konkurrens vid rekrytering samt hur man säkrar en mer avancerad vård i hemmet.

Fortsatt implementera "Karriärstegen", för att möjliggöra kompetensutveckling för omsorgspersonal och bli en attraktiv arbetsgivare.

Äldreomsorgen utvecklar ett gemensamt arbets- och förhållningssätt (GAS) inom äldreomsorgen. Detta blir en del av medarbetares introduktion. Fokus ligger på att förbättra och utveckla omsorgsarbetet i det "nära" arbetet kring den enskilde och dennes anhöriga.

LAGAR OCH REKOMMENDATIONER SOM PÅVERKAR VÅR EKONOMI / VERKSAMHET I HÖG GRAD

- Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Heltid som norm (heltidsresan)
- Mottagandeutredningen
- Arbetsmarknadsutredningen
- Barnkonventionen till lag
- Stärkt rätt för barn vid skyddsplaceringar
- LSS-utredningen

DEMOGRAFIFÖRÄNDRINGAR SOM PÅVERKAR EKONOMI

Omfattande ökning av äldre, se vidare i äldreomsorgsplanen.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

ETT FRAMGÅNGSRIKT KULTURLIV

Alla invånare ska aktivt kunna delta i kulturlivet i Skara kommun. I Skara ska det finnas ett levande kulturliv som stimulerar till kreativitet, deltagande och förnyelse. Kommunen ska slå vakt om sin tydliga kulturprofil med särskilt fokus på barn och ungdomskultur utifrån de fokusområden som beskrivs i Skara kommuns kulturpolitiska program.

ETT AKTIVT IDROTTS- OCH FÖRENINGSLIV

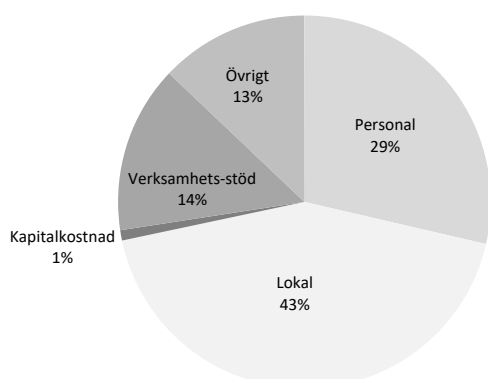
För många barn, unga och vuxna är kontakten med idrott och föreningsliv en viktig del. För Skara kommun är det av stor vikt att uppmuntra och stödja det engagemang och lust till aktivitet som idrotten och föreningslivet erbjuder. Det fritidspolitiska programmet tydliggör hur Skara kommun ska ta tillvara den ideella kraften som föreningarna utgör och peka på hur man kan fortsätta stödja ett aktivt fritids- och idrottsliv i hela Skara kommun. Vilanområdets utveckling ska tillsammans med framtida gestaltungsarbete bidra till ett attraktivt idrottsområde för Skara kommuns behov.

EKONOMISK ÖVERSIKT

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Nämnd	338	480	142	380	425
Administration	2 674	3 159	485	4 039	3 120
Verksamhetsstöd	5 403	5 427	24	4 490	6 113
Museum	3 314	3 282	-32	3 282	3 266
Allmänskultur	2 479	2 305	-174	1 945	1 628
Bibliotek	10 217	10 143	-74	10 004	9 828
Vilan	21 667	21 896	229	21 404	18 987
Övr. Idrotts- och fritidsanläggningar	2 093	2 052	-41	2 057	1 999
Summa nettokostnad	48 185	48 744	559	47 601	45 366

KOSTNADSSTRUKTURDIAGRAM %

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	12 026	8 581	3 445	10 620	9 528
Summa intäkter	12 026	8 581	3 445	10 620	9 528
Personalkostnader	-17 232	-16 918	-314	-18 217	-16 679
Kapitalkostnader	-536	-719	183	-497	-620
Övriga kostnader	-42 443	-39 688	-2 755	-39 507	-37 595
Summa kostnader	-60 211	-57 325	-2 886	-58 221	-54 894
Summa nettokostnader	-48 185	-48 744	559	-47 601	-45 366
Kommunbidrag	48 744	48 744	0	46 833	48 469
Årets resultat	559	0	559	-768	3 103

EKONOMISK ANALYS

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott om totalt 0,6 mnkr för 2018.

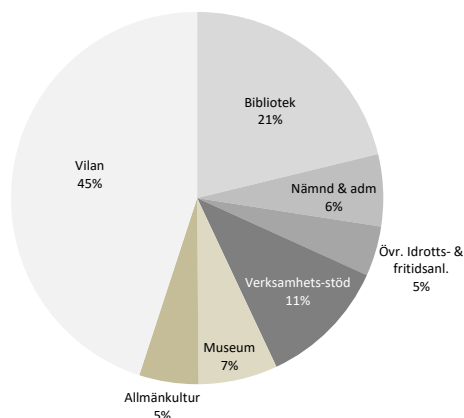
Överskottet är framförallt hänförligt till vakanta och ej återbesatta tjänster inom den ordinarie verksamheten. En generell återhållsamhet har förekommit inom verksamheterna.

Därutöver har ett flertal externt finansierade projekt och aktiviteter förekommit.

Den positiva avvikelsen på intäktssidan är till största delen hänförlig till de externt finansierade projekten och aktiviteter som företagits i kultur- och fritidsverksamheten. Statliga medel har beviljats med 1,8 mnkr till lov- och simskoleaktiviteter under året som bidragit till den positiva avvikelsen gentemot budget. Därutöver har ytterligare 0,9 mnkr beviljats av olika externa finansierare till aktiviteter och projekt. Beslutade lönebidrag om 0,6 mnkr ingår även i den positiva avvikelsen.

Ökningen av kostnadssidan har sin naturliga förklaring i att de projekt och aktiviteter där extern finansiering har förekommit också innefattar kostnader. Projekt och aktiviteter redovisar alltid ett nollresultat där intäktssidan är lika stor som kostnadssidan.

VERKSAMHETSFÖRDELADE KOSTNADER %

Därutöver har ej budgeterade kostnader avseende överflyttning av drift och skötsel från Service och Teknik inneburit en ökning av driftskostnaderna gentemot budget.

Avseende personalkostnader är utfallet mindre gentemot budget i den ordinarie verksamheten i och med att tjänster ej återbesatts och det har därmed gett en positiv avvikelse mot budget. Att det totala utfallet är högre än budget beror på personalkostnader i projekt och aktiviteter.

Nämnden redovisar ett överskott om 0,1 mnkr vilket är hänförligt till minskade ersättningar samt och representation.

Administrationen redovisar ett överskott om 0,5 mnkr som till största delen är hänfört till ej återbesatt förvaltningschefstjänst. Uppdraget har utförts på konsultbasis under första halvåret 2018.

Allmänskulturen redovisar ett underskott om 0,2 mnkr vilket är hänförligt till lönekostnader och inköp av konsulttjänster samt biblioteket redovisar ett underskott om 0,1 mnkr vilket är hänförligt till lönekostnader.

Vilan redovisar ett överskott om 0,2 mnkr vilket till största delen är hänförligt till ej återbesatta tjänster samt intäktsökning avseende Vilanhallen. Samtidigt visar utfallet på vikande intäkter gentemot budget avseende Ishallen och Idrottshallen. Därutöver har ökade kostnader för drift och underhåll på olika idrottsanläggningar överstigit budget.

Övriga idrotts- och fritidsanläggningar* redovisar ett underskott gentemot budget om 41 tkr vilket främst är hänförligt till vikande intäkter gentemot budget samt ökad hyra gällande Näsbadet.

*Anläggningar som ligger utanför Vilans geografiska område

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringsbudgeten för 2018 har till fullo inte utnyttjats utan visar en positiv avvikelse med 2,3 mnkr.

Investeringen Utsmyckning Skara: Konstrådet har under 2018 arbetat fram en plan avseende investering av utomhuskonst i Skara och kartlägger olika alternativ för investeringar. Därutöver har under 2018 inköp av bokstavskonst ämnat för barn skett.

Inköp av inventarier och utbytet av bibliotekssystemet har genomförts under 2018 men det kvarstår vissa installationer avseende bibliotekssystemet.

Investeringsmedel om 2,0 mnkr för att bygga två multisportsarenor. Beslut har tagits i Kultur och fritidsnämnden att en arena ska förläggas vid Vallhallaområdet och den

andra vid Centrubostäder på Kaplansgatan. Status för investeringen är att en av arenorna är beställd hos Service och Teknik för upphandling och ska färdigställas på Valhallaområdet (bygget ej påbörjat vid bokslutstidpunkten).

INVESTERINGSREDOVISNING

Netto-investeringar (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Inventarier	472	505	33	67	696
Maskiner och fordon	0	0	0	0	253
Övriga	0	0	0	0	0
Utsmyckning Skara	114	400	286	0	88
Multisportsarenor	0	2 000	2 000	0	0
Tennisbanor	0	0	0	0	2 894
Idrottshall (sekretariat)	0	0	0	51	199
Fritidsbank	0	0	0	93	0
Summa netto-investering	586	2 905	2 319	211	4 130

VERKSAMHETSÅRET

Det har varit ett rörigt ledarskapsår med två tf förvaltningschefer och en nyrekryterad kulturchef. Under hösten 2018 har vi blivit en ny avdelning där olika verksamhetsområden arbetar över gränserna. Det är just en samlad organisation med ny ledningsstruktur som kommer att skapa nya förutsättningar för att nå målet 2019. Medarbetare och ledare har tillsammans påbörjat ett arbete med att skapa nya strukturer, arbetsgrupper och planer som i sin tur skapar trygghet och en bättre organisation.

Vilans fritidsområde har under året tillsammans med föreningarna och Västergötlands idrottsförbund utvecklat intresset för aktiviteter som kan bidra till ett hållbart och friskt Skara. Fritidsbanken där man kan låna sportutrustning ha nu varit öppen i ett år. Vi har under året fått in en stor samling begagnade sportartiklar. Flera ”pröva-på-aktiviteter” har genomförts på Vilan under året. Vilanbadet fortsätter att ha utökad simundervisning för att Skara kommuns samtliga barn ska uppnå full simkunnighet. Vilanbadet har tack vare socialstyrelsens pengar genomfört avgifts fri sim skola för alla Skara kommuns förskolebarn.

En stor insats med goda resultat är alla lovaktiviteter för barn och unga på fritiden. Flera tusen barn har varit delaktiga i idrott- och kulturella aktiviteter.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Den demografiska kurvan visar en ökande äldre befolkning i kommunen samtidigt som antal barn i förskola och grundskola står still eller ökar något. Kommunens budget påverkas av att behovet av kommunala tjänster förväntas öka snabbare än skatteintäkterna under de kommande åren. Däri ligger den ekonomiska utmaningen. Men också därför behöver Skara fortsätta att utveckla relevant verksamhet för barn, ungdomar och barnfamiljer som gör att flera vill bo och leva i kommunen. För att göra kommunen attraktiv är det viktigt att fortsätta att skapa fler besöksmål och bygga vidare på de besöksmål som redan finns inom kulturarv, kultur och kreativa näringar. Flera sådana verksamhetsområden inom kultur- och kulturarv, där kommuner och flera andra aktörer går samman är under utveckling 2019 och framåt.

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Miljö- och byggnadsnämnden är en myndighetsnämnd med ansvar inom områdena miljö- och hälsoskydd, livsmedelstillsyn, bygglov, bostadsanpassning, energirådgivning, mätning, kartor och GIS.

Nämndens målsättning är att erbjuda god tillgänglighet, hög servicegrad och bra kvalitet i arbetet gentemot medborgare, näringsidkare, organisationer och förvaltningar. Med gemensamma krafter ska Skara kommun utvecklas som bostadsort och som en plats där näringsverksamheten blomstrar.

Nämndens verksamhet är en viktig länk för att uppnå kommunfullmäktiges mål om långsiktigt hållbar utveckling och en god plats att leva på.

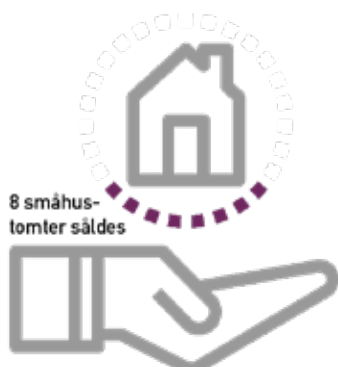
Nämndens verksamhet styrs i hög grad av de lagar som riksdagen stiftar, i första hand plan- och bygglagen samt miljöbalken.

1 § I PLAN- OCH BYGGLAGEN LYDER:

• **1 §:** I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

1 § I MILJÖBALKEN LYDER:

• **1 §:** Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

EKONOMISK ÖVERSIKT

År 2018 redovisar miljö- och byggnadsnämnden ett överskott med 0,2 mnkr relaterat till lägre kostnader för arvoden till förtroendevalda samt lägre övriga kostnader.

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Awikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Nämndens kostnader	289	462	173	342	347
Summa nettokostnad	289	462	173	342	347

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Awikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-277	-412	135	-318	-323
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-12	-50	38	-24	-24
Summa kostnader	-289	-462	173	-342	-347
Summa nettokostnader	-289	-462	173	-342	-347
Kommunbidrag	462	462	0	449	383
Årets resultat	173	0	173	107	36

EKONOMISK ANALYS

År 2018 redovisar miljö- och byggnadsnämnden ett överskott motsvarande 0,2 mnkr mot budget.

Kostnaderna för arvoden avseende förtroendevalda har varit något lägre än budgeterat. Även övriga kostnader har under året varit lägre än budget.

CENTRUMBOSTÄDER I SKARA AB

Centrumbostäder i Skara AB är Skara kommuns allmännyttiga bostadsbolag vars ändamål är att främja bostadsförsörjningen i Skara genom förvaltning och byggnation av bostäder samt att utveckla boendet. Centrumbostäder skall erbjuda bostäder för olika faser i livet, såväl för unga som seniorer.

EKONOMISK ÖVERSIKT

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Nettoomsättning	43 806	44 004	-198	39 761	37 967
Övriga rörelseintäkter	1 702	1 254	448	1 473	1 564
Summa intäkter	45 508	45 258	250	41 234	39 531
Personalkostnader	-6 136	-6 594	458	-5 462	-5 355
Övriga kostnader	-21 193	-20 315	-878	-20 358	-20 816
Avskrivningar	-6 175	-7 006	831	-4 513	-4 312
Summa kostnader	-33 504	-33 915	411	-30 333	-30 483
Rörelseresultat	12 004	11 343	661	10 901	9 048
Finansiella intäkter	0	0	0	0	3
Finansiella kostnader	-2 461	-2 883	422	-2 174	-2 065
Resultat efter finansiella poster	9 543	8 460	1 083	8 727	6 986
Koncernbidrag	0	-48	48	-45	-40
Skatt	-2 047			-1 888	-1 233
Resultat	7 496	8 412		6 794	5 713

EKONOMISK ANALYS

Nettoomsättningen är lägre än budget vilket orsakas av en högre vakansgrad än budgeterat. Efterfrågan på lägenheter är fortsatt hög men den ökade vakansgraden orsakas av att renoveringar av lägenheter har tagit längre tid än vanligt på grund av långa leveranstider på visst material.

Övriga rörelseintäkter är högre än budgeterat vilket beror på en försäkringsersättning som erhållits efter brand i en lägenhet. Försäljning av tjänster till Näringsrådhuset utökades med redovisningstjänst, vilket inte låg med i budget. Vidare har återvunna hyresfordringar ökat gentemot budget.

Personalkostnader är lägre än budgeterat och orsaken är att en anställd gick ner till halvtid i maj. I budgeten var det prioriterat med kurser för anställda, men då det inte funnits lämpliga kurser i den utsträckning bolaget hoppats på, blev denna kostnad inte lika hög som i budget.

Övriga kostnader är högre än budget vilket beror på att underhålls- och reparationskostnaderna har blivit högre än budgeterat. Många lägenheter är i stort behov av renovering vid byte av hyresgäster.

Avskrivningarna har blivit lägre än budgeterat och det beror främst på att avskrivningar har skett på färre månader än budgeterat när det gäller nyproduktionen.

Finansiella kostnader är även de lägre än budgeterat. Då bolaget har flera rörliga lån och ränteläget har varit fortsatt gynnsamt, har detta påverkat räntekostnaderna i positiv bemärkelse.

Då Skara Kommun Förvaltnings AB avvecklades under året, försvinner koncernbidragen mellan bolagen.

INVESTERINGSREDOVISNING

Nettoinvesteringar (Tkr)	Projektbudget TOT pågående fr tidigare år & 2018	Projekt, utfall TOT Ack 2018-12-31	Avvikelse TOT (prognos)	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Rådhuset 1	35 000	38 136	-3 136	14 786	19 517	3 711
Frigga 8	37 000	37 316	-316	15 463	18 173	1 275
Månglaren					12 077	15 289
Fönsterbyte Abboten					12 164	
Ombyggnation Tellus lokaler till lägenheter	10 000	9 099	901	7 475	1 599	25
Aktivering underhåll i befintligt bestånd	18 000	17 000	1 000	17 000	4 219	2 284
Maskiner/inventarier	0	648	-648	648	358	62
Summa nettoinvestering	100 000	102 199	-2 199	55 372	68 067	22 646

Ökade kostnader för investering på Rådhuset 1 beror på att ökade projekteringskostnader i uppförandeskedet samt att inkommande anbud var högre än kalkyl. Ökade kostnader för Frigga 8 beroende på att fastigheten revs samt markkostnader. Bland annat var man tvungen att gräva ur dåliga massor och transportera bort dem samt återfylla med bättre massor.

VERKSAMHETSÅRET

NYPRODUKTION

Vid halvårsskiftet stod arton nya lägenheter klara på Rådhuset 1, och i juni flyttades det in i fjorton av dessa lägenheter. Till första augusti var husen fullt uthyrda. Nyproduktionen uppgår till 38,1 mnkr.

1 juli stod nästa nyproduktion klar, Frigga 8, med nio lägenheter på andra våning och ett LSS-boende med sex lägenheter på första våning. Skara Kommun hyr LSS-boendet av Centrumbostäder som i sin tur hyr ut de sex lägenheterna. De första hyresgästerna flyttade in 1 juli och till 1 september var även Frigga 8 fullt uthyrt. Nyproduktionen uppgår till 37,3 mnkr.

OMBYGGNATION

På kvarteret Tellus byggdes ett kontorshotell om till lägenheter, där de första av de tio lägenheterna stod klara för inflyttning i juni, då tre hyresgäster flyttade in. Resterande lägenheter stod klara i juli. Till första oktober var samtliga

lägenheter uthyrda. Investeringen för ombyggnationen uppgår till 9,1 mnkr.

UNDERHÅLL/INVESTERING

2018 uppgår kostnadsfört underhåll till 8,3 mnkr. Det har genomförts större underhållsarbete i tjugofyra lägenheter, varav elva totalrenoveringar och mindre renoveringar i tjugotvå lägenheter.

På kvarteret Abboten har byten av lås skett, och det har målats tvättstugor. Arbetet med utemiljön i området fortsätter och beräknas färdigställas under 2019.

I slutet av året påbörjades arbetet med byte av belysningsarmaturer på kvarteret Prelaten. I samma område pågår även renovering av vindsförråd.

På kvarteret Jarlen installerades bredband, vilket innebär att samtliga fastigheter i Centrumbostäders bestånd nu har bredband. På kvarteret Jarlen och Munin renoverades balkonger under 2018. Målning av dessa balkonger återstår, vilket kommer att ske våren 2019.

Arton hyresgäster har valt att sätta in säkerhetsdörrar som tillval och sex hyresgäster har valt att glasa in sina balkonger.

HYRESFÖRHANDLING

Enligt det tvåårsavtal som Centrumbostäder förhandlade med Hyresgästföreningen Region Väst, våren 2017, höjdes hyrorna med 7 kronor per kvadratmeter den 1 april 2018.

ÖVRIGT

Centrumbostäder har under 2018 fortsatt att sälja tjänster gällande teknisk och viss administrativ förvaltning samt VD tjänst till Näringsrådet i Skara AB. Under året utökades försäljning av tjänster till Näringsrådet med redovisningstjänster.

Likt tidigare år har bolaget även sålt tjänster i form av byte av digitala lås, till Omsorgsförvaltningen i Skara kommun.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Den 3 januari 2019 fusionerades Näringsrådet Skara AB med Centrumbostäder i Skara AB. Det innebär att Centrumbostäder utökar sina lokalytor med cirka 20 000 kvadratmeter. I fastighetsbeståndet som tillkommer finns industri-, lager-, butik- och kontorslokaler.

Detaljplanen över Stationsområdet har under 2018 vunnit laga kraft. Detaljplanen medger cirka hundra lägenheter och kommersiella lokaler. Centrumbostäder i Skara AB har för avsikt att bygga ett trygghetsboende med tillhörande gemensamhetslokaler på stationsområdet.

UTFALLS- OCH JÄMFÖRELSETAL

	2018	2017	2016	2015	2014
Omsättning mnkr	43 806	39 761	37 967	37 794	36 484
Resultat efter finansnetto mnkr	9 543	8 727	6 986	4 990	7 094
Nettoinvesteringar mnkr	55 372	68 067	22 646	5 349	5 757
Soliditet %	17,9	15,9	18,3	19,5	17,5
Antal anställda	9	8	8	8	6

NÄRINGSRÅDHUSET SKARA AB

Bolagets verksamhet är att inom Skara kommun exploatera, förvärva, försälja, bebygga och förvalta fastigheter för kommersiell och offentlig användning samt näringslivs- befrämjande åtgärder till nytta för invånare och verksamheter i Skara kommun.

Bolagets ändamål är att medverka till att utveckla och stärka Skara kommuns konkurrenskraft i syfte att skapa tillväxt av arbetsmarknad och näringsliv samt fler boende. Verksamheten ska utföras med beaktande av lokaliseringsprincipen och förbudet mot spekulativ verksamhet. Uthyrning av lokaler till näringsidkare ska bedrivas på affärsmässig grund och syfta till att, med iakttagande av lokaliseringsprincipen, främja näringslivets utveckling inom kommunen.

EKONOMISK ÖVERSIKT

ÅRETS RESULTAT

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Nettoomsättning	11 036	10 884	152	9 946	10 208
Övriga intäkter	491	0	491	0	0
Realisationsvinst	0	0	0	0	631
Summa intäkter	11 527	10 884	643	9 946	10 839
Personalkostnader	-51	-27	-24	-23	31
Övriga kostnader	-4 784	-5 162	378	-5 191	-4 105
Avskrivningar	-1 403	-1 729	326	-1 331	-1 296
Summa kostnader	-6 238	-6 918	680	-6 545	-5 370
Rörelseresultat	5 289	3 966	1 323	3 401	5 469
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-1 264	-1 282	18	-1 213	-1 206
Resultat efter finansiella poster	4 025	2 684	1 341	2 188	4 263
Koncernbidrag	0	-2 500	2 500	-770	-3 190
Skatt	-835			-327	-233
Resultat	3 190			1 091	840

EKONOMISK ANALYS

Nettoomsättningen är högre än budgeterat relaterat att vakansgraden minskat under 2018.

Övriga intäkter avser kostnader i ombyggnationen av kvarteret Oxen som inte ingick i avtalet med ny hyresgäst och som vidarefakturerats till denne.

Övriga kostnader är lägre än budgeterat och orsaken är främst lägre reparations- och underhållskostnader i lokalerna.

Avskrivningar är lägre än budgeterat då avskrivningar av ombyggnationer påbörjats senare än budgeterat.

Då Skara Kommun Förvaltnings AB upplöstes under 2018 betalas inga koncernbidrag ut.

INVESTERINGSREDOVISNING

Nettoinvesteringar (Tkr)	Projektbudget TOT pågående fr tidigare år & 2018	Projekt, utfall TOT Ack 2018-12-31	Avvikelse TOT (prognos)	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Nya fönster Häggen 1	400	0	400	0	0	0
Lien 3					503	597
Oxen	16 000	20 789	-4 789	20 723	66	91
Tjuren	2 000	1 552	448	1 552	0	0
Färtickan	4 000	855	3 315	855	8 414	1 607
Inventarier	0	805	-805	805	0	0
Summa nettoinvestering	22 400	24 001	-1 601	23 935	8 983	2 295

Ökade investeringskostnader för Oxen beror på att ombyggnaden av lokalen blev mer omfattande än vad som var med i kalkylskedet.

VERKSAMHETSÅRET

Det största projektet under året har varit ombyggnationen av Oxen 33, hyresgästanpassning för den nya hyresgästen, Arbetsförmedlingen, som flyttade in i den cirka 2 400 kvadratmeter stora kontorslokalen den 1 november.

Hyresgästanpassning har även skett i Tjuren 22, där man har iordningställt kontor och omklädningsrum.

Den 28 september förvärvade Centrumbostäder i Skara AB, Näringsrådhuset Skara AB, av Skara Kommun Förvaltnings AB. Näringsrådhuset Skara AB är efter det (fusionerades i januari 2019) ett dotterbolag till Centrumbostäder i Skara.

UTFALLS- OCH JÄMFÖRELSETAL

	2018	2017	2016	2015	2014
Omsättning mnkr	11 527	9 946	10 208	9 829	9 389
Resultat efter finansnetto mnkr	4 025	2 188	4 263	3 147	162
Nettoinvesteringar mnkr	24 373	8 983	2 295	2 737	1 094
Soliditet %	37,9 %	46,8 %	46,5 %	45,3 %	49,5
Antal anställda	0	0	0	0	9

SKARA ENERGI AB

Skara Energi AB är ett av Skara kommun helägt kommunalt bolag.

Bolagets uppdrag är att bedriva nätverksamhet för el, fjärrvärme, vatten, avlopp, TV, data- och telekommunikation. Bolaget skall även bedriva värmeproduktion, avloppsrening och miljöverksamhet samt utföra entreprenader, installationer och sälja tjänster.

EKONOMISK ÖVERSIKT

ÅRETS RESULTAT

(Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Summa intäkter	154 845	147 924	6 921	154 862	160 179
Personalkostnader	-23 547	-24 968	1 421	-20 982	-23 258
Övriga kostnader	-79 743	-78 298	-1 445	-79 170	-82 456
Avskrivningar	-27 169	-27 833	664	-26 892	-26 778
Summa kostnader	-130 459	-131 099	640	-127 044	-132 492
Rörelseresultat	24 386	16 825	7 561	27 818	27 687
Finansiella intäkter	2 680	2 590	90	2 275	1 528
Finansiella kostnader	-3 021	-3 964	943	-3 211	-4 201
Resultat efter finansiella poster	24 045	15 451	8 594	26 882	25 014
Bokslutsdispositioner	-5 015	0	-5 015	-16 100	-15 130
Koncernbidrag	0	0	0	-8 700	-8 600
Skatt	-3 664	0	-3 664	-10	18
Resultat	15 366	15 451	-85	2 072	1 303

EKONOMISK ANALYS

Resultatet för elnät och fjärrvärme blev högre än budgeterat. För elnätet är täckningsbidraget drygt 0,4 mnkr högre, kostnaderna för drift och underhåll är lägre med ca 1,6 mnkr samt avskrivningar på elmätare ca 0,8 mnkr.

För fjärrvärme består avvikelsen av försäljning av utsläppsrätter om ca 3,7 mnkr samt lägre kostnader för drift och reparationer ca 1,0 mnkr. Resultatet i affärsområde Tjänster blev ca 0,8 mnkr högre än budget, vilket beror på högre intäkter samt lägre kostnader. Stadsnäts resultat avviker ca 1,8 mnkr från budget vilket beror på högre intäkter i form av nätavgifter samt lägre personalkostnader pga vakanser samt aktivering av eget arbete i samband med investeringsprojekt. För VA verksamheten är resultatet 1,6 mnkr lägre än budget vilket till stor del härrör från större underhållsarbeten och något högre kostnader för drift.

INVESTERINGSREDOVISNING

Netto- investeringar (Tkr)	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Elnät	9 800	10 938	-1 138	6 957	2 879
Fjärrvärme	8 000	692	7 308	1 452	2 256
VA	5 000	3 922	1 078	2 398	2 844
Stadsnät	7 640	8 828	-1 188	6 918	7 611
Tjänster	11 000	8 865	2 135	7 108	0
Gemensamma funktioner	0	512	-512	1 985	0
Inventarier	0	110	-110	639	336
Summa netto-investering	41 440	33 867	7 573	27 457	15 926

Investeringarna har utfallit till stor del enligt budget och plan. En avvikelse mot budget är i affärsområde fjärrvärme, där en utrustning/maskin för elproduktion vid Uddetorp inte genomfördes om ca 6,0 mnkr.

VERKSAMHETSÅRET

Under 2018 har Skara Energi haft fortsatt fokus på att bygga ut fiber till så kallade ”kampanjområden” för villor i Skara. I och med årets slut har utbyggnad skett till de flesta områdena. Under året har även ett antal hyreshus anslutits med fiber.

Under året har även utbyggnad av vatten, avlopp och fiber till Vinköl färdigställts. Skara Energi har även påbörjat motsvarande utbyggnad i Härlunda.

Skara Energi har under året installerat ytterligare åtta laddstolpar i Skara.

FRAMTID OCH UTVECKLING

Under de kommande åren kommer Skara Energi att ha fortsatt fokus på utbyggnad av vatten, avlopp och fiber på landsbygden. Efter Härlunda står Skånings-Åsaka och Händene på tur. Utbyggnaden medför en förbättrad möjlighet att bo och verka på landsbygden i Skara.

Under 2019 kommer Skara Energi att färdigställa utbyggnaden av fiber till kampanjområden för villor. Utbyggnad av fiber till flerbostadshus och företag kommer dock att fortsätta.

Skara Energi har i samarbete med Billinge Energi AB ambitionen att etablera en solpark i Skara som allmänheten kan köpa in sig i.

Skara Energi kommer även att undersöka möjligheten att etablera en serverhall i Skara.

Skara Energi kommer i samarbete med Billinge Energi erbjuda flerbostadshus och företag laddstolpar med tillhörande betalsystem.

Skara Energi kommer även fortsättningsvis att ha fokus på aktiviteter som syftar till att sänka bolagets kostnader.

REVISIONSBERÄTTELSE

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, kommunalförbund, stiftelser och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning, haft särskilda möten med samtliga nämnder samt genomfört fem fördjupade granskningar.

Vi noterar att kommunen redovisar ett minusresultat och visar ett stort underskott mot budget. Vi är särskilt bekymrade över nivån på omsorgsnämndens underskott mot budget.

Även barn- och utbildningsnämnden visar underskott mot budget.

Vår uppfattning är att nuvarande modell för målstyrning är alltför komplicerad vilket innebär svårigheter för den enskilda kommuninvånaren att bedöma faktisk måluppfyllelse. Vi anser att modellen bör kraftigt förenklas.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Skara kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2018.

Till revisionsberättelsen hör granskning av årsredovisning, tidigare översända granskningsrapporter, granskningsrapporter från lekmannarevisorererna samt revisionsberättelser för samtliga företag ingående i koncernen Skara Kommun Förvaltnings AB.

Skara den 12 april 2019

Revisorerna i Skara kommun

Eva Eriksson

Barbro Berg

Mari Lönnerblad

Håkan Movitz

Lars Bergdahl

Freddie Wendin

Lars Olén

Tusen år har gjort oss kloka.
Och nyfikna på framtiden.

SKARA